

A Békés Megyei Könyvtár 2018. évi beszámolója

5600 Békéscsaba, Kiss Ernő utca 3.

Rakonczás Szilvia

2019. január 28.

TARTALOMJEGYZÉK

Tartalom

I. VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ	2
II. SZERVEZETI KÉRDÉSEK	4
III. SZAKMAI MŰKÖDÉS	5
1. Nyitvatartás	5
2. Az intézmény szakmai szervezeti egységei által végzett tevékenységek ismertetése	7
2.1. Gyűjteményfejlesztés	7
2.2. Gyűjteményfeltárás	14
2.3. Állományvédelem	15
2.4. Tudományos kutatás	16
3. Megyei hatókörű városi könyvtár területi feladatellátása	34
3.1. Kötelezpéldány szolgáltatás	34
3.2. ODR tevékenység	34
3.3. Területi ellátó munka	34
3.4. A kistélepülési könyvtári ellátás megszervezése	36
3.5. Nemzetiségi könyvtári ellátás	43
3.6. Statisztikai adatszolgáltatás:	44
4. Mutatók	44
4.1. Könyvtárhasználat	44
4.2. Dokumentumforgalom	46
4.3. Olvasói számítógépek	47
4.4. Online szolgáltatások	48
4.5. Szolgáltatások fogyatékkal élők számára	49
4.6. Nemzetiségek számára biztosított dokumentumok	49
4.7. Használói képzések száma	51
4.8. Rendezvény, kiállítás	54
4.9. Használói elégedettségmérés	57
4.11. Közösségi szolgálat/önkéntesség	60
4.12. Partnerség	61
4.13. Digitalizálás	63
IV. Fejlesztések:	65
1. Intézményi terek / épületek infrastrukturális fejlesztési tervek bemutatása	65
2. Megvalósult infrastrukturális fejlesztések	65
3. Jelentősebb eszközbeszerzések	66
4. Pályázatok, projektek	67
5. A menedzsment és a minőségirányítási tevékenységek megvalósulása 2018-ban, kommunikációs tevékenységének bemutatása	69
6. Elektronikus szolgáltatások	71
7. Innovatív megoldások, újítások:	73
8. Gazdálkodással kapcsolatos főbb adatok és értékelésük	73
8.1. Bevételi és kiadási előirányzatok alakulása	73
8.2. Létszám és bérgazdálkodás	74

I. VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ

A vezetői összefoglaló lényege a 2018. évi eredmények értékelése, erősségek/gyengeségek bemutatása, következtetések megfogalmazása. Kérjük térjen ki az intézmény 2018. évi szakmai stratégiájának kiemelt céljainak és ezek megvalósítását szolgáló intézkedések rövid szöveges bemutatására.

A Békés Megyei Könyvtár számára 2018 sikereket, örömeket, eredményeket hozott, a munkatársak elégedetten zárták az évet annak ellenére, hogy az Európai Unió pályázatok megvalósítása rendkívül nagy terhet jelentett az év során.

A szakmai stratégia 2018. évi kiemelt céljainak megvalósítása az alábbiak szerint történt:

1) Minőségfejlesztés

A 2015 óta folyó minőségfejlesztési tevékenység eredményeként elkészült pályázati anyagunk, melyet a szakértők véleménye alapján a kulturális államtitkár Minősített könyvtár cím adományozásával elismert. A díszes oklevelet 2018. november 13-án vettük át. Az általunk is eredményesnek, különösen hasznosnak tartott tevékenységet folytatjuk.

2) Állományfejlesztés

Az új gyűjtőköri szabályzatra épülő állományfejlesztés folyamatos volt, az olvasói igények figyelemmel kísérése főként interjú módszerrel történt. A raktári rend fenntartása érdekében a közfoglalkoztatott munkatársak munkarendjét módosítottuk, így a rend ellenőrzését folyamatosá tettük. Az EFOP-4.1.8-16-2017-00146 (Digikomp – tanulást segítő infrastrukturális fejlesztések a Békés Megyei Könyvtárban) projektben 2018-ra tervezett biztonsági kapuk üzembe helyezése még nem történt meg, de a beszerzési eljárás befejeződött: a kapuk 2019 elejétől használhatók lesznek.

A raktári rend használói igényekhez igazodó egyszerűsítése az olvasótermi és a kölcsönzési állomány egy-egy részének (zenei dokumentumok, vezetés és menedzsment témájú könyvek) átmozgatásával megtörtént.

Az állományfejlesztéssel kapcsolatos tevékenységek megújításának legfőbb gátja a munkatársak alacsony száma.

3) Felhasználóbarát könyvtár

Az olvasói igényekhez leginkább alkalmazkodó könyvtári terek kialakítása a cél. Az EFOP projekteknek köszönhetően 2018-ban új terek jöttek létre (digilabor, digilépcső, közlekedőtérben elhelyezett információs pont), a DJP projektnek köszönhetően pedig szélesebb körben tudunk internethozzáférést (free wifi) biztosítani.

A felhasználóbarát szolgáltatások körét is tudtuk bővíteni többek között új szakkörök indításával és a közösségi alkotóterek kialakításával.

A fejlesztések megkezdődtek, 2020-ig a projektekben meghatározott ütemterv szerint, folyamatosan lesz teendő. Az eredmények egyértelműek, a hasznosulás mértékét a projektekben előírt módon rögzítjük, a partneri visszajelzések pozitívak. A szakma érdeklődése tevékenységeink és szolgáltatásaink iránt jelentős mértékben megnőtt.

4) Munkatársak

A könyvtárosok szakmai végzettségének, egyéb kompetenciáinak feltérképezése megtörtént, elkészült a kompetenciamátrix, hozzáférhető minden könyvtáros kolléga számára. A képzési terv 2018-ra vonatkozó részét módosításokkal teljesítettük, belső képzéseket szerveztünk – elsősorban informatikai témájúakat –, a korábbi gyakorlatnak megfelelően több képzésen, regionális vagy országos szakmai napon vettek részt a

munkatársak. 1 fővel emelkedett az alkalmazott munkatársak száma, ez sajnos továbbra sem elegendő ahhoz, hogy a szolgáltatásokat teljes körét optimális mértékben tudjuk ellátni.

5) Technológia

A kor kihívásainak és a használói igényeknek megfelelő modern technikai háttérű szolgáltatások kialakítása, informatikai alkotóműhely működtetése az Európai Unió projekteknek köszönhetően megkezdődött, a korábbiaknál nagyobb eredményeket értünk el. A kapcsolódó beszerzési, közbeszerzési eljárások szabályaihoz igazodva elkészült az Életfa Kulturális Alapítvánnyal konzorciumban működtetett Kollabor nevű közösségi műhely és az önállóan működtetett Digilabor. Mindkét térben egyszerűen használható, az átlagos otthonokban használtaknál nagyobb teljesítményre képes eszközök beszerzésére törekedtünk. Az eszközök, gépek használatára épülő programok tervezése, kipróbálása elkezdődött, a fejlesztés folyamatos.

6) Az épület és külső környezete

Az épület belső közösségi terei részben megújultak, a külső környezet megújulása egy 2018-ban elfogadott TOP-os projektnek köszönhetően 2020-ra várható. A tervek már elkészültek, a nyílászárók és a külső burkolat cseréje, a parkoló és a fűtési rendszer átalakítása jelentősen javít majd az épület megjelenésén és a mindennapos üzemelést is hatékonyabbá, olcsóbbá teszi majd.

A raktározási feltételek nem javultak. Továbbra sem találtunk megoldást a raktár békéscsabai elhelyezésére, illetve a külső raktárunkban nem megoldott a levegő páratartalmának szabályozása, az alkalmanként szükséges fűtési lehetőség megteremtése.

7) Megfelelő pénzügyi feltételek

A költségvetési keret pályázatokból történő kiegészítése évek óta szükséges. A fenntartói és központi költségvetési keret a személyi kiadásokra és az épület üzemeltetésére nem elegendő, a saját bevételeink (beiratkozási és szolgáltatási díjak, részben terembérleti bevételek) sem fedezik a működési költségeinket. Jelentős pályázati tevékenységre volt szükség ahhoz, hogy a beszámolóban bemutatott fejlesztések megvalósulhassanak.

8) Színvonalas kulturális és közösségi rendezvények

Kulturális és közösségi rendezvényeinkkel a partnerek elégedettek, ezt méréseink és az egyre gyakoribbá váló szóbeli visszajelzések bizonyítják. A programok megvalósításában a munkatársak növekvő lelkesedéssel vesznek részt.

9) Speciális igényű használók

A speciális igényű partnerekkel kapcsolatos szolgáltatások tekintetében 2018-ban nem értünk el kiemelkedő eredményt, a korábbi gyakorlatnak megfelelően zavartalan volt az együttműködésünk civil szervezetekkel, az egyéni használókkal. A hátrányokkal élők számára szükséges dokumentumállomány gyarapítása a kistélepülési szolgáltató helyeken is folyamatos volt, a speciális technikai eszközök fejlesztése alapszinten megtörtént.

10) Területi ellátás

A megyében működő települési könyvtárakkal folyamatos az együttműködés. A Magyar Könyvtárosok Egyesülete megyei szervezetével egyeztetve terveztünk és megvalósítottunk 5 szakmai napot, melyek eredményességéről visszajelzést kértünk. Levelezőlista és személyes kapcsolattartás keretében fogadtuk a szakmai segítségkéréseket.

A kistélepülési ellátás szervezése munkaterv szerint történt, több sikeres pályázat (NKA eszközbeszerzés, programszervezés) megvalósításában vettünk részt.

A kistélepülési ellátásra vonatkozóan is elkezdődött a minőségbiztosítási módszerek, technikák alkalmazása.

II. SZERVEZETI KÉRDÉSEK

A 2018. évben végbement szervezeti átalakítások, személyi változások, alapdokumentumok módosításainak ismertetése. (Kérjük a táblázat kitöltését és amennyiben szükséges a szöveges kiegészítését.)

Szervezeti átalakítások

2018-ban nem történt szervezeti átalakítás. A mellékletben található, 2017-ben kialakított szervezeti ábrán jelöltek szerint 2 osztály működött 2 osztályvezetővel (ezen belül az olvasószolgálati osztály 2 csoportvezetővel). Egyre gyakoribb, hogy a feladatok megoldására alkalmi munkacsoportok alakulnak. Ez a működési forma hatékonynak bizonyult. A minőségirányítási munkacsoportok működése gyakorlattá vált, a felmerülő szervezeti problémák megoldásában egyre több javaslat érkezik, a munkatársak kezdeményezőkézsége nő.

Személyi változások

A legfontosabb, egyben örömteli változást az jelentette, hogy fenntartói engedélyt kaptunk 1 fő könyvtáros alkalmazására; a felvett felsőfokú könyvtáros végzettségű Benyó Barbara iskolai könyvtárostánári tapasztalatszerzés után tért vissza a könyvtárba, feladata elsősorban a folyóiratokkal kapcsolatos adminisztrációs és operatív tevékenységek ellátása.

Vincze Andrea informatikus könyvtáros a 40 éves munkaviszony megszerzése után nyugdíjazását kérte, márciustól már nem végzett munkát. Helyette Baukó János informatikus könyvtárost alkalmazunk határozatlan idejű szerződéssel. A tervezett informatikai fejlesztésekhez elegendő hardver és szoftver ismerettel rendelkeznek, a könyvtári szakmai tevékenységeket ismeri, korábban már éveken át a Békés Megyei Könyvtár informatikus könyvtárosaként dolgozott.

Októberben lejárt Mecseki Éva gyermekkönyvtáros GYED-e, de néhány hét után újra igénybe kellett vennie a gyermekgondozási szabadságot. Határozott időre helyettesítője felsőfokú, de nem könyvtáros végzettséggel Deli Lantos Lili, akiről hamar bebizonyosodott, hogy teljes értékű munkát végez.

Korábban a kölcsönzőpultban dolgozó Bácskai Kinga kislánya megszületése óta (június) nem a könyvtár alkalmazottja.

A közfoglalkoztatásban alkalmazott munkatársak körében több változás is történt. Létszámuk az előző évi 25-ről 15-re csökkent. A 40%-os csökkenés mellett több alkalommal személyi változás is történt a takarítók és a könyvtári háttérmunkát végzők között, ez kedvezőtlenül befolyásolta a napi működést.

Kovács Andrea, aki több éve végzett könyvtárosi tevékenységet, állandó munkát talált; Dénes Éva a kölcsönzőpultból távozott, egy EU-s projekt munkatársa lett.

Regisztrált önkéntes munkát végző segítőnk 1 fő volt, aki miután új munkahelyre ment dolgozni, még néhány órányi ügyeletet vállalt önkéntesként.

Alapdokumentumok

Az alapdokumentumokban nem történt változás. A szakmai munkát szabályozó dokumentumaink közül a gyűjtőköri szabályzat módosult jelentősebb mértékben, egyéb dokumentumaink átvizsgálása után kisebb korrekciókra került sor. Az adatvédelmi rendeletnek (GDPR) megfelelően májustól nyilvánosságra hoztuk a kiegészített, frissített szabályzatainkat.

Az engedélyezett létszám 33 fő. 2 megváltozott munkaképességű munkatársunk napi 4-4 órában dolgozik. A kölcsönzőpultban ügyel egyikük, másikuk a kistelepi ellátással kapcsolatos adminisztrációs tevékenységet lát el.

		2017. tény	2018. terv	2018. tény	
Összlétszám (fő, töredék is lehet) 33 engedélyezett státusz		33fő	34fő	35 fő	
Ebből vezető vagy magasabb vezető (fő, töredék is lehet)		4	4	4	
Könyvtári szakmai munkakörben foglalkoztatottak	Könyvtáros szakképesítéssel	<i>összesen</i>	16	17	17
		<i>átszámítva teljes munkaidőre</i>	16	17	17
	Középfokú szakk. (kvtár asszisztens, adatrögzítő-OKJ)	<i>összesen</i>	7	7	7
		<i>átszámítva teljes munkaidőre</i>	6	6	6
	Egyéb felsőfokú	<i>összesen</i>	3	3	1
		<i>átszámítva teljes munkaidőre</i>	3	3	1
Mindösszesen könyvtári szakmai munkakörben		<i>összesen</i>	28	29	29
		<i>átszámítva teljes munkaidőre</i>	27	28	28
Egyéb alkalmazott	Egyéb alkalmazott felsőfokú	<i>összesen</i>	0	0	0
		<i>átszámítva teljes munkaidőre</i>	0	0	0
	Egyéb alkalmazott középfokú	<i>összesen</i>	5	5	6
		<i>átszámítva teljes munkaidőre</i>	5	5	5
Mindösszesen egyéb alkalmazott		<i>összesen</i>	5	5	6
		<i>átszámítva teljes munkaidőre</i>	5	5	5
Összes létszám:		33	34	35 fő	
Önkéntesek száma		2	4	1	
Közfoglalkoztatottak száma december 31-én		25	25	15	

III. SZAKMAI MŰKÖDÉS

1. Nyitvatartás

(heti nyitvatartási idő, hétvégi nyitva tartás, változások)

A központi könyvtár (Kiss Ernő utca 3.) nyitvatartása évek óta változatlan szabályok szerint épül fel, ezt csupán a munkanapok áthelyezései befolyásolják. A felnőttrészelek és a gyermekrészelek eltérő módon állnak a használók rendelkezésére. A könyvtár épülete irodaházként is funkcionál, így hétköznapokon reggel 9 órától van lehetőség dokumentumok visszaadására, internetezésre, a csak bent elérhető adatbázisok használatára és napilap-olvasásra. A dokumentumok szabadpolcos őrzőhelyei később, hétfőnként 14 órától, a további hétköznapokon 11 órától vehetők igénybe. Hétfőgén a könyvtár épülete 14 órától áll a látogatók rendelkezésére.

BMK	ügyelet	nyitva
hétfő	9-14	14-19
kedd-péntek	9-11	11-19
szombat	---	14-19

A gyermekkönyvtár esetében a felnőtt részlegekhez képest az a különbség, hogy 18 órakor zár. A használói igények azt mutatják, hogy nincs igény a 19 óráig történő hosszabbításra. A gyermekkönyvtárban továbbra is 1 fő szakképzett könyvtáros dolgozik, segítője 2018 utolsó negyedévéig már nem közfoglalkoztatott, hanem alkalmazott státuszú munkatárs.

Gyermekkönyvtár	ügyelet	nyitva	teljes szolgáltatási körrel
hétfő	---	14-18	36 óra
kedd-péntek	---	11-18	
szombat	---	14-18	4 óra/hét

A nyár folyamán július 2-től augusztus 4-ig csökkentett időtartamban látogathatták a használók az intézményt. Hétfőként 14.00 és 17.00 óra között, keddtől péntekig 11.00 és 17.00 óra között, szombatonként pedig zárva volt a könyvtár. Ebben az időszakban a munkatársak szabadságukat töltötték, csak minimális létszámban tartózkodtak az intézményben.

A Könyvtárosok világnapja alkalmából április 16-án a munkatársak szakmai programon vettek részt Nagyszalonán, ezen a napon rendkívüli zárvatartás volt. A felnőtt- és gyermekrészleg nyitvatartási időt megelőzően is, alkalmanként és előre egyeztetett időpontokban fogad iskolai csoportokat, szolgáltatásajánlóval, könyvtárhasználati ismertetővel, programajánlókkal.

A fiókkönyvtárak esetében változatos a rendelkezésre állási idő, ezt az emberi erőforrás állomány és a helyi igények összeegyeztetésével alakítottuk ki. A Lencsési fiókkönyvtárban történt nyitva tartási bővítés pozitív fogadtatásra talált. Jelenleg a következő táblázat mutatja a különböző telephelyek nyitvatartási idejét.

Fiókkönyvtárak	Lencsési	Jamina	Mezőmegyer	Gerla
hétfő-péntek	10-19	11-18	11-18	16-18
szombat	14-18	---	---	---
Heti nyitva tartás	49 óra	35 óra	35 óra	10 óra
Hétfői nyitva tartás	4 óra	---	---	---

A mezőmegyeri könyvtárban dolgozó kolléganő június 11-től a megyei hatókörű városi könyvtár ügyeleti részén dolgozik. Továbbra is működik a könyvtár, de a művelődési ház munkatársai adják ki és veszik vissza a dokumentumokat. A mezőmegyeri fiókkönyvtár július 9-től augusztus 6-ig teljesen zárva volt, mert ekkor a könyvtárhelyiséget befogadó Művelődési Ház is bezárt.

A Lencsési Fiókkönyvtár 2018. április 3-tól 10 órától tartott nyitva a korábbi 11 óra helyett, így hetente 5 órával bővebb nyitva tartási időben várták a látogatókat. A Lencsési könyvtár augusztusban szombatonként zárva volt.

A gerlai fiókkönyvtár könyveit június végéig be kellett dobozolni, mert nyílászáró-csere és festés miatt július, augusztus hónapban bezárt. Augusztus 20. után kerültek újból polcra a könyvek, így szeptembertől tudott újra szolgáltatni a könyvtár.

Mutatók	2017. évi tény	2018. évi terv	2018. évi tény	változás %-ban előző évhez képest
Heti nyitvatartási órák száma (a könyvtár székhelyén) (óra)	42	42	42	0
Heti nyitvatartási órák száma a fiókkönyvtárakban (összesítve, óra)	114	124	129	+13
Hétfői (szombat, vasárnap) nyitva tartás (óra)	5	5	5	0
16 óra utáni nyitva tartás (óra)	18	18	18	0
Nyári zárva tartási idő Munkanapok száma:	75	75	73	-3

Ebből nyitvatartási napok száma:	75	75	73	-3
Téli zárva tartási idő Munkanapok száma:	227	227	221	-3
Ebből nyitvatartási napok száma:	227	226	220	-3

2. Az intézmény szakmai szervezeti egységei által végzett tevékenységek ismertetése

Kérjük, hogy az adott szakmai tevékenységet először szövegesen ismertesse, majd azt a vonatkozó táblázat kövesse.

2.1. Gyűjteményfejlesztés

A 2018. évi tevékenység szöveges ismertetése és értékelése.

A beszerzés forrásai

Könyv, hangoskönyv beszerzés

Személyes vásárlásainkat többnyire a Lira és Lant bolthálózat szegedi Fókusz Könyvárúháiban bonyolítottuk le, mert nagyon kedvező, 30-34%-os kedvezményt tudunk érvényesíteni. Online vásárlást legtöbbször a Libri-Bookline-nál kezdeményeztünk, a kedvezmény 34 % volt. További könyvterjesztőktől is vásároltunk: pl. Prospero, Magyar Menedék, valamint kiadóktól, szerzőktől, ha a dokumentum más módon nem volt beszerezhető vagy az ár jelentősen alacsonyabb volt.

DVD-beszerzés

A kölcsönzési jogdíjas DVD-eket évek óta a Mónos-Film Bt.-től vásároljuk, 2018-ban is kedvező ajánlatot kaptunk. A zenei CD-eket legtöbbször a Lira és Lant bolthálózat tagja, a Rózsavölgyi és Társa Zeneműboltból szereztük be.

Folyóirat beszerzés

Legnagyobb számban a Magyar Postától rendeltünk folyóiratokat, emellett a Könyvtárellátótól és több kisebb lapterjesztőtől, kiadótól is. A megrendelt időszaki kiadványokra előfizetői kedvezményt kaptunk, illetve a könyvet is megjelentető lapkiadók a könyvvásárlást is kedvező áron biztosították.

A költségvetési keret megoszlása

Költségvetési keret	2018	2017	2016	2015
Könyvek, időszaki kiadványok, egyéb	5 862 121 Ft	6 105 332 Ft	6 275 653 Ft	6 185 710 Ft
Zenei dokumentumok	2 706 656 Ft	2 612 417 Ft	2 683 319 Ft	2 362 654 Ft
Folyóiratok	3 194 617 Ft	3 354 112 Ft	3 657 609 Ft	3 811 114 Ft
Összesen	11 763 394 Ft	12 071 861 Ft	12 616 581 Ft	12 359 478 Ft

Érdekltség-növelő támogatás

2018-ban 260 549 Ft támogatást kaptunk, melyet teljes egészében a dokumentumállomány gyarapítására fordítottunk az alábbi táblázat adatai szerint.

Dokumentumtípus	db	Ft
Könyv	109	261 693,-
Hangoskönyv	2	5 383,-
összesen	111	267 076,-

ODR támogatás

A 2017. évi támogatás összege csak az év végén érkezett meg, felhasználására 2018 elejétől volt lehetőség. Az 1 500 000 Ft-ból 1 170 000 Ft-ot dokumentumok vásárlására, 330 000 Ft-ot postaköltségre fordítottunk. A postaköltségre fordítható összeg felhasználása adott év május elsejétől a következő év április végéig tart.

A támogatásból olyan szakkönyveket vásároltunk, melyek a könyvtárközi kölcsönzésben jelentkező kérések között sűrűn szerepelnek. Célunk, hogy minél több hozzánk forduló olvasó, intézmény kéréseit ki tudjuk elégíteni.

ODR	db	Ft
Könyv	432	1 171 425
Időszaki kiadvány	1	1 973
összesen	433	1 173 398

NKA Könyvtámogatás

A korábbi évektől eltérően 2018-ban már nem kaptunk nagyobb szállítmányt, viszont folyamatosan érkeztek az NKA támogatásával megjelent kiadványok közvetlenül a kiadóktól, szerzőktől, 921 dokumentumot kaptunk 2 939 645 Ft értékben.

NKA	db	Ft
Könyv	907	2 890 985
Időszaki kiadvány	8	31 700
Hangoskönyv	6	16 960
összesen	921	2 939 645

Márai-program

A program célja: a nemzeti kulturális kincsek megőrzése, a hazai és a határon túli magyar kiadók által megjelentetett, értéket képviselő könyvek eljuttatása minél több olvasóhoz a hazai és a határon túli könyvtárakon keresztül; az olvasáskultúra fejlesztése; a kortárs magyar szerzők támogatása és megismertetése.

2011 óta hetedik alkalommal részesültünk ebben támogatási formában, az évente megítélt összeg változó mértékű. 2017-ben 1 400 000 Ft keret összegig választhattunk a felajánlott Márai listából. A könyvek kiszállítása átcsúszott 2018 elejére. Állományba vételük és elszámolásuk 2018 februárjában megtörtént.

A 2018-as Márai-támogatás 850 000 Ft volt, melyet időben kiszállítottak, állományba vettünk és megtörtént az elszámolás is, így 2018-ban összesen 867 dokumentumot kaptunk 2 250 000 Ft értékben. Megoszlása a következő volt: 841 dokumentum 2 152 916 értékben maradt a központi könyvtárban, 26 darab 97 084 Ft értékben pedig KSZR települések állományába került.

Az eddigi nyolc alkalom során összesen 11 300 644 Ft értékben 4 752 db dokumentummal gazdagodott az állományunk.

Márai	db	Ft
Könyv	821	2 123 854
Időszaki kiadvány	1	4 499
Kotta	1	1 638
Hangoskönyv	12	18 640
Brosúra	6	4 285
KSZR	26	97 084
összesen	867	2 250 000

Nemzetiségi támogatás (Országos Idegennyelvű Könyvtár)

A korábbi évekhez hasonlóan 2018-ban is 420 000 Ft támogatást kaptunk nemzetiségi dokumentumok vásárlására: német, cigány, román, szerb és szlovák nyelvű dokumentumokat vásároltunk. 134 darabot 418 375 Ft értékben beletároltunk. További 5 db, együttesen 1 625 Ft értékű nyelvtani lapot (nem könyv formátumú dokumentumot) nem vettünk állományba, nem tartós megőrzésre szánt kiadványfajta – hasznosságuk azonban nem kérdéses.

A Békés Megyei Könyvtáron kívül az alábbi települések részesültek a támogatásból: Battonya, Békés, Dobox, Elek, Gyomaendrőd, Gyula, Kondoros, Mezőberény, Szarvas, Tótkomlós.

Könyvtártámogató Alapítvány

2018-ban az alapítvány 4-féle folyóiratot fizetett elő 66 492 Ft értékben, ebből kettő külföldi. A címeket az olvasók véleménye alapján választottuk.

Képviselői támogatás

A Lencsési Könyvtár állománybővítésére 25 000 Ft képviselői támogatást kaptunk. Az ott dolgozó kolléganők javaslatát figyelembe véve 7 db könyvet vásároltunk.

Ajándék

2018-ban 1 090 db dokumentumot (1 295 179 Ft) vettünk állományba ajándék címén, ez kevesebb, mint a 2017-es ajándékozás. Főleg a magánszemélyektől érkező felajánlás volt nagyon sok, sajnos nem mind volt állományba vehető. 2018-ban már csak abban az esetben fogadtuk el a felajánlásokat, ha 2000 után megjelent könyvekről vagy helyismereti dokumentumokról volt szó. 2017-ben és 2018-ban is két-két alkalommal rendeztünk kiadásítást a felajánlásként kapott ajándékkönyvekből, sikere volt a 100 Ft-os egységáron megvásárolható dokumentumoknak. A könyvtárban nem használható, de jó állapotú köteteket felajánlottuk a hajléktalanokat támogató Fövenyes utcai adománypontnak.

Átleltározás

2018-ban átleltározás címén 466 dokumentum (429 024 Ft) került állományba. Folytattuk a pedagógiai szakkönyvtár átleltározását, a megszüntetett Kézműves Szakiskolától kapott könyvek egy része is az állományunk része lett, továbbá a saját, korábban már selejtezett, de időközben megkerült könyveinket is visszavételeztük.

Kötelezpéldány

Kötelezpéldány címen 126 dokumentumot (198 588 Ft) vettünk állományba. Csekély növekedést mutatnak a számadatok (2017-ben 93 dokumentum volt). 2018 decemberében elkészült az új kötelezpéldány rendelet tervezete, ez pozitív változásokat hozhat a kötelezpéldányok beszolgáltatásának rendjében. A helyi kiadványokból továbbra is kell a megyei hatókörű városi könyvtáraknak juttatni.

Dokumentumok	Könyvek		Zenei		Időszaki		Kartográfiai		Egyéb		Összesen	
	db	Ft	db	Ft	db	Ft	db	Ft	db	Ft	db	Ft
Költségvetés	2 528	5 735 762	467	2 608 176	16	54 872	0	0	1	80 000	3 012	8 478 810
ODR	432	1 171 425	0	0	1	1 973	0	0	0	0	433	1 173 398
Márai-támogatás	821	2 123 854	13	20 278	1	4 499	0	0	0	0	835	2 148 631
NKA könyvtámogatás	907	2 890 985	6	16 960	8	31 700	0	0	0	0	921	2 939 645
Érdekeltségönv. támogatás	109	261 693	2	5 383	0	0	0	0	0	0	111	267 076
Támogatás /KTA, képviselői	7	25 744	0	0	0	0	0	0	0	0	7	25 744
OIK/nemzetiségi	114	387 960	16	26 415	4	4 000	0	0	0	0	134	418 375
Kötelezpéldány	107	180 055	2	4 000	17	14 800	0	0	0	0	126	198 855
Ajándék	1 090	1 295 179	0	0	23	33 040	3	700	0	0	1 116	1 328 919
Átletározás	461	422 449	0	0	3	2 875	0	0	2	3 700	466	429 024
Összesen	6 576	14 495 106	506	2 681 212	73	147 759	3	700	3	83 700	7 161	17 408 477

Hangzó és képi dokumentumok beszerzése

A zenei dokumentumok gyarapítását az olvasói igényekre, jelzésekre építjük. Figyelemmel kísérjük a filmes és zenei szaklapok újdonság rovatait. A DVD vásárlás mértékét meghatározza, hogy a kölcsönzői jogdíj nagyon megnöveli az árat, átlagosan 7 000 Ft egy kölcsönzési jogdíjas DVD beszerzési ára. Folyamatosan nagy az igény hangoskönyvekre. Komolyzenei és könnyűzenei CD-ket azonos arányban vásárolunk.

Hangzó és képi dokumentumok	db	Ft
Zenei CD	126	427 082
DVD	280	1 978 614
Hangoskönyv	73	145 534
Kotta	27	129 982
összesen	506	2 681 212

Egyéb dokumentumok

Nagyon szépen gyarapszik a képeslapgyűjteményünk, a kártyanaptárak és névjegykártyák száma is nő. Hogy olvasóink is bepillantást nyerjenek ezekbe a gyűjteményekbe, havonta egy-egy adott témához kapcsolódóan kiállítást rendezünk az egyik legforgalmasabb helyen, a kölcsönzőpult közelében. A tematikusan válogatott képeslapokból sok más kiállításhoz tudunk kölcsönözni egy-egy szép lapot.

Selejtezés

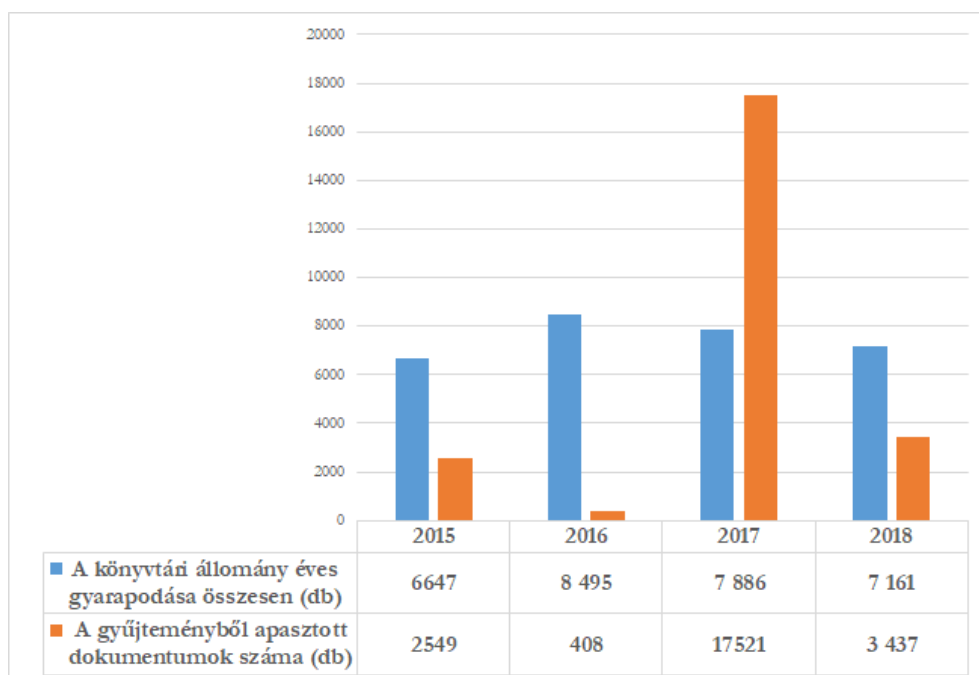
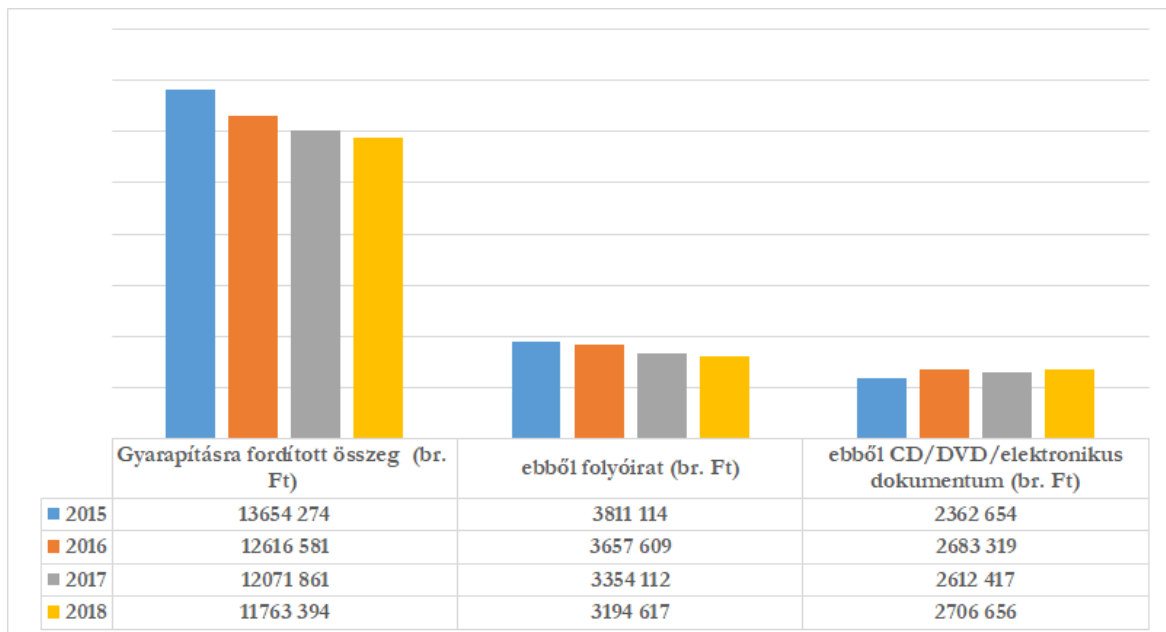
2018-ban folyamatosan selejteztünk minden állományegységből. A kölcsönözhető szakkönyvek állományrész fölöslegessé vált példányait leválogattuk, a békési tömöraktárból is sok dokumentumot töröltünk. A tervszerű állományapasztásra kell nagyobb hangsúlyt fektetnünk, mert sok olyan kötetünk van, melyeket korábban több példányban vásároltunk, de már nincs annyira szükség. Sok azoknak az elhasználódott példányoknak a száma, amelyeket nem tudunk pótolni, ezért ezeket újra kell kötetnünk.

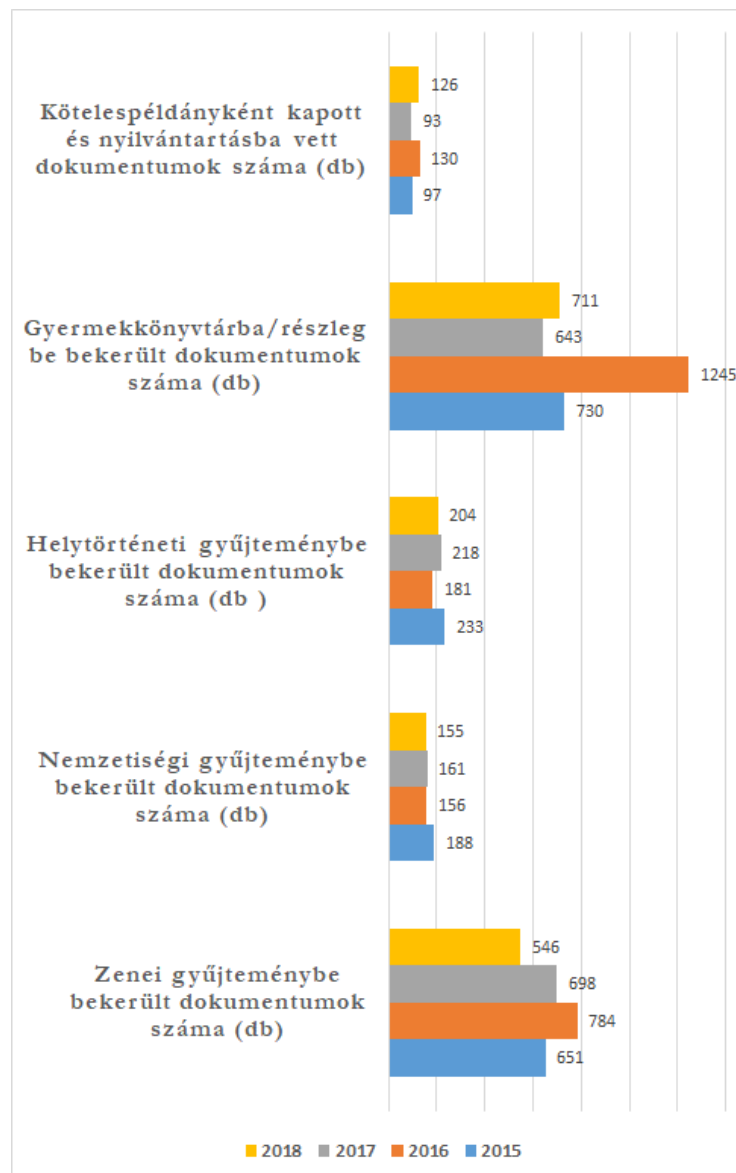
A békési raktárban sajnos megjelentek a penészgombák; különösen a vászonborítású könyveket támadta meg a betegség, ezért ebből az állományrészből nagyobb arányú volt a kivonás.

Összesen 3 437 db dokumentumot töröltünk 1 213 194 Ft értékben.

A selejtezés oka	db	Ft
Tervszerű állományapasztás	1372	430 972,60
Természetes elhasználódás	1938	569 172,50
Megtérített követelés	24	42 806,00
Behajthatatlan követelés	103	170 243,00
Összesen	3437	1 213 194,10

Dokumentumtípusok szerint	db	Ft
Könyv	3037	990 981,40
Időszaki	14	5 319,00
Térkép	341	80 478,70
DVD	7	40 583,00
Videokazetta	33	86 789,00
CD	1	4 643,00
Hangkazetta	4	4 400,00
Összesen	3 437	1 213 194,10

2018-ban a rendelkezésünkre álló költségvetési keret az előző évekhez hasonlóan 11 600 000 forint volt, ennek ismeretében terveztük meg az egész éves vásárlásainkat. Folyóiratbeszerzésünk több lap is megszűnése miatt kis mértékben csökkent. 2019 egyik fontos feladata lesz az olvasók folyóiratigényeit felmérni és ennek megfelelően átalakítani megrendeléseinket. A hangzó dokumentumokra elköltött összeg a 2017-es évhez hasonlóan alakult. Kötelezpéldány gyarapodásunk még mindig a tervezett szám alatt van, de a 2017-es évhez képest már növekedést mutat.

Az állomány éves gyarapodása elmaradt a tervezettől, még a 2017-es beszerzéstől is, amit az magyaráz, hogy 2017-ben a Könyvtárellátón keresztül kaptunk egy jelentős, a Nemzeti Kulturális Alap által támogatott szállítmányt; közel 5 millió Ft értékben 1 600 db dokumentumot. Mivel az éves beszerzési keretünk évek óta változatlan, a kimutatható eltéréseket azok az ajándékba, támogatás formájában kapott dokumentumok okozzák, melyeket előre nem tudtunk betervezni. A Márai-program, az ODR-támogatás, az NKA-támogatás, az ajándékba kapott kötetek mennyisége mindig változó.

A Békés Megyei Könyvtár állománya a csoportos leltárkönyv szerint 2018. december 31-én **316 747 db dokumentum 276 296 800,98 értékben.**

Állományrendezés

Hagyományosan a gyűjteményfejlesztéssel foglalkozó osztály feladata az olvasói terekben elhelyezett dokumentumok rendjének biztosítása. Az elhelyezéssel kapcsolatban természetesen egyeztetnek az olvasószolgálati osztály munkatársaival.

A szakirodalmi állomány leválogatása befejeződött, az elhasználódott vagy tartalmi elavulás miatt fölöslegessé vált dokumentumok állományból való törlése megtörtént.

A zenei témájú kölcsönözhető könyveket az olvasóterembe helyeztük át annak érdekében, hogy a zenei állomány egésze, minden dokumentumtípusa egy helyen legyen megtalálható, ezzel jelentősen megkönnyítettük az olvasók tájékozódását. Az áthelyezéssel szükségessé váló adatbázisban történő javítás, rendszerezés még nem fejeződött be, ez a munkafolyamat áthúzódik 2019-re.

A kölcsönözhető állomány elhelyezésében nagyobb mértékű változás történt. Megszűnt az általános kézikönyvtári állományrész, ahol főleg lexikonok, enciklopédiák, szótárak, kézikönyvek kaptak helyet korábban. Az ott lévő köteteket más térbe helyeztük át, az így felszabaduló helyre pedig a helyismereti témacsoport került, szellősebben, célszerűbben elrendezve. Megszűnt a korábban kiemelt vezetés témacsoport, a szakrendnek megfelelően beosztottuk a szakkönyvek közé. Az átrendezéssel a szépirodalmi állomány elhelyezése is szellősebb lett, ami állományvédelmi szempontból is fontos. A szépirodalmi állományrész leválogatása (az elhasználódott vagy fölöslegessé vált könyvek leemelése az olvasótér polcairól) 2019-re maradt, az új beszerzésű dokumentumok helyének biztosítása miatt ezt mielőbb meg kell tenni.

Az olvasóteremben a térképállomány átválogatása kiemelt feladat volt, csak a Békés megyei települések térképeit hagytuk meg helyben történő használatra. Az olvasóteremből kihozott térképek a kölcsönzői térbe kerültek, vagy megtörtént a selejtezésük. Ehhez a munkához kapcsolódóan a kölcsönözhető térképeket is átvizsgáltuk, sokat selejteztünk elavulás miatt.

Jelentős átrendezés volt a Lencsési és a Batsányi úti (Jamina) fiókkönyvtárban. Az iskolai könyvtár jelenleg nem használható anyagát a Békési raktárba szállítottuk.

Júliusban átvettük a megszűnő Kézműves Szakiskola könyvtárának állományát. A nyári diákmunkások listát írtak a kötetekről. Nagyon jó állomány, melynek már egy részét átlettároztuk a saját állományunkba.

Az alábbi, adatokat tartalmazó táblázat azt mutatja, hogy a gyarapításra fordított összeg csökkent. A legnagyobb mértékű változás a kötelezpéldányként kapott dokumentumok körében történt és jelentős javulás látható a gyermekkönyvtárba bekerült könyvek számában. A selejtezett dokumentumok számának jelentős csökkenését az magyarázza, hogy 2017-ben a teljeskörű állományellenőrzéssel együttjáró selejtezés a szokásosnál nagyobb mértékű volt, a 2017. évi adat az átlagostól jelentősen eltér. Az állománygyarapodás összességében csökkent az előző évihez képest.

Mutatók	2017. évi tény	2018. évi terv	2018. évi tény	változás %-ban előző évhez képest
Gyarapításra fordított összeg (bruttó Ft)	12 071 000	13 600 000	11 763 394	-3
- ebből folyóirat (br. Ft)	3 354 112	3 600 000	3 194 617	-5
- ebből CD/DVD/elektronikus dokumentum (br. Ft)	2 612 417	3 200 000	2 706 656	+3
Kötelezpéldányként kapott és nyilvántartásba vett dokumentumok száma (db)	93	150	126	+35
Gyermekkönyvtárba/részlegbe bekerült dokumentumok száma (db)	643	900	711	+11
Helytörténeti gyűjteménybe bekerült dokumentumok száma (db)	218	230	204	-6
Nemzetiségi gyűjteménybe bekerült dokumentumok száma (db)	161	170	155	-4
Zenei gyűjteménybe bekerült dokumentumok száma (db)	698	750	546	-22
A könyvtári állomány éves gyarapodása összesen	7 886	8 600	7 161	-9
A gyűjteményből apasztott dokumentumok száma	17 521	4 000	3 437	-80

2.2. Gyűjteményfeltárás

A 2018. évi tevékenység szöveges ismertetése és értékelése.

Elkezdtek a Régi könyvek gyűjteményt feldolgozni, de sajnos sok olyan probléma merült fel, ami miatt speciális, régi könyves szakmai segítséget kell kérnünk. Továbbra sincsenek még feldolgozva a mikrofilmek, diafilmek, bakelit lemezek, a kották egy része és sajnos a folyóiratok sem. Ezért az állomány elektronikus feldolgozottsága még mindig 99 %-os.

2018-ban 5 622 db új címléírás készült a különböző dokumentumokhoz. Az adatbázis folyamatos ellenőrzése, karbantartása, frissítése sok munkaórát igényel. 2018-ban 1 993 esetben kellett valamilyen indokkal a leírásokat módosítani.

A Corvina Integrált Könyvtári Rendszerben rögzített rekordok számát a Békés Megyei Könyvtár adatbázisában és a KSZR adatbázisában rögzített rekordok összege adja. Mivel 2018-ra a KSZR adatbázis már jelentősen gyarapodott, egyre ritkábban van szükség új leírások/rekordok készítésére, inkább csak példányadat pótlás történik. Így az elkészített rekordok száma minden évről évre csökken; míg 2016-ban 23 519 volt, 2018-ra a felére csökkent. A MOKKA adatbázisban megjelenő tételek száma is csökkenést mutat, ami a fentiekből következik.

2018-ban a cikkadatbázisba sajnos nem töltöttünk fel rekordot, amit egyedül a létszámhiány magyaráz; nem volt, aki ezt a feladatot elvégezze, nem tudtunk belső átcsoportosítást sem végrehajtani.

A katalógusban, adatbázisokban rögzített rekordok száma annak következtében csökkent, hogy a központi könyvtámogatások során kapott kötetek száma 2017-ben kiemelkedő volt, míg 2018-ban átlag alatti. A Magyarországi Közös Katalógusba feltöltött rekordok száma az előzővel összefüggésben szintén csökkent, továbbá a MOKKA kezelője nem tudja folyamatosan átvinni a rekordokat. A csökkenő tendencia megállítására kell törekednünk 2019-ben.

Mutatók	2017. évi tény	2018. évi terv	2018. évi tény	változás %-ban előző évhez képest
Épített elektronikus katalógusokban/adatbázisokban rögzített rekordok száma	17 609	10 600	11 937	-32
Magyarországi Közös Katalógusba (MOKKA) betöltött tételek száma	17 951	10 600	7 662	-57
Országos gyűjtőkörű cikkadatbázisba betöltött rekordok száma	0	0	0	0
Feldolgozás időtartama (egy dokumentum feldolgozásának átlagos időtartama órában kifejezve)	0,5	0,5	0,5	0
Beérkező új dokumentumok olvasók számára történő hozzáférhetővé válásának időtartama napokban kifejezve (átlagosan)	3	3	3	0
A gyűjtemény elektronikus feldolgozottsága (az elektronikus katalógusban feltárt dokumentumok száma a gyűjtemény egészének %-ában)	99	99	99	0

2.3. Állományvédelem

A 2018. évi tevékenység szöveges ismertetése és értékelése.

A 2018-ra tervezett állományvédelmi feladataink meghatározó elemeiként az alábbiakat rögzítettük: a viszonylag kis alapterületen működő könyvtár állományának egy része a 11 km-re lévő Békés városban van, a szabadpolcos térben elhelyezett polcok száma kevés, a minőségük gyenge. További veszélyeztető tényező a tér tagoltsága (3 olvasói tér + központi kölcsönzőpult) és az, hogy az épületet nem csak könyvtári célra használjuk.

Az állományvédelemmel kapcsolatos feladatként megjelöltük és teljesítettük a kölcsönzés folyamatleírásának elkészítését, a kockázati tényezők feltérképezését. Elkészült továbbá a dokumentumok visszavételének, az előjegyzésnek és a kölcsönzőtérben történő kölcsönzésnek a szolgáltatási leírása is.

Terveztük az RFID rendszer bevezetését. A fejlesztést lehetővé tevő EFOP projektben a tervezés megtörtént, a közbeszerzési eljárás lezajlott, de az adminisztrációs folyamat elhúzódása miatt a megvalósítás csak 2019-ben kezdődik meg.

A békési raktár takarítását és az ott elhelyezett dokumentumok rendezését a nyári időszakra tervezzük, megtörtént a korábban dobozokban tárolt könyvek polcra helyezése is.

Fertőtlenítésre nem volt pályázati forrás, így nem tudtuk folytatni a régi könyvek, kéziratok karbantartását.

A muzeális dokumentumok táráat évek óta nem tudjuk vásárlás útján gyarapítani, a 2018. évi 213 db-os gyarapodás néhány kötelempéldány és ajándék érkezését jelenti.

A korábbi években elkezdett állományvédelmi célú digitalizálás csökkenése annak következménye, hogy a közfoglalkoztatottak száma csökkent. Azok a munkatársak mentek el, akik a digitalizálásban már jártasak voltak.

A biztonsági jellel való ellátást és a gépek számának növelését az EFOP-4.1.8 pályázatnak köszönhetően a tervezettől eltérően csak 2019-ben tudjuk elkezdni.

Mutatók	2017. évi tény	2018. évi terv	2018. évi tény	változás %-ban előző évhez képest
Tárgyévben fertőtlenítés, kötés, javítás, restaurálás, savtalanítás vagy egyéb aktív állományvédelmi intézkedésben részesült dokumentumok száma	0	0	0	0
Muzeális dokumentumok száma	14 819	14 819	15 032	+1
Restaurált muzeális dokumentumok száma	0	0	0	0
Az állományvédelmi célból digitalizált és a konvertált dokumentumok száma	2 754	3 030	1 820	-34
Biztonsági jellel ellátott dokumentumok száma	902	992	1 308	+45
A könyvtári dokumentumok állagának védelmét szolgáló gépek száma	17	19	17	0

2.4. Tudományos kutatás

A 2018. évi tevékenység szöveges ismertetése és értékelése (kutatónapok megítélésének kritériumai, ellenőrzése)

A tudományos kutatás fogalma többféle módon értelmezhető. Alapvetően a világ, a valóság megismerésének módja, szabályszerűségek, törvényszerűségek, összefüggések felderítése és rögzítése, amelynek eredménye valamilyen formában publikált.

- 1) „a kutató a kutatási probléma, kérdésfelvetés meghatározása után tervezetten, szabályszerűen adatokat gyűjt, az adatokat feldolgozza, elemzi és a tudományos publikációk elvárt tartalmi elemei és formája szerint közzéteszi mások számára. (Héra, Ligeti 2005)”
- 2) „Eco (2002) szerint kutatás egy felismerhető tárgy – nem feltétlenül fizikai értelemben vett tárgy – körül mozog, amelyet olyan módon definiálnak, hogy mások számára is felismerhető legyen. A tudomány lényege, hogy mások által még ki nem mondott új eredményt hozzon, és ez az eredmény mások számára is hasznos legyen.”

(Bonzc Imre: Kutatásmódszertani alapismeretek, Pécs, PTE, 2015, 10. p.)

A könyvtárban, a Békés Megyei Könyvtárban konkrétan az olvasóteremben dolgozó munkatársak feladata segíteni az olvasókat, helytörténeti kutatókat, a tudományos dolgozatokat készítőket, a szakirodalmi munkákat szerkesztőket. Ez a tevékenység folyamatosan, igény szerint történik, de nem tekinthető szoros értelemben tudományos kutatómunkának. Tudományos kutatómunkát jellemzően a tudományos és szakkönyvtárak munkatársai végeznek, a közkönyvtárak munkatársainak a jelenlegi személyi feltételek mellett erre nincs lehetősége, csak igénye.

Ahogy korábban sem, 2018-ban sem tudott kutatónapot biztosítani az intézmény a munkatársak számára, mert a jelenlegi létszám, a könyvtári feladatok folyamatos ellátása ezt nem tette lehetővé.

A BMK által kiadott kiadványok összeállításában külső munkatársak, önkéntesek is részt vettek. Az információgyűjtés és a szerkesztés aprólékos tevékenység, odafigyelő, pontos, precíz munkát, sok időt igényel. A könyvtárosok egyéb tájékoztató, fejlesztő és adminisztrációs munkájukkal párhuzamosan végzik ezt a tevékenységet. A könyvtári kutatómunkára és a kutatók segítségére fordított idő csak becsléssel állapítható meg, 2018-ban (4 fő tájékoztató könyvtáros személyenként és fejeként hetente 8 órában) feltételezeten 1664 óra.

Könyvtári kutatómunkát igényelt 2018-ban:

- Csabai krónika – online elérhető, Békéscsaba történetét bemutató enciklopédia összeállítása,
- Csabai százak – a város jelentős személyiségeinek életrajzát bemutató online helyismereti enciklopédia folyamatos gyarapítása Békéscsaba újratervezésének 300. évfordulója alkalmából
(<http://bekeswiki.bmk.hu/?jsessionid=3709F0D1827A06184D7FD330E810E448>)
- I. világháborús – többségében szlovák nyelvű – tábori levelezőlapok digitalizálása,
- egyéb szócikkek készítése a BékésWiki online helyismereti enciklopédia számára
- Tumblr felületen elérhető 100 éve történt rovat szerkesztése a Békés című hetilap 100 évvel ezelőtti számaiból

A 2018-ban nem készült könyv típusú kiadvány a Békés Megyei Könyvtár kiadásában.

Szakmai előadások, melyeket könyvtárosaink tartottak:

- Kertész Zoltán: Alkotó használók
Budapest, FSZEK Informálni, integrálni, inspirálni (3i) Közkönyvtárak a XXI. században – 2018, Könyvek Tára – Használók Tere Konferencia – Előadás: Alkotó használók.
(2018.05.24.) http://prezi.com/hl71g7rohesb/?utm_campaign=share&utm_medium=copy
- Kertész Zoltán: Élmény + Alkotás = Makerspace
Szolnok, Én könyvtáram szakmai nap – Előadás: Élmény + Alkotás = Makerspace
(2018.05.26.)
- Kertész Zoltán: Fától az erdőig, a békéscsabai könyvtár makerspace
Nagykanizsa, MKE területi szakmai nap. 2018.11.12.
- Kertész Zoltán: Fától az erdőig, a békéscsabai könyvtár makerspace
Zalaegerszeg, MKE területi szakmai nap. 2018.11.05.
- Kertész Zoltán: Ismerkedés a 3D nyomtatás világával
Békéscsaba, TIT, 2018.11.21.
- Juhász Zoltán: Hírlevelek készítése a hatékony tudásmegosztás érdekében
Budapest, Vállalati könyvtárosok műhelybeszélgetése – MKE Műszaki Könyvtáros Szekció (Magyar Telekom Infotéka, Bp.). 2018.12.06.

Publikáció:

Kertész Zoltán: Alkotó használók – tudásmegosztás és kreatív „piszkos” terek a könyvtárban. In: Könyvtári Figyelő, 2018. Cselekvő közösségek különszám.

A kutatómunkára vonatkozó mutatókat tartalmazó táblázat kitöltésekor az alábbiakat vettük figyelembe:

Kutatómunka éves időalapja (munkaóra/év) = becsléssel, a helyben használható állomány tájékoztató könyvtárosainak száma *hetente 8 óra

Tudományos kutatások száma = az olvasóteremben dolgozó munkatársak olyan információgyűjtő tevékenysége, amelynek eredményeként konkrét témában összefoglaló jellegű kiadvány/adatbázis készül el az olvasók számára, elsősorban helyismereti, helytörténeti témában

A könyvtár összes publikációjának száma és ebből a könyvtár szakemberei által készített, nyomtatott vagy elektronikus formában megjelent publikációk száma = a 2018-ban előadás céljára készített prezentációk, folyóirat számára készített, megjelenés előtt álló írások

Idegen nyelvű publikációk száma = angol, francia nyelven megjelentetett összefoglalók

Nemzetiségi nyelvű kiadványok, publikációk száma = nemzetiségi nyelven (szlovák, német, roma, román, szerb) készült írások, összefoglalók, prezentációk

A könyvtár által kiadott kiadványok száma = nyomtatott formában megjelentetett dokumentum (de nem szórólap vagy plakát, sem rövid terjedelmű tájékoztató)

A könyvtár szakemberei által tartott előadások száma = a Békés Megyei Könyvtárban vagy más könyvtárban szakmai napon vagy más rendezvényen történő előadás, megtartott prezentáció

A könyvtár szakemberei által elvégzett szakértői tevékenységek száma = bármely fenntartó vagy a minisztérium kérésére lefolytatott szakmai vizsgálat, helyzetismeretre épülő szakmai tanácsadás

A könyvtár által szervezett konferenciák száma = tanácskozás, értekezlet, vitaülés. legalább megyei szintű szakmai tanácskozás adott téma vagy témák megismertetése céljából több előadó részvételével

A könyvtár által szervezett konferenciákon résztvevők száma = vendég könyvtárosok + a BMK azon munkatársai, akik hallgatóként vettek részt a rendezvényen

A könyvtár szakembereinek konferencián való részvételének száma = külső helyszínen rendezett tanácskozásokon való részvételek száma

A képzésben, továbbképzésen részt vett dolgozók száma = a legalább 8 óra időtartamot elérő, külső előadó által tartott továbbképzésen vagy iskola rendszerű képzésben való részvétel

Mutatók	2017. tény	2018. terv	2018. tény	változás %-ban előző évhez képest
Kutatómunka éves időalapja (munkaóra/év)	1 664	1 830	1664	0
Tudományos kutatások száma	3	3	4	+33
A könyvtár összes publikációinak száma és ebből a könyvtár szakemberei által készített, nyomtatott vagy elektronikus formában megjelent publikációk száma	4	4	3	-25
Idegen nyelvű publikációk száma	1	1	0	-100
Nemzetiségi nyelvű kiadványok, publikációk száma	1	2	0	-100
A könyvtár által kiadott kiadványok száma	2	2	0	-200
A könyvtár szakemberei által tartott előadások száma	7	7	6	-15
A könyvtár szakemberei által elvégzett szakértői tevékenységek száma	13	9	8	-39
A könyvtár által szervezett konferenciák száma	8	6	7	-22
A könyvtár által szervezett konferenciákon résztvevők száma	302	290	211	-30
A könyvtár szakembereinek konferencián való részvételének száma	35	35	38	+9
A képzésben, továbbképzésen részt vett dolgozók száma	6	6	11	+83

2.5 Az olvasói terekben folyó tevékenységek

2.5.1. Olvasóterem és Zenei részleg

Az olvasóterem a könyvtár emeleti részén van, az érdeklődők itt találják meg a zenei részleget, a régi folyóiratokat és napilapokat, a helyismereti gyűjteményt és a nem, vagy csak korlátozottan kölcsönözhető könyveket. A tájékoztató könyvtárosok sokrétű feladatot látnak el, itt nyílik lehetőség a kutatómunkára, itt tudják a régi könyvek tárárt, a Békési gyűjteményt, a térképeket, a mikrofilmeket megnézni. Itt lehet a fizetett és ingyenes adatbázisokat használni (pl.: NAVA, ADT, OPTEN), az evangélikus egyház anyagkönyveinek adatbázisában kutatni. Ezeket a szolgáltatásokat csak a könyvtár falain belül érhetik el a használók.

A régi napi- és hetilapok közül a Körösvidék, a Békésmegyei Közlöny és a Békés elérésében szorgalmazzuk a Hungaricanába, a távolról is elérhető, teljes szövegében kereshető adatbázisba feltöltött változatok használatát. Az adatbázist egyre szélesebb körben használják a helytörténet iránt érdeklődők, többek között a „Békéscsaba a múltban” virtuális közösség tagjai is.

Az olvasóterem fő használói a kutatók és a középiskolás tanulók, számuk az előző évekhez hasonló. Többségük saját számítógéppel érkezik, áramot és internetet (wifi) kérnek munkájukhoz. A helyiség csendessége alkalmat biztosít a nyugodt munkára és tanulásra.

Az olvasóterem személyi ellátottsága megfelelő, eltérően a többi intézményegységtől. Jelenleg 5 fő tájékoztató könyvtáros és egy zenei könyvtáros dolgozik a területen. 2018-ban 1 fő segédkönyvtárosi végzettséget szerzett, egy másik munkatárs minőségbiztosítási tanfolyamon vett részt, 1 olvasószolgálati munkatárs és 1 informatikus *Elektronikus tananyagfejlesztés és távoktatás könyvtári környezetben* tanfolyamon vett részt. A tanulmányok során szerzett friss ismereteket azonnal hasznosítják, beépítik munkájukba.

2018-ban nagy átalakítás történt a zenei szakirodalmi szolgáltatás szervezésében. Az eddig külön állományegységként létező helyben használható zenei gyűjtemény és a földszinti kölcsönözhető zenei dokumentumok az emeleten egy egységbe kerültek. A korábban zenei kézikönyvtári állomány a lexikonok, enciklopédiák és bibliográfiák kivételével kölcsönözhető státuszt kapott. A kölcsönző részlegről felhozott állományrészt áttekintettük, leválogattuk a már nem használható dokumentumokat, töröltük a sérült és elavult köteteket. Az eddigi tematikus rendezés helyett szakrend szerint kerültek a polcokra a dokumentumok. A könyvek bibliográfiai leírását javítottuk, tárgyszavakkal egészítettük ki.

A további átalakítások a filmes szolgáltatásokat érintették. Az új beszerzések között számos olyan DVD volt, amelyet VHS kazettán is őriztünk. A kevésbé igényelt VHS kazettákat levettük a szabadpolcra, így a gyarapódó DVD gyűjtemény könnyebben használható lett.

A hangoskönyvek esetében új témacsoportot hoztunk létre szépirodalom néven, a gyűjtemény mérete és összetettsége indokolta a fejlesztést. A CD-n hozzáférhető hangoskönyvek eddig audiolemezes vonalkódot kaptak, a statisztikában nem tudtuk külön kezelni, ezért a 600 tétel (hangoskönyv) javítását 2018-ban megtettük.

Az olvasóterem munkatársai az újonnan érkező dokumentumokról ajánlásokat készítettek a honlapra és a belső zárláncú TV hálózatra, melyet az olvasókon kívül a ház bérlei és azok ügyfelei is láthatnak. 2018-ban 408 dokumentumról (CD, DVD, könyv, kotta) készült ajánló. A Facebookra DVD, CD és hangoskönyv ajánlóból 324 db készült, kottaajánlás 23 db, a zenei szakirodalom témában 10 könyvről készült rövid ismertető. A honlapra 109 DVD-ről, 15 db olvasóteremben használható szakkönyvről készült ismertető, ezen felül 20 nemzetiségi ajánló is készült a honlapra.

Könyvelőkészítés, kiadványok

Haan Albert Békéscsaba története c. kéziratban maradt könyvének kiadása kapcsán megtörtént a szöveg formázása, korrektúrázása. 2018 tavaszán egy olvasónk behozott egy 1. világháborús tábori levelezőlap gyűjteményt, melyet digitalizáltunk és kiállítássá szerveztünk, továbbá, mivel nagyrészt szlovák nyelvűek a levelezőlapok, magyarra fordított átiratokat is készítettünk. A gyűjtemény szövegét tartalmazó kézirat is tördelésre vár.

Az olvasóterem munkatársa infografikával támogatott könyvtárhasználati útmutatót készített az Akadémiai Kiadó szótárának használatához, a szakszerű DVD lemezkezeléshez, valamint az online hosszabbításhoz.

Kiállítások

Az olvasóterem munkatársai kisebb-nagyobb kiállításokat, kiemeléseket készítettek, melyek a következők voltak:

- 2018. januárban megvalósult a Békés Megyei Levéltár vándorkiállítása, az olvasóterem több munkatársa részt vett a „Körök, egyletek a civil társadalom története” című kiállítás szervezésében, előkészítésében.
- Haan Lajos és Haan Albert évfordulós kiállítása.
- Erkel Ferenc halálának 125. évfordulója (Erkel-emlékév kapcsán).
- „Emlékek az I. világháborúból”: kiállítás elkészítése első világháborús tábori levelezőlapokból.

Kiemelések

- In memoriam Nagy László (január),
- Valentin-nap (február),
- Oscar-díj (március),
- „Hallgasson hangoskönyvet” – március,
- nemzetközi műemléki világnap (április),
- A Szózat megzenésítésének 175. évfordulója,
- karácsonyi filmek (december),
- az új beszerzésekből folyamatosan frissülő forgóállványos installációk.

A könyvtár nagyméretű közlekedőtereit alkalmasak kiállítások szervezésére, ahová az olvasóterem munkatársai készítik a könyvtár kiállításainak egy részét. Az egyik kolléganő feladata a 100 éve történt sorozat gondozása, amely egy tablóból áll, amire havonta tesz ki új szemelvényeket a 100 évvel ezelőtti Békés című lap cikkei közül. Tartozik hozzá egy elektronikus felület a Tumblr blogkezelőn, ott is publikálja a képeket, szövegeket. Munkájával a Békés Megyei Hírlapot is segíti, amelyben alkalmanként megjelenik egy cikk az általa válogatott régi, érdekes hírekből. A blogra 123 bejegyzés került fel 2018-ban. Népszerűsítése hírlevélen és Facebook posztokon keresztül történik.

Az olvasószolgálati munkatársak segítségével megvalósult további programok:

További, olvasószolgálathoz köthető rendezvények

- Valentin napi online kvíz elkészítése,
- Békéscsaba 300 – BékésWiki online kvíz,
- A könyvtári éjszaka „rejtvénytűszekció” feladatainak megalkotása,
- „Kastélyok, várak, a kulturális örökség bástyái online kvíz”,
- Nemzetiségek napjára: online kvíz készítése,
- Bertalan Emma könyvbemutatójának szervezése,
- Bee bot (oktatási taneszköz) bemutató.

Az olvasószolgálat munkatársai szervezték a város újratelepítésének 300. évfordulójára készített vetélkedősorozatot. Részt vettek még szervezőként az Országos Könyvtári Napok, az Ünnepi könyvhét, az Internet Fiesta, a Könyvtári éjszaka és a Nemzetiségek napja szervezésében.

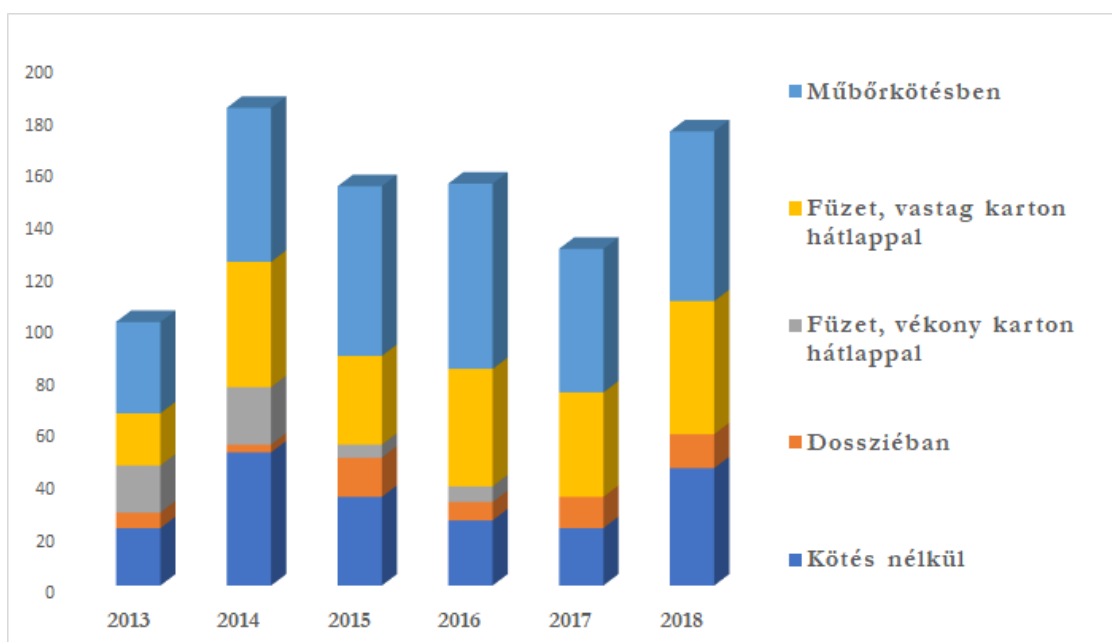
A munkatársak szívesen és rendszeresen járnak különféle konferenciákra, rendezvényekre, melyek segítik a szakmai munkát és a kapcsolatépítést.

Konferencián, kiállításon, könyvbemutatóon való részvétel:

- Kisnemesi Otthonok Országos Találkozója (Munkácsy Emlékházban),
- Magyar Könyvkiadók Napja: Magyar e-könyv-kiadók az EISZ portfóliójában (EISZ Nemzeti Program információs napja) c. konferencián való részvétel SZTE TIK
- Sorsfordítás c. vándorkiállítás megtekintése (Nemzeti Emlékezet Bizottsága), Mogyoróssy János Városi Könyvtár, Gyula
- 3D Akadémia: 3D nyomtatással kapcsolatos tanfolyamon részvétel (Békés Megyei Könyvtár)
- Bagdi László: Csaba legendája – könyvbemutató (Békéscsaba, Molnár-ház)
- Mesélő naplók című konferencián részvétel (Magyar Nemzeti Levéltár Békés Megyei Levéltára, Gyula)
- Harruckern-émlékezés – Békéscsaba, Városháza
- Magyar Könyvtárosok Egyesülete 50. Vándorgyűlés, Keszthely
- A jövő könyvtára - magyar könyvtárosok nemzetközi együttműködése (Székelyudvarhely)
- Kárpát-medencei könyvtárosok konferenciája, Csongrád
- Ki őrzi meg az internetet? Műhelynap az OSZK-ban,
- A könyvszakma és a könyvtárak partnerkapcsolati lehetőségei,
- Digitális reggeli (webmarketing tréning Békéscsabán),
- K2 kísérleti műhely előadásai (2 alkalom),
- Nemzetiségkutatás és helytörténet – Szellemi, kulturális kincsek és könyvtári dokumentumok és szolgáltatások tükrében,
- Vitézi játékok,
- Európa Nap,
- Könyvtármarketing konferencia,
- Az Arany János év jó alkalom volt, hogy a közeli Nagyszalontával felvegyük a kapcsolatot, ahová könyvtárlátogatásra és az Arany János konferenciára is mentek munkatársak.

A születésnapú újságok készítése 2018-ban növekedett, közkedvelt szolgáltatás maradt. Helyben vagy más könyvtárból kért másolat felhasználásával készültek el az egyedi „újságok”. Személyes egyeztetés után, igény szerint – nyomdai szolgáltatást igénybe véve – történik a kötetés, a fűzés vagy a mappázás. 2017-ben a vékonyhátlapos füzet formátumot a partneryomda megszüntette. A termék készítése során felhasználjuk a Hungaricana és az Arcanum Digitális Tudománytár adatbázisait is. Ha nincs meg az adott lapszám a gyűjteményünkben, akkor az említett két helyen keresünk először digitális verziót és csak utána folyamodunk könyvtárközi kéréshez.

Születésnapú újság (db)	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Műbőrkötésben	35	59	65	71	55	65
Dossziében	6	3	15	7	12	13
Füzet (átlátszó előlappal vékony karton hátlappal)	18	22	5	6	0	0
Füzet (átlátszó előlappal vastag karton hátlappal)	20	48	34	45	40	51
Kötés nélkül	22	51	34	25	22	45
Összesen	101	183	153	155	133	174

2.5.2. Helyismereti szakszolgálat

Helyismereti, helytörténeti szempontból a **Békési Gyűjtemény** kiemelt jelentőségű állományrész. A Békés megyével kapcsolatos dokumentumok folyamatos gyűjtésén, elérhetővé tételén túl elsődleges feladat a gyűjtemény digitalizálása. A gyűjtés hatékonyságának javítására készült egy lista a megyében található nyomdákrol, melynek segítségével felhívtuk a figyelmet a kötelempéldány-szolgáltatás fontosságára, ennek

Békéscsaba újratelepítésének 300. évfordulójára már 2017-ben elkezdődtek az előkészületek. Jelentős mértékben gyarapodott a BékésWiki helyismereti enciklopédia szócikkeinek száma. Több mint 100 helyi és országosan is ismert személy életrajzát készítették el a kollégák közfoglalkoztatottak és diákok segítségével, valamint bevontak helyi közösséget, – a Békéscsaba a múltban Facebook csoportot – és több híresség leszármazottját. Többféle kereszthivatkozás, évfordulónaptár és emléktábla-adatbázis született meg kiegészítésül. A projekt 99%-os eredménnyel zárult, a BékésWiki statisztikai adatai több mint 1 millió kattintást igazoltak vissza. Ez számunka biztatást jelent a további folytatásra. Elkezdődtek a stilisztikai és helyesírási ellenőrzések, hiánypótlások is.

Az olvasóterem munkatársai levéltári és más helyismereti rendezvényen is képviselték az intézményt, amivel az is cél, hogy a kutatómunka minél több módszerét, technikáját megismerjük. Sajnos a komolyabb, elmélyült helyismereti kutatómunkára még mindig nincs lehetőség. Megfelelő végzettségű önkéntes, közfoglalkoztatott vagy állandó munkatárs jelenléte lenne a megoldás, de törekvéseink mindeddig eredménytelenek maradtak.

2.5.3. Gyermekkönyvtár

A gyermekkönyvtár munkatársa Mecseki Éva szülési szabadsága miatt Dézsi-Bereczki Beatrix látta el a gyermekkönyvtáros mellett a feladatokat (előbb kulturális közfoglalkoztatási, majd közalkalmazotti jogviszonyban). 2016 szeptemberétől a gyeden lévő kolléganő helyettesítését kellett megoldani. Korábban is közfoglalkoztatásban dolgozó munkatárs volt a kiegészítő.

Új kapcsolatot alakítottunk ki Gulyás Bianka kutyás terapeutával, aki február 27-től tartott foglalkozásokat keddenként egészen május 15-ig.

A gyermekkönyvtár vezetője 2 nyári tábor aktív részese volt. Az Europe Direct Tájékoztató Központ által szervezett tábor témája a környezetvédelem volt. A jól sikerült 4 nap táborhelye Szeghalom-Fokköz, alkalmas akár kisebb gyerekek táboroztatására is, sok élménnyel, programmal, ismerettel találkozott a gyerekek. Az olvasótábort Mártélyra szervezte Kiss Ildikó gyermekkönyvtáros. 3 munkatárs segítette őt a Nyár a szigeten című regény feldolgozását középpontba helyező nyaraláson. A tábort NKA-támogatással tudtuk megvalósítani.

Az új gyermekkönyvtári pult tervezése megtörtént, augusztus 9-10. között szerelték be az asztalosok. A leválogatás (sérült, elhasználódott, tartalmilag fölöslegessé vált könyvek levétele a szabadpolcról), selejtezés folyamatosan történik, ebben segítenek az gyűjteményszervezési osztály munkatársai.

Az én könyvtáram program mintaprogramjainak kipróbálásban is részt vett a gyermekkönyvtáros. Egy központi tájékoztató után a középiskolások számára tartott foglalkozás felépítését, megvalósíthatóságát bírálták a jelenlévő szakértők. A kipróbálás lényegi eleme, hogy a foglalkozásvezető mások által megírt foglalkozásterv alapján vezeti a foglalkozást, ami a nagyon rövid felkészülési időt tekintve nem kis kihívás. A bírálók nagyon elégedettek voltak a gyermekkönyvtáros munkájával.

A Mesejárt programunkhoz ajándékba kaptunk egy kiskocsit, ami nem csak a foglalkozáshoz szükséges eszközök óvodai, külső helyszínre való kijuttatását segíti, de igazán hangulatos eleme a programoknak. Köszönjük a felajánlást Lipták-Pikó Ágnes kolléganőnek!

Amíg dolgozott Mecseki Éva kolléganő, a Városi Nyugdíjas Egyesület irodalmi klubját vezette, jól tudta hasznosítani biblioterápiás tapasztalatait.

Programok:

- 02.14. Nemzetközi Könyvajándék Nap
- 03.28. Tavaszi diafilmvetítés – 25 fő
- 04.09. K. László Szilvia költészet napi foglalkozása – 80 fő – 3 óvodából
- 04.19. Csabai Játékok. Városi könyvtárhasználati vetélkedő – 15 fő
- 04.23. Janikovszky Éva születésnapja – Papírszínházi foglalkozás – Evangélikus Ált. Isk. 1. a – 26 fő (Ismét nagyon jól érezték magukat, köszönték!)
- 05.27. Gyermeknap (Mátyás-emlékévhöz kapcsolódtunk) 1693 fő részvételével, nagyon sikeresnek mondható volt. Szinte valamennyi munkatárs részt vállalt benne.
- július 23-27. Csukás I.: Nyár a szigeten. Olvasótábor – 20 fő gyerek és 4 könyvtári munkatárs, (Mártély)
- 09.19. Tóth Krisztina találkozója – 70 fő (iskolák: Kazinczy, Jankay, Esély)
- 09.28. Olvasótáborosok találkozója a Jókai Színházban Tarsoly Krisztina vezetésével – 14+4 fő – nagyon jó hangulat, csodás élmény volt
- 10.01. Népmese napja – Diafilmes foglalkozás 2 időpontban – 53 fő (Kölcsey Óvoda, Penza Ltp. Óvoda)
- 10.04. Zorkóczy Zenóbia: Zénó, az elképesztő madárijesztő – 35 fő (Esély Pedagógiai Központ, Jankay Ált. Iskola)
- 10.31. A soknevű macska – papírszínházi foglalkozás az őszi szünetben – 8 fő
- 11.06. Az én könyvtáram – mintaprogram kipróbálás (Az érzelmek labirintusában) – 11 fő (Széchenyi István Két Tanítási Nyelvű Közgazdasági Szakgimnázium, 10. C)

- 11.21. Nagy Dia(Hó)Nap – 20fő diavetítés
- 12.05. Papírszínházi foglalkozás. Dr. Becsey Oszkár Utcai Óvoda – Mókus csoport – 27 fő
- 12.27. Téli szüneti vetítés – 15 fő

Kiemelések

- Nemes Nagy Ágnes évforduló,
- vándorsólyom – év madara,
- farsang,
- Tamkó Sirató Károly évforduló,
- Medvés mesék,
- Március 15.,
- húsvét,
- Víz világnapja,
- Mátyás-emlékév,
- Költészet napja,
- Föld napja,
- Janikovszky Éva 92,
- Anyák napja,
- Lázár Ervin 82,
- Madarak, fák napja,
- Kányádi Sándor 89,
- Foci VB,
- nyári olvasmányok,
- Iskolakezdés,
- Népmese napja
- Benedek Elek,
- Kastélyok, várak,
- Bálint Ágnes 96.,
- macskák,
- Márton nap,
- karácsonyi kézműves+mesék,
- malacos mesék

Csoportok:

- 01.15. Evangélikus 2. b – Ismerkedés a könyvtárral, könyvajánlás
- 02.09. Esély Pedagógiai Központ, 9. évfolyam – Papírszínházi foglalkozás
- 02.12. Evangélikus 2. b – Kölcsonzés
- 03.23. Evangélikus 2. b – Kölcsonzés
- 03.23. Esély Pedagógiai Központ, 9. évfolyam – könyvnézegetés, játék
- 03.26. Szarvas – Gál Ferenc Főiskola Gyakorló Iskola – könyvtárlátogatás
- 05.03. Evangélikus Ált. iskola 6. a – kiállítás megtekintése + könyvtárlátogatás
- 05.30. Lencsési Ált. Isk. 1. c – Könyvtárlátogatás, papírszínház, kézműves foglalkozás (koronakészítés)
- 06.26. Állatbarátok tábora (Natúrpark) – könyvtárlátogatás, könyvnézegetés, játék (Vida-Szücs Eszter)
- 06.29. Katolikus Ált. Iskola Napközis tábora 1-6. oszt. –foglalkozás Mátyás királyról
- 07.04. Lencsési olvasótábor – könyvtárlátogatás
- 08.07. Kalóz tábor – könyvtárlátogatás

- 08.16. Dobozi csoport – könyvtárlátogatás
- 10.17. Gerlai Óvoda – könyvtárlátogatás és diavetítés
- 10.25. Esély Pedagógiai Központ 1. oszt. – Könyvtárbemutató és diafilmvetítés
- 10.31. Panchinello zenei tábor – könyvtárlátogatás
- 11.29. Jankay Ált. Iskola – könyvtárlátogatás
- 12.04. Tündérbert Óvoda, Csibe csoport – meglepetés ajándékot hoztak, rajzkiállítást néztek
- 12.10. Evangélikus Ált. Isk. 3. a – ismerkedés a könyvtárral
- 12.17. Katolikus Ált. Iskola 3. oszt. – Ismerkedés a könyvtárral, kölcsönzés

Mesejárt (óvodákba kihelyezett foglalkozás):

- 03.08. Ligeti Sori Óvoda
- 03.09. Kölcsey Óvoda
- 03.22. Kölcsey Óvoda
- 04.06. Kölcsey Óvoda Pipacs csoport
- 04.06. Kölcsey Óvoda Nefelejcs csoport
- 04.10. Ligeti Sori Óvoda Cica csoport
- 09.26. Szlovák Óvoda Méhecske csoport
- 10.08. Napsugár Óvoda Pillangó csoport
- 11.13. Tündérbert Óvoda – Tompaovi Csibe csoport
- 12.03. Manóvár Óvoda Katica csoport

Látogatók a gyermekkönyvtárban	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Összesen (fő)	7 868	9 180	9 783	9 149	10 157	9 625

	látogató (fő)	új beiratkozó (fő)	Könyvtárban csoport		összes látogató (fő)	Könyvtáron kívül	
			csoport (db)	létszám (fő)		csoport (db)	létszám (fő)
2016	8469	283	35	680	9149	6	155
2017	9418	325	38	739	10 157	10	203
2018	8941	227	22	816	9 625	7	189

2.5.4. Földszinti kölcsönzötér, tájékoztató pult

A kölcsönzötér különböző részeiben az olvasók körében népszerű könyvkiemeléseket találnak időről-időre.

- Mi vár ránk a jövőben?
- 75 éve született Cseh Tamás
- Magyar kultúra napja
- Nemzetközi energiatakarékosági világnap
- Királyi házak sorozat
- 75 éve hunyt el rejtő Jenő
- Lélek kontroll
- Vak randi egy könyvvel
- Itt a tavasz
- Március 15.
- Víz világnapja

- Húsvét
- Új könyvek folyamatosan kiállítva
- Mesterkurzus könyvek
- Királyi házak sorozat
- Mátyás király emlékévé
- Érdekességek folyamatosan kiállítva
- Kortárs magyar irodalom
- Rakéta regénytár folyamatosan
- Lélek kontroll (pszichológiai könyvek)
- Számmisztika a hétköznapokban
- Tudástár (Corvina tudástár sorozata)
- Anyák napja
- A család nemzetközi napja (május 15.)
- Trianoni diktátum
- Futball VB
- Különleges könyvek
- Erdély ma
- Talentum tudományos könyvek
- Femina könyvek
- Kerékpártúrák Magyarországon
- Hurrá nyaralunk!
- Képregények
- Vidám könyvek
- Itt van az ősz
- Várak, kastélyok
- Gyermekvilág napja (szept. 20.)
- Mit mondanak a betűk – grafológiai kiállítás
- Hétköznapi pszichológia
- Tudomány-egyetem
- Elfeledett magyar irodalom
- Mit mondanak a betűk – grafológiai kiállítás
- Hétköznapi pszichológia
- Tudomány-egyetem
- Elfeledett magyar irodalom
- 1956.
- 1849. október 6.
- Magyarok lenni
- I. világháború befejezése – a nagy háború negyedik éve
- Egészség természetesen
- 20. századi hadtörténet
- Karácsony
- Különleges könyvek

A kölcsönzőtérben dolgozó kollégák feladata az alapszolgáltatásokon (tájékoztatás, kölcsönzés) kívül a statisztikakészítés, a rendezvényszervezés, a sajtófigyelés. Az olvasótermi könyvtárosokkal megosztva végzik a könyvtárközi kérések feldolgozását. Az iskolai közösségi szolgálatos gyerekek munkájának koordinálása, feladattal való ellátása is a kölcsönzőtérben történik. A tervezett könyvespolc cserék nem történtek meg egyelőre – anyagiak hiányában. Az olvasóteremből idekerült idegen nyelvi oktatási anyag és a térben több helyen megtalálható idegennyelvi gyűjtemény egységesítése megtörtént, külön elhelyezve a szépirodalom, a

szakirodalom és a nyelvtanulást segítő irodalom. Az állomány leválogatása is megtörtént. A kölcsönzőtér dokumentumainak apasztása elkezdődött, a polcok szellősebbé tétele is megtörtént.

A kölcsönzőpultban dolgozó csoportvezető kolléganő segédkönyvtáros képzésben vett részt, egy másik munkatársunk a Könyvtári Intézet által szervezett, és Békéscsabán lebonyolított Olvasásnépszerűsítés tanfolyamon bővítette ismereteit.

Szakirodalmi témák kutatása:

- Karácsonyi ünnepkör vallási megközelítése.
- Devianciák huszadik századi gyökerei.
- Közmunkaprogram története Európában.
- Szellemi javak elrablása a második világháborúban.
- Az oszmán birodalom kialakulása és tündöklése.
- Folyószabályozások Magyarországon a 19. században.
- Gyógyturizmus Békés megyében.
- Magyarország nemzetközi gazdasági kapcsolatainak alakulása Trianon után.

2.5.5. Fiókkönyvtárak

A Békés Megyei Könyvtár fiókkönyvtári hálózata 2018-ban 3 telephelyen lát el könyvtári tevékenységet: Lencsési Könyvtár, Jaminai Könyvtár, Mezőmegyeri Fiókkönyvtár, továbbá a gerlai általános iskolai könyvtár lakossági feladatokat is ellát a településen, a fiókkönyvtári szolgáltatás kialakítása folyamatban van. A fiókkönyvtárak közül a leginkább frekvenciát a Lencsési Könyvtár, amely jó szolgáltatásokkal, családi környezetben áll elsősorban a lakótelepi lakosság rendelkezésére. A könyvkölcsönzési lehetőségen túl már-már mindennaposá váltak a könyvtári programok is. A rendezvényeket, kiállításokat, előadásokat rendszerint jó látogatottság jellemzi (alkalmanként akár 70 fő is). 2018. április 3-tól meghosszabbított nyitvatartással fogadja a látogatókat a könyvtár, 11 óra helyett már 10 órától nyitva van.

A Jaminai városrészben is rendszeres programokat kínál a fiókkönyvtár mind a gyermek mind a felnőtt korosztály számára, rendszeresek a foglalkozások, kiállítások is.

Sajnos, a jaminai és a mezőmegyeri könyvtárépületek jelentős felújítást, bútorcserét igényelnek.

2018 tavaszán fontos előrelépés történt: 3 fiókkönyvtárban (Lencsési Könyvtár, Jaminai Könyvtár és Mezőmegyeri Fiókkönyvtár) elkezdtek a Corvina integrált könyvtári rendszer kölcsönzési moduljának használatát. A program bevezetését belső képzés előzte meg a fiókkönyvtárosok részvételével. A gépi kölcsönzés, ezzel együtt az elektronikus olvasói nyilvántartás megkönnyíti a könyvtári munkát, az online hozzáférés miatt pedig jelentősen olvasóbarát: az internet segítségével bárhol és bármikor elérhetők az adott könyvtárban nyilvántartott kölcsönzések. Van több olyan olvasó is, aki egyszerre több fiókkönyvtárban és a központi könyvtárban is beiratkozott olvasó. Így, a könyvtár honlapján keresztül egyszerre megtekintheti a saját, könyvtárankénti kölcsönzéseit.

A fiókkönyvtáros kollégák is részesei a központi könyvtárban szervezett nagyobb rendezvényeknek; részt vettek például a városi gyermeknap és az Országos Könyvtári Napok lebonyolításában is.

Lencsési Könyvtár

Programok

01.08. Környezetismereti foglalkozás óvodásoknak (15 fő)

01.15. Papírfonás (19 fő)

01.21. „Erdélyi érchegység, Nagyenyed, Móc föld”, Hajdú Sándor újságíró előadása (65 fő)

01.29. Papírfonás (20 fő)

- 02.12. Valentin-napi papírfonás (24 fő)
- 02.12. Könyvtárhasználati foglalkozás óvodásoknak (5 fő)
- 02.20. Terembérlet (33 fő)
- 02.22. „Híres legendás fák – erdőtörténet meggyénkből” Szelekovszky László előadása (51 fő)
- 02.22. Lencsési Óvoda Napsugár Tagóvoda Katica csoport látogatása (7 fő)
- 02.26. Papírfonás (20 fő)
- 03.07. 3D-s bemutató (30 fő)
- 03.07. Lencsési Óvoda Napsugár Tagóvoda nagycsoportosainak látogatása (16 fő)
- 03.12. Papírfonás (22 fő)
- 03.21. Internet Fiesta „Egészség a bölcsek jutalma” filmvetítés (10 fő)
- 03.28. Szabó Zsuzsa: Mezőhegyes (29 fő)
- 03.23. Beszélgetünk Herczeg Tamás tanácsokkal (terembérlet, 34 fő)
- 03.26. Húsvéti papírfonás (20 fő)
- 04.05. Óvodai csoport, ismerkedés a könyvtárral, kölcsönzés (59 fő)
- 04.09. Óvodai csoport. Mesefoglalkozás. (25 fő)
- 04.11. Költészet napi rendhagyó irodalomóra (27 fő)
- 04.20. DJP digitális eszközök bemutatója. Első osztályos gyermekek két alkalommal ismerkedtek a könyvtárral, ill. a Digitális Jólét Program keretében kapott tabletekkel, számítógépekkel és egyszerű feladatok megoldásához használták is őket.
- 04.25. Hajdú Sándor: „Csángó magyarok” zenével, képekkel színesített előadás (36 fő)
- 05.10. Banner Zoltán: Gondolatok a könyvtárban. előadás (20 fő)
- 06.13. Szarvas Péter, Békéscsaba polgármestere közös képviselői fórumot tartott (14 fő)
- 06.20. A városi Kosárlabda tábor legkisebb tagjai részére tartott könyvtári foglalkozás (37 fő)
- 07.02-07.06. Mátyás udvarában. Olvasótábor gyerekeknek (Kincses Benjaminszék) (23 fő)
- 07.02. Mátyás királyról szóló mesék illusztrálása.
- 07.03. Búvárkodás a könyvtárban. Mátyás Királyról szóló mesék, és szakirodalom gyűjtése, lovagi pajzsok készítése, Mátyás királyról szóló rajzfilm megtekintése
- 07.04. Látogatás a Munkácsy Emlékházban és a BMK gyermekkönyvtárában
- 07.05. „Ki tud többet Mátyás Királyról” játékos vetélkedő
- 07.06. Látogatás a CsabaParkban
- 07.16. Papírfonás (15 fő)
- 08.01. Gocz Elvira: „A titokzatos kovásznai asszony” könyvbemutató (19 fő)
- 08.18. „Szent István napi előzetes. „A Lencsési Közösségi Ház rendezvénye keretében „A Lencsési a mi otthonunk” kertpályázatán 1. helyezést ért el a Lencsési Könyvtár.
- 09.10. Papírfonás (14 fő)
- 09.13. Szelekovszky László: „Kunhalmok. Nevezetes halmaink Békésben” előadás (51 fő)
- 09.19. Lencsési Óvoda Manóvári tagóvodájának középsős csoportja látogatása (19 fő)
- 09.24. Papírfonás (7 fő)
- 10.01-10.07. Országos Könyvtári Napok
- 10.02. Zorkóczi Zenobia „Zénó az elképesztő madárijesztő” gyermekelőadás (59 fő)
- 10.06. Emlékezés az Aradi Vértanúkra. Filmvetítés (20 fő). Könyvajánló (32 fő).
- 10.08. Papírfonás (14 fő)
- 10.19. a Lencsési Általános Iskola napközis csoportjának könyvtári látogatása (19 fő)
- 10.22. Papírfonás (19 fő)
- 10.24. Könyvajánló az 56-os Forradalomra emlékezve (45 fő)
- 11.05. Papírfonás (16 fő)
- 11.08. Szabó Zsuzsa újságíró, a Békés Megyei Lovas Szövetség volt elnökének előadása „Mezőhegyes 234 éve – Mezőhegyes a Koronaváros” címmel (46 fő)
- 11.25. 15 éves osztálytalálkozó tagjainak látogatása (26 fő)
- 12.05. Karácsonyi Kézműves Könyvajánló (138 fő)
- 12.03. Papírfonás (19 fő)
- 12.13. Hajdú Sándor: „Kalandozás az Etelközben” előadás (39 fő)
- 12.17. Karácsonyi papírfonás (18 fő)
- 12.18. „Mesél az erdő” címmel Karácsonyi mesedélután Harencsár Lászlóval (44 fő)

Kiállítás

- április 3-án Patkás Irén alkotó festményeiből, „Bennem élő valóság” címmel nyílt kiállítás
- február 26-án „A Természet hullámhosszán – nyári etüdök Pepi gróf kertjéből.” Dr. Grin Igor fotográfus kiállítása
- október 4-én „Könyvtári kreatívok” a Csodaműhely alkotóinak papírfonás kiállítása

Mezőmegyeri Fiókkönyvtár

A könyvtári feladatokat Vozárné Schimpl Mária látja el közfoglalkoztatásban. A településrészen közel kétezeren élnek. A könyvtár az Arany János Művelődési Ház egyik termében kapott helyet. A mezőmegyeri fiókkönyvtár adott otthont ebben az évben a helyi idősek otthonának felújítási munkálatai miatt az idősek nappali klubjának. Június 11-től Schimplné Vozár Mária a központi könyvtárban is olvasószolgálati, kölcsönzői feladatokat lát el. Emiatt a fiókkönyvtár nyitvatartása hetente 1 alkalomra csökkent.

Mezőmegyeren sajnos nincs iskola, a helyi óvodásokat egy alkalommal látta vendégül a fiókkönyvtár; a gyerekek a beiratkozásról és a kölcsönzésről kaptak tájékoztatást és a korosztályuknak megfelelő könyvajánlót.

Programok

- 01.19. A Magyar Kultúra Napja alkalmából a könyvtár vendége Bauer Barbara író volt (25 fő)
- 02.14. Rímszerda: *Gyebrovszki Ilona* kortárs helyi amatőr költő (25 fő)
- 03.14. Rímszerda: *Kassák Lajos* (7 fő)
- 04.11. Rímszerda: *Kiss Anna* (7 fő)
- 05.09. Rímszerda: *Szerb Antal* (5 fő)
- 06.13. Rímszerda: *Pilinszky János* (5 fő)
- 09.12. Rímszerda: *Kányádi Sándor* (8 fő)
- 10.10. Rímszerda: *Balassi Bálint* (6 fő)
- 11.07. Rímszerda: *Szabó Magda* (10 fő)

A Rímszerda összejövetelek célja a versek megszerettetése. Évek óta állandó program a fiókkönyvtárban, de ebben az évben csupán 8 alkalommal (73 résztvevővel) tudták megtartani az idősek klubja ideiglenes beköltözése miatt. Ugyanez az oka annak, hogy a korábban a könyvtárban működő Baba-mama klub már a művelődési ház kistermét vette igénybe. A 8 foglalkozáson 58 fő vett részt.

A művelődési ház 2018. évi Népzenei Találkozóján a könyvtárat 60 fő vette igénybe, míg a két alkalommal megtartott Gyógyító Napokon összesen 45 fő tartózkodott itt. Ezen kívül még 3 esetben volt rendezvény, melyeken 52 fő vette igénybe a könyvtár szolgáltatásait.

A könyvtár 73 regisztrált olvasója közül 36 fő iratkozott be 2018-ban. A 2424 látogató közül 81 (3%) volt 14 éven aluli. 154 alkalommal kölcsönöztek könyveket, összesen 577 db-ot.

Az olvasótérben napilapokat, ill. folyóiratokat olvasók száma 969 fő volt.

Jaminai Könyvtár

2018-ban a Jaminai Könyvtárban folytatódtak az előző évben indult programsorozatok (Born Gergely előadásai, Életvezetési kör). A könyvtárosi feladatokat Székely Andrea és Bolláné Kukla Ágnes látják el közfoglalkoztatásban.

Programok

- 01.22. Magyar Kultúra Napja a Jaminai Cimbora klubosokkal (34 fő)
- 02.02. Farsangi kézműves foglalkozás (10 fő)
- 03.21. INTERNET FIESTA – Kovács Kálmánné kristálygyógyász előadása (11 fő)
- 03.21-04.06. Kovács Kálmánné ásvány kiállítása
- 03.26. INTERNET FIESTA Dr. Valentényi Éva gyermekorvos előadása (7 fő)

- 03.27. Húsvéti kézműves foglalkozás Kertészné Varga Ágival (11 fő)
 05.11. Zentai Ákos előadása (8 fő)
 05.14. Madarak és Fák Napja Duró Lajos interaktív előadása 1 oszt. (25 fő)
 06.25-29. Olvasótábor Szilágyi Józsefnével (21 fő)
 09.28. Magyar Népmese Napja Rózsa utcai Ált. iskolásokkal (24 fő)
 10.01. OKN Zerkóczy Zenóbia gyermek-előadása, Rózsa utcai Általános Iskola -3 osztály (69 fő)
 10.02. OKN Bonnyai Sándor előadása „Határtalan szeretet” (10 fő)
 10.04. OKN Mesélő képek címmel Téglagyári Kiállítás (20 fő)

Born Gergely előadás-sorozata 12 alkalommal 14-16 fővel
 Angol foglalkozás 22 alkalommal 4-4- fővel
 Jóga 21 alkalommal 10-18 fővel
 Életvezetési Kör 9 alkalommal 9-15 fővel
 Rózsa utcai általános iskola – Könyvtári óra 16 alkalommal 14-21 fővel
 „Új utak a gyógyításban” előadás-sorozat 6 alkalommal 14-27 fővel
 EFOP-3.7.3 Kézműves szakkör 3 alkalommal 8-8 fővel

Csoportok

A Rózsa utcai Általános iskola 3. és 4. osztályosai rendszeresen (kéthetente és havonta) vettek részt könyvtárhasználati foglalkozáson.

Kiállítás

- Keresztszemes hímzések és ősi motívumok, mandalák
- Kovács Kálmánné kristálygyógyász kiállítása
- A Téglagyár hétköznapjai fotókon. A Téglagyár Barátainak Köre közösségi kiállítása

A fiókkönyvtárak használati adatai az IKR használata előtt (1. negyedév)

2018	személyes használat (alkalom)	kölcsönzött dokumentum (db)	beiratkozott olvasók (fő)
Jamina	1284	1872	40
Lencsési	3193	2245	210
Mezőmegyer	154	577	36
Összesen	4631	4694	286

2.5.6. A Békés Megyei Europe Direct Tájékoztató Központ 2018. első negyedévi tevékenysége

A központ a Europe Direct hálózat tagjaként az Európai Bizottság támogatásával működik és az Európai Bizottság Magyarországi Képviselete irányítja szakmailag. 2018 a 2018-2020 közötti időszakra szóló hároméves keretszerződés első éve. A feladatokat 2 munkatárs látja el rész munkaidőben.

A tájékoztató központ feladata elsősorban a megye lakossága EU-val kapcsolatos információigényének kiszolgálása. Tájékoztatást nyújt az unió történetéről, intézményeiről, működéséről és azokról a jogokról, lehetőségekről, amelyekkel minden uniós polgár élhet. Testreszabott információt nyújt a mindennapi életben felmerülő témákról pl. munkavállalásról, továbbtanulásról, pályázati lehetőségekről és utazásról. Az ügyfélszolgálati tevékenység elérhető telefonon és e-mail-ben. Bár ügyfélszolgálati irodát már nem működtetünk, személyes tanácsadásra is van lehetőség.

Februárban megírtuk és március 1-jén benyújtottuk az iroda 2017-es évről szóló záróbeszámolóját az Európai Bizottság Magyarországi Képviseletének.

2018 első negyedében uniós tanácsadás számokban:

- e-mail-es megkeresések száma: 50
- telefonos megkeresések száma 49

Az információszolgáltató tevékenység fontos eszköze az internet. A központ weboldalát heti rendszerességgel frissítettük, a facebook oldalán pedig átlagosan heti 5 alkalommal posztoltuk a mindenkori aktualitásokat, az Európai Bizottság híreit, pályázati felhívások és részletes közlő rendezvények részletes programjait. A linkgyűjtemény számos témában naprakész információkhoz irányítja el látogatóinkat. A közösségi médián keresztül a követők száma fokozatosan nőtt. 2018. január elsején 361, míg az év végén 421 volt az oldal kedvelőinek száma. Ezt a számot fizetett hirdetések közzétételével hatékonyan tudnánk növelni.

A személyes és online ügyfélszolgálati munka mellett a munkatársak rendezvények szervezésével is foglalkoznak és rendszeresen részt vesznek képzéseken és találkozókön.

Képzések és találkozók:

- Országos Europe Direct Találkozó – február 12-13. - Budapest
- Prezi tréning – március 29. – Budapest
- Annual General Meeting (éves találkozó Europe Direct tájékoztató központok számára) – június 4-6. – Brüsszel
- START+ infónap az Erasmus+ programról és az Európai Szolidaritási Testületről – szeptember 5. – Szeged.
- „Training Seminar” Europe Direct Tájékoztató Központoknak a 2019-es európai választási kampányról – október 11-12., Brüsszel
- Országos Europe Direct Találkozó, november 6-8., Hévíz

Rendezvények:

Az első negyedévben 5 rendezvényünk valósult meg és 1 alkalommal részt vettünk egy a Miniszterelnökség szervezésében megvalósult eseményen. A rendezvényeken összesen 431 fő vett részt.

A második negyedévben 8 rendezvényünk valósult meg és 2 alkalommal részt vettünk a Békés Megyei Könyvtár szervezésében megvalósult eseményen. A rendezvényeken összesen 853 fő vett részt.

A harmadik negyedévben 5 rendezvényen vettünk részt, ami kevesebb, mint az év többi részében, de a résztvevők száma így is magas. A rendezvényeken összesen 1560 fő vett részt.

A negyedik negyedévben 4 rendezvényt szerveztünk és 3 rendezvényen vettünk részt. A rendezvényeken összesen 1621 fő vett részt.

	cím	időpont	helyszín	résztevők
1.	Párbeszéd a tanulókkal Európa jövőjéről – Zupkó Gábor előadásai	január 17.	Belvárosi Általános Iskola és Békés Megyei Könyvtár - Békéscsaba	152
2.	Uniós tanóra	március 14.	Savio Szent Domokos Általános Iskola - Békéscsaba	24
3.	A migráció trendjei, okai és kezelésének lehetőségei - Prof. Dr. Sallai János előadása	március 20.	Gál Ferenc Főiskola Gazdasági Kara - Békéscsaba	119

4.	Uniós tanórák	március 22.	A Jankay Tibor Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola, Békéscsaba	22 x 2
5.	Nyílt nap a Gyulai Várfürdőben	március 24.	Gyulai Várfürdő	52
6.	Uniós tanórák	március 26.	Erzsébethelyi Általános Iskola - Békéscsaba	20 x 2
7.	Uniós tanóra	április 5.	Gerlai Általános Iskola	12
8.	3D nyomtatás és modellezés tréning	április 10.	Békéscsaba, Békés Megyei Könyvtár	20
9.	Délután a Föld napja jegyében	április 19.	Békéscsaba, Békés Megyei Könyvtár	70
10.	Mesélj Európa! – angol nyelvi vetélkedő	április 23.	Békéscsaba, Békés Megyei Könyvtár	80
11.	Európa-nap	május 4.	Békéscsaba, Csaba Center	380
12.	„A papír új élete”- papírfonó műhelyfoglalkozás a Madarak és fák napja alkalmából	május 14.	Békéscsaba, Békés Megyei Könyvtár	34
13.	Stand a gyermeknapon	május 27.	Békéscsaba, Békés Megyei Könyvtár	180
14.	GDPR kiállítás	június - augusztus	Békéscsaba, Békés Megyei Könyvtár	120
15.	Stand az Ünnepi Könyvhéten	június 8.	Békéscsaba, Szent István tér	60
16.	Természetbarátok uniós tábora	június 25-28.	Szeghalom, Vidra Tanya	17
17.	Uniós roadshow	július 21.	Orosháza Gyopárosfürdő	280
18.	Uniós roadshow	augusztus 11.	Gyulai Várfürdő	430
19.	Uniós roadshow a Szilvanapokon	augusztus 8.	Szarvas	380
20.	Kitelepülés az Egészségutca és mozgásfesztiválra	szeptember 15.	Békéscsaba	150
21.	Kitelepülés a Kutatók Éjszakáján	szeptember 28.	Szarvas HAKI	320
22.	XI. Könyvtári éjszaka – kastélyok és várak	október 6.	Békéscsaba	1030
23.	Vetélkedő a Trefort Ágoston Szakközépiskolában az Erasmusdays alkalmából	október 13.	Békéscsaba	55
24.	Minden zöldség számít (Gyulai Ehető Közösségi Kertkóstolóval összekötött bemutatkozása)	október 17.	Békéscsaba	15
25.	Uniós tanórák a Kazinczy Ferenc Általános Iskolában (két nyolcadikos osztály vett részt)	november 13.	Békéscsaba	53
26.	Pályaválasztási Vásár (részvétel önálló standdal)	november 14.	Békéscsaba	300
27.	4 for Europe országos középiskolás vetélkedő - regionális döntő	november 22.	Békéscsaba	58
28.	Nemzetiségek napja	december 18.	Békéscsaba	110

Dr. Zupkó Gábor, az Európai Bizottság Magyarországi Képviselőtének vezetője két előadást tartott a békéscsabai középiskolásoknak. Ezekben főként az aktualitások és az Európa jövőjére vonatkozó elképzelések voltak hangsúlyosak. Az előadásokat követően stúdióbeszélgetésen vett részt a 7TV szerkesztőségében. Március 6-án az iroda egyik munkatársa meghívást kapott az orosházi Táncsics Mihály Gimnáziumtól, ahol Olasz napot rendeztek. Zsúritagként segítette a nap programjainak sikeres megvalósítását. Az uniós tanórák megtartását az összes általános iskolának felajánlottuk és öt iskola élt a lehetőséggel.

Az első negyedévben három iskolában, öt osztályban került sor az órákra, amelyek egy-egy kb. 20 perces prezentációból és az azt követő vetélkedőből álltak. A vetélkedőben többek között szerepelt képfelismerés, zászlófelismerés, uniós témájú keresztrejtvény és a tabu elnevezésű játék uniós változata is. A második negyedévben a Gerlai Általános Iskola 8. osztályában került sor egy hasonló órára. Novemberre is jutott még tanóra, ahol a Kazinczy Ferenc Általános Iskolában két nyolcadikos osztály ismerkedhetett meg az unióval.

Prof. Dr. Sallai János tanszékvezető egyetemi tanár tartott előadást a Gál Ferenc Főiskola Gazdasági Karán (Békéscsabán). A téma a migráció volt, annak okai, története, trendjei és kezelésének lehetőségei. Március 11. és 31. között immár 7. alkalommal rendezi meg a Miniszterelnökség az Uniós Fejlesztések Nyílt Napja programsorozatot. A nyílt napok célja, hogy a nagyközönség számára megnyíljanak az uniós források felhasználásával megvalósult sikeres hazai projektek kapui. Idén a fürdők a rendezvénysorozat központi témái. A március 24-én megrendezett eseményen, a Gyulai Várfürdőben irodánk munkatársai is ott voltak. 3D nyomtatás és modellezés tréninget szerveztünk, amely eredetileg az Internet Fiesta egyik eseménye lett volna, de az oktató betegsége miatt később tudtuk megszervezni. Két modulból állt: modellezésből és nyomtatásból. Az eseményt nagy érdeklődés követte.

A Délután a Föld napja jegyében című program két elemből tevődött össze. 14:00-19:00 között „A papír új élete” címmel a Csoda Műhellyel tanulhatták meg a gyerekek és felnőttek a papír újrahasznosításának egy módját papírfonó technikával, majd „Legendás fáink Békésben” címmel Szelekovszky László előadását hallgathatták meg az érdeklődők. Áprilisban a „Meséj Európa! Tales from Europe” angol nyelvi vetélkedő elődöntője volt. A Katona József Könyvtár, az Alternative English School és a Europe Direct Információs Hálózat közös rendezvénye 5-6. és 7-8. osztályos diákok számára. A versenyre 10, 5 fős csapat érkezett Csongrád, Bács-Kiskun és Békés megyéből. Egy-egy uniós tagország népmeséjét vagy történelmi eseményét adták elő angol nyelven. Az Európa-napon kivonultunk a Csaba Center előtti területre, ahol a megszokott Európa-sátornál vártuk az érdeklődőket uniós információval, kiadványokkal, totóval és sok-sok ajándékkal. Kádár Ferkó Fotósínházát is meghívtuk. Bárki készíttethetett velük vicces fotót és haza is vihette magával. „A papír új élete” papírfonó műhelyfoglalkozás a Madarak és fák napja alkalmából szerveződött.

Irodánk munkatársai a Békés Megyei Könyvtár teraszán várták a gyerekeket és szüleiket a városi gyermeknapon. A nap tematikus témájához igazodva az európai reneszánszról készült totó kitöltéséért adtunk ajándékot azoknak, akik ellátogattak standunkhoz.

Az Európai Bizottság Magyarországi Képviselőtől kaptuk kölcsön azt a 10 tablóból álló GDPR kiállítást, ami a május 25-én hatályba lépett általános adatvédelmi rendelet legfontosabb pontjait foglalja össze. A kiállítás a könyvtár emeleti folyosóján júniustól augusztusig volt megtekinthető. A 89. Ünnepi Könyvhét második napján a Szent István téren volt standunk. Az érdeklődők ingyenes kiadványainkat vihették el tőlünk, és aki vállalkozott uniós témájú keresztrejtvényünk megfejtésére, annak ajándékot is adtunk. Négy napos, június végi táborunkat a Szeghalom melletti Vidra Tanyán tartottuk. Tematikáját tekintve az uniós tartalom mellett nagy hangsúlyt kapott a környezettudatosságra való nevelés is. A 17 táborozó a 10-12 éves korosztályt képviselte. A programok között voltak uniós tartalmú vetélkedők, versenyek, túra, múzeumlátogatás, kézműves foglalkozások, agyagozás, számháború, fürdőzés, horgászás, fagyizás, bográcsozás. Augusztus 15-én egész oldalas PR cikk jelent meg az irodáról a Gyulai Hírlapban „Segítünk eligazodni” címmel. Ez az iroda tevékenységi körét, az általunk nyújtott szolgáltatásokat, rendezvényeink közül néhányat és elérhetőségeinket tartalmazta.

3. Megyei hatókörű városi könyvtár területi feladatellátása

3.1. Kötelezpéldány szolgáltatás

Ezen a címen 198 588 Ft értékben 126 dokumentumot vettünk állományba. Kismértékű növekedést mutatnak a számadatok a 2017. évi 93 dokumentumhoz képest. 2018 decemberében elkészült az új kötelezpéldány rendelet tervezete, ami változásokat hozhat. Bízunk benne, hogy a helyismereti állományunk növekedés várható, mert a helyi kiadványokból továbbra is kell a megyei könyvtáraknak juttatni 1-1 példányt.

3.2. ODR tevékenység

A 2017-es évre 1 500 000Ft támogatást kaptunk: 1 170 000 Ft-ot dokumentumvásárlásra, 330 000 Ft-ot postaköltségre. Az elnyert összeg 2017 decemberében érkezett meg, ezért csak 2018 januártól tudtuk elkezdni a vásárlást.

A 2018-as támogatási keret 750 000 forint, amit csak 2019-ben kezdünk el felhasználni. A támogatásból olyan szakkönyveket fogunk vásárolni, melyek a könyvtárközi kölcsönzésben jelentkező kérések között sűrűn szerepelnek. Célunk, hogy minél több hozzánk forduló olvasó, intézmény kéréseit ki tudjuk elégíteni. Nagy segítség, hogy az eredetiben küldött dokumentumok postaköltségét is nagyrészt fedezi a minisztériumi támogatás.

3.3. Területi ellátó munka

(szervezési megoldások, szakmai tanácsadás, közös fejlesztések, dokumentum- és információszolgáltatás, a normatíva és az érdekeltség-növelő támogatás felhasználása. (szöveges ismertető, tendenciák bemutatása)

2018-ban a megyében működő nyilvános könyvtárakkal történő együttműködést a tevékenységek hatékonyabb koordinálásával, szakmai képzések, továbbképzések szervezésével, közös szolgáltatások kialakításával erősítettük. A megyei könyvtár és a megye nyilvános könyvtárai között hagyományosan jól működnek a szakmai kapcsolatok. Az információ átadása proaktív, aktív, kölcsönös bizalom és megbecsülésen, erős szakmai partnerkapcsolatokon alapul. Célja, a minőségi könyvtári munka elősegítése a megye könyvtáraiban. A megyei könyvtár 33 települési nyilvános könyvtár szakmai munkáját segíti.

A kétegyházi, korábban nyilvános könyvtári jegyzéken szereplő Tánics Mihály Művelődési Ház és Könyvtár 2018-tól csatlakozott a KSZR településekhez.

A települési könyvtárak részéről igény mutatkozik a könyvtári továbbképzésekre, gyakorlatias tréningekre, a hétköznapi életben is jól használható eszközök és módszerek nem formális képzések keretében történő megismerésére. Ebben az évben a Békés Megyei Könyvtárban kihelyezett képzést tartott az OSZK Könyvtári Intézete a megye települési könyvtárosainak Olvasásösztönzés címmel. A résztvevők és az előadók egyaránt sikeresnek értékelték a képzést. A visszajelzések szerint az elméleti tapasztalatcserén túl a megszerzett gyakorlatias tudást is jól tudják hasznosítani a könyvtárosok a saját könyvtárukban.

A nyilvános könyvtárak munkáját további programokkal, szakmai napokkal, előadásokkal segíti a Magyar Könyvtárosok Egyesülete Békés Megyei Szervezete a Békés Megyei Könyvtárral való együttműködésben.

A megye könyvtárai között is működik a könyvtárközi szolgáltatás, jelentős részben a Békés Megyei Könyvtárhoz érkeznek a kérések.

Beavatkozások

- 2018. január 11-én a Békés Megyei Könyvtár szakmai napot tartott a nyilvános könyvtárak vezetői, érintett munkatársai számára a „Települési könyvtárak éves szakmai munkaterve és éves szakmai beszámolója” elkészítésének segítése céljából. A programon a könyvtárvezetők szakmai és gyakorlati segítséget kaptak az új, egységes beszámoló elkészítéséhez.
- Évente általában 4 könyvtári szakmai műhelynapot szervezünk, melyeken elégedettségi kérdőívet is kitöltenek a résztvevők. 2018-ban Az én könyvtár projekt megyei szakmai napján kívül 5 alkalommal tartottunk műhelynapot.
- Április 14-én a Könyvtárosok Világnapja alkalmából 44 fővel látogatást tettünk Nagyszalontára a Georghe Nes Könyvtárba. A szakmai programon részt vett Rostás Norbert minisztériumi munkatárs is. A programot a megyei könyvtár és a MKE BMSZ közösen valósította meg. Az elégedettségi kérdőív és a személyes visszajelzések alapján is nagyszerű, tartalmas és hasznos volt a program.
- A Békés megyei helyismereti vonatkozású adatbázisok kialakítását, fejlesztését, gyarapítását a települési könyvtárakban dolgozók és a fenntartók bevonásával végezzük. A dokumentumok gyűjtése érdekében felhívást tettünk közzé és több alkalommal személyes kéréssel erősítettük meg az írásban megfogalmazottakat. A települési könyvtárosok a megjelenő helyismereti kiadványokat folyamatosan eljuttatják a megyei hatókörű városi könyvtárhoz.
- Május 14-én „Az én könyvtáram” projekt megyei szakmai napja a Békés Megyei Könyvtárban volt.
- Szakmai tanácsadást, szakértői tevékenységet nyújtottunk a települési könyvtárak igényeihez igazodva és saját kezdeményezésre is. Áprilisban a köröstarcsai Szabó Károly Művelődési Ház és Könyvtár megkeresésére a megyei hatókörű városi könyvtár munkatársai részt vettek az állomány leválogatásában, a célszerű elhelyezés megtervezésében a gyerek-sarok kialakításában.
- 2018. június 30-ig elkészítettük a minisztérium részére a megye települési könyvtárainak helyzetképét és a fejlesztési tervét. A dokumentumban feldolgozásra és összehasonlításra került 29 nyilvános könyvtár adata a 2017 évi beszámolók alapján.
- Novemberben Az én könyvtáram projekt keretén belül vállalt 4 mintaprojekt kipróbálása és bemutatása megtörtént 4 helyszínen (Békéscsaba, Doboz, Gyomaendrőd, Szarvas).
- Az Év könyvtárosa Békésben és az Év KSZR könyvtárosa díjak átadására a decemberi szakmai napon került sor. Albertus Lászlónak, a Mezőkovácsházi Városi Könyvtár igazgatójának és Fábri Melindának, a csabacsüdi szolgáltató hely könyvtárosának gratuláltunk.

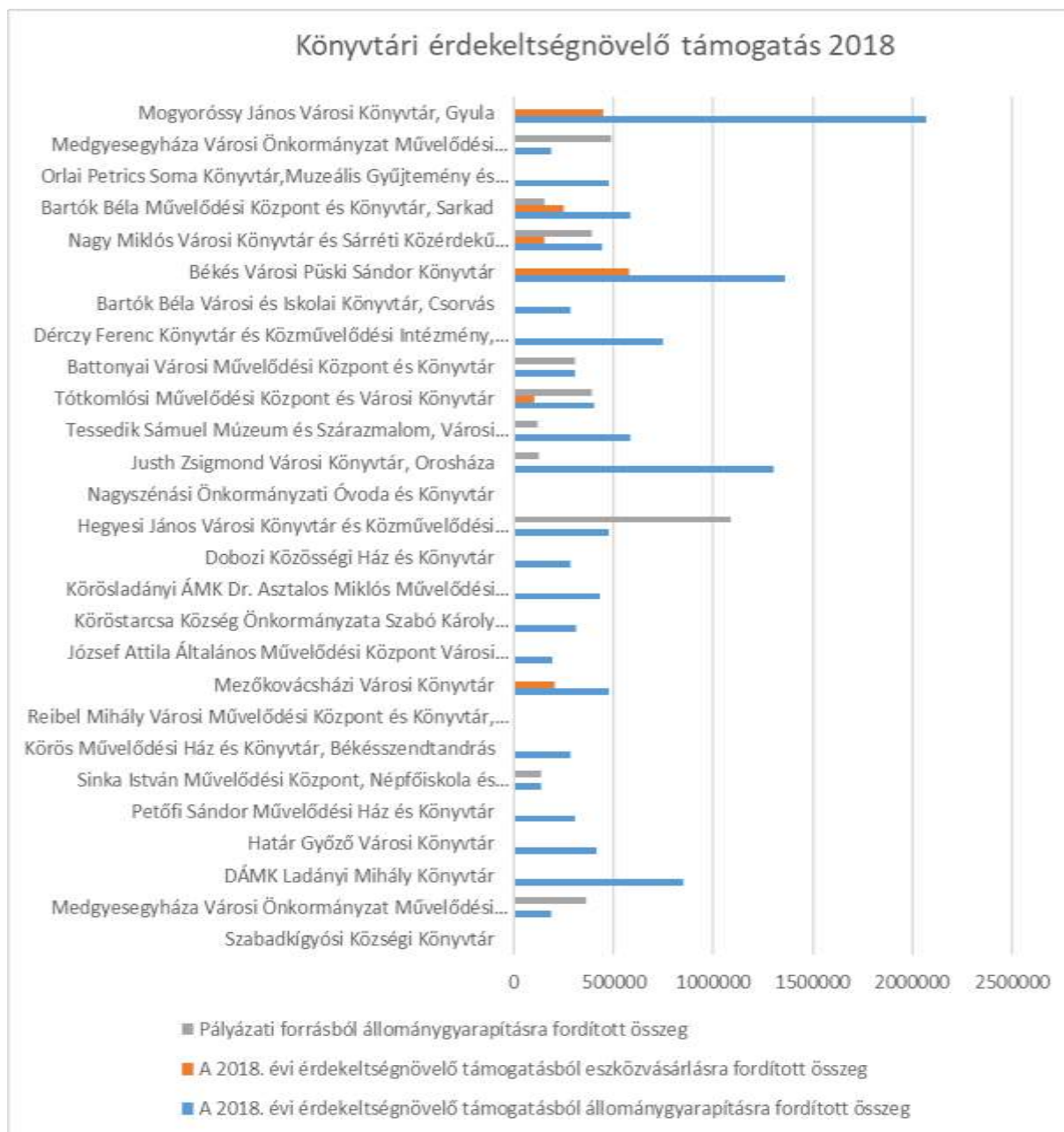
Érdekeltségnövelő támogatás

A könyvtári érdekeltségnövelő támogatás rendjét Magyarország 2018. évi költségvetéséről szóló törvénye (2017. évi C. törvény) határozza meg, mely trv. kiegészítő cgb) pontja szerint a nyilvános könyvtár technikai, informatikai, műszaki eszközeinek, berendezési tárgyainak gyarapítására fordított összeg a támogatás 30%-át nem haladhatja meg.

2018. november hónapban adatszolgáltatást kértünk a nyilvános könyvtárak könyvtári érdekeltségnövelő támogatásának felhasználásáról. Nem részesült támogatásban 3 települési könyvtár, továbbá a nem önkormányzati fenntartású könyvtárak.

A könyvtárak jelentős része állománygyarapításra fordította a támogatást. A nagyobb, városi könyvtárak részesültek nagyobb támogatásban (Gyula, Békés, Orosháza).

Könyvtári érdekeltség-növelő támogatás 2018

3.4. A kistéplési könyvtári ellátás megszervezése

(rövid összefoglaló, hiszen a KSZR szolgáltatás bemutatása külön dokumentumban történik)

A Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer (KSZR) az 5000 főnél kevesebb lakost számláló kistéplések könyvtári ellátását fogja össze. Működtetése központi kiegészítő támogatás felhasználásával történik, szakmai kérdéseit a 9/2013. (V. 31.) EMMI rendelet szabályozza. Osztályokat átívelő munkacsoport szervezi a tevékenységet, melynek tagjai olvasószolgálatos, informatikus, gyűjteményszervező kolléga. A csoport munkáját közfoglalkoztatott munkatárs is segíti.

2018-ban kistéplési könyvtári ellátásban a 2 újonnan csatlakozó településsel együtt (Gádosor, Kétegyháza) 47 Könyvtár, Információs és Közösségi Hely elnevezésű könyvtári szolgáltató hely részesült. 47 településből 34 helyen közvetlenül a megyei hatókörű városi könyvtár munkatársai végzik az ellátást, 13 településen a Mezőkovácsházi Városi Könyvtár szervezi a szolgáltatást.

Állománygyarapítás, KSZR

A KSZR állományok gyarapodása dokumentumtípusonként:

Állománygyarapítás 2018 KSZR	db	érték (Ft)
Könyv	5 804	11 713 927
Nem hagyományos dokumentum (DVD, CD, dia)	788	1 256 952
ÖSSZESEN:	6 592	12 970 879

A KSZR állományok gyarapodása a beszerzés forrása szerint:

Állománygyarapítás 2018 KSZR	db	érték (Ft)
KSZR költségvetési keret	5 358	10 671 448
Ajándék	699	1 062 761
Egyéb forrás	405	1 158 162
Átleltározás	130	78 508
ÖSSZESEN:	6 592	12 970 879

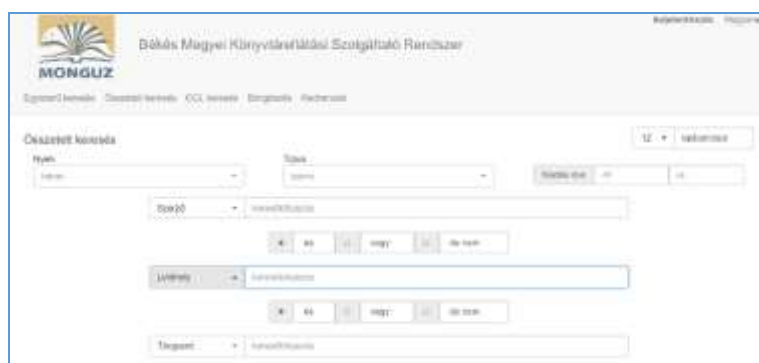
Az éves folyóirat-beszerzés 4 544 280 Ft volt, 344 féle lapot rendeltünk a települések számára.

Az állomány nyilvántartása, feltárása, gondozása

A könyvtári gyűjteményekbe bekerülő újdonságokat 2018-ban is a Corvina IKR-ben rögzítettük, a Mezőkovácsházi Városi Könyvtár pedig a Textlib IKR-ben dolgozik.

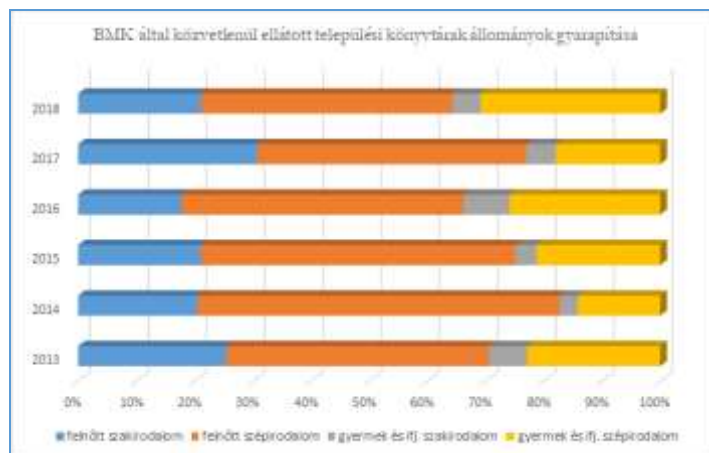
A Békés Megyei Könyvtár közvetlenül ellátott 34 kistélepülési könyvtárban folyamatosan végezzük a retrospektív állományfeltárást a teljes körű visszakereshetőség és a szolgáltatások zavartalan lebonyolítása érdekében. Az egyik újonnan belépő könyvtárban elvégeztük a rögzítési munkákat, a dokumentumok vonalkódosítása és ellenőrzése a következő időszakban valósul meg. 2018. év végére elmondhatjuk, hogy csupán 4 olyan települési könyvtárunk van, ahol még nem tudtuk megkezdeni az állományrögzítést. 30 települési könyvtárunk állományáról tájékoztathatunk akár interneten, akár könyvtári környezetben on-line felületen. 6 állomány esetében azonban még nem teljes a feltártság, a befejezés és vonalkódosítás a következő évi munkatervünkben szerepel.

A települések közös katalógusa elérhető a kszr.bmk.hu oldalon, amely biztosítja a 24 órás információszolgáltatást.

A BMK által közvetlenül ellátott települések gyarapodási megoszlását szemlélteti az alábbi diagram.

A felnőtt szépirodalmi részlegek gyarapodása volt a legnagyobb mértékű. 2018-ban a korábbiaknál nagyobb arányban gyarapítottuk a gyermekkönyvtári részlegeket.

Információs szolgáltatás

2018-ban a kistélepeleken is megjelenő – könyvtári szervezéstől független – ingyenes informatikai képzések (Digitális Jólét Program) miatt a KSZR keretei között csak Hunyán szerveztünk képzést a 65 év feletti korosztály számára 4x3 órás időtartamban.

- Számítógép-használat (adatbázis-kezelés)
- Internethasználat
- E-közigazgatási szolgáltatások
- Közösségek az interneten
- Interneten igénybe vehető könyvtári szolgáltatások – ODR szolgáltatásai
- Helyismereti dokumentumok, helyismereti wiki

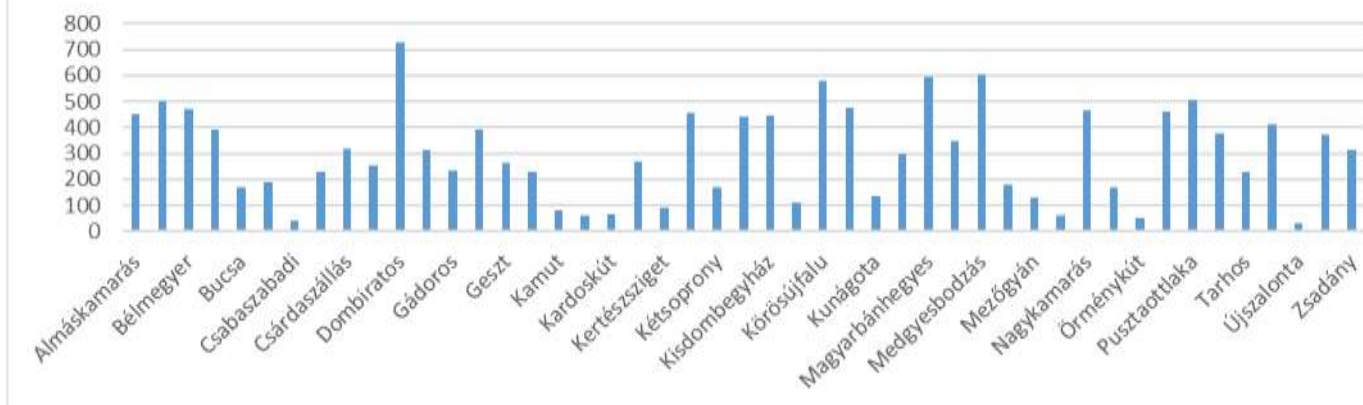
A kistélepeleki közös könyvtári portál mellett az olvasók összefogása, az interaktivitás növelése érdekében „Békés megyei KSZR” néven létrehozott Facebook-profil használatában megtorpanás volt tapasztalható, a korábbi, e területért felelős munkatársat sajnos nem tudtuk pótolni.

A szolgáltatási rendszerrel kapcsolatos információkat, kéréseket (eszközbeszerzés, rendezvényigény) 2018-ban is változatlanul negyedéves gyakorisággal, elektronikus kérdőíveken gyűjtöttük be, de a szolgáltatás rugalmassága érdekében ettől függetlenül is lehet jelezni a hirtelen felmerülő igényeket.

Közösségi szolgáltatások

2018-ban 226 KSZR támogatásból finanszírozott rendezvényt szerveztünk, amelyeken a megjelenések száma 14 188 (fő) volt 47 kistélepeleki könyvtárban. Ez a nagy szám mutatja, hogy a települések megszerették, és igénylik a rendszeres könyvtári rendezvényeket.

KSZR által finanszírozott rendezvények résztvevői

Általános érvényű törekvésünk, hogy rendezvénykínálatunk évről évre megújuljon, hogy a kistelepülések lakosai is értékes kulturális és közösségi élményekben részesülhessenek. Szem előtt tartjuk a nagy ünnepekhez kötődő, hagyományos programok színvonalas megrendezését, de ugyanilyen fontosnak tekintjük a hétköznapi értékes időtöltéseit is, így számos ismeretterjesztő előadásra is sor került 2018-ban is az iskolás- és idősebb korcsoport részére egyaránt.

Jeles napok, ünnepnapok, évfordulókhöz kapcsolódó rendezvények:

- 2018-ra átnyúlt az Arany János születésének 200. évfordulójához kapcsolódó előadássorozat. Tábor Lajos, irodalom-, színház- és drámatörténet tanár Tomanek Gábor színművésszel közösen 4 településen (Geszt, Kétsoprony, Lőkősháza, Méhkerék) tartott rendhagyó irodalomórát kisiskolásoknak, és más tartalmi összeállítással nyugdíjasoknak is.
- A magyar kultúra napját és a magyar költészet napját Kocsis Csaba előadó, a Körömvirág Együttes, a Kávészünet Együttes több korosztálynak szóló előadásával ünnepelték Biharugrán, Csanádapácán, Hunyán, Pusztaföldváron, Zsadányban.
- Március 15-ei és 1956-os irodalmi megemlékezésre került sor a Békéscsabai Jókai Színház színművészeinek közreműködésével Dombegyházán, Kaszaperen, Gádoroson, Kevermesen, Tarhoson, Békéssámsonban Magyarbánhegyesen.
- 2018-ban a Békés Megyei KönyvtárMozi hálózathoz 14 település tartozott (Bélmegyer, Bucsa, Dombegyház, Csabacsúd, Geszt, Kétsoprony, Kevermes, Kunágota, Magyarbánhegyes, Pusztaföldvár, Tarhos, Telekgerendás, Sarkadkeresztúr, Zsadány). Az idei évben a vetítések száma jelentősen lecsökkent, ennek részben oka a települési könyvtárakban bekövetkezett személycserék, illetve a könyvtárakban zajló felújítási munkálatok miatti szünetelés. A Mátyás király-emlékévképcsán vetítéseket szorgalmaztunk a magyar népmeséket feldolgozó rajzfilmekből, és a vetítéshez kapcsolódóan rendhagyó irodalomórát szerveztünk Juhász Orsolya tanár vezetésével. Bélmegyer, Tarhos, Lőkősháza, Kevermes, Dombegyháza és Kunágota után 2019-ben a többi településen is folytatni fogjuk a vetítéseket, továbbá a filmeket feldolgozó irodalomórák megtartását is.

Mese, bábszínház:

- Soós Emőke bábszínész és mesemondó meséit Biharugrán, Gádoroson, Pusztaföldváron hallgathatták kicsik és nagyok.
- A Mátyás király-emlékévképcsán a magyar népmeséket színvonalasan feldolgozó Kacagó Bábszínház Mátyás királyról szóló előadása az idén 18 településre jutottak el

(Bélmegyer, Csárdaszállás, Ecsefalva, Gádoros, Gerendás, Geszt, Hunya, Kertészsziget, Kétegyháza Kétsoprony, Kötegyán, Kevermes, Méhkerék, Mezőgyán, Pusztaföldvár, Sarkadkeresztúr, Tarhos, Zsadány) óvodások és alsó tagozatos iskolások számára.

- A Szegedi Látványszínház 8 településen lépett fel (Békéssámson, Kardoskút, Geszt, Csanádapáca, Mezőgyán, Csabacsúd, Gádoros, Zsadány).
- A Szegedi Miniszínház a lőkősházi könyvtár vendége volt.
- A kovásznai székhelyű Laborfalvi Róza Alapítvány támogatásával Zorkóczy Zenóbia önálló gyermekműsorát 20 településen mutatta be.

2018-ban gyermekeknek szóló zenés-verses foglalkozást tartott:

- Baracsi István Békéssámsonban, Sarkadkeresztúron
- Berényi Nagy Péter Békéssámsonban, Csárdaszálláson, Gádoroson, Geszten, Hunyán, Sarkadkeresztúron
- Hevesi Imre Dombiratoson, Kaszaperen, Kungotán
- A legfiatalabb korosztály (0-2 évesek) számára 6 településen (Bélmegyer, Csanádapáca, Pusztaföldvár, Kétsoprony, Kevermesen, Lőkősházán) ringató foglalkozást szerveztünk 4-4 alkalommal Bogdáné Száva Mariann irányításával.

Az idei év író-olvasó találkozói:

- 2018-ban is folytatódott Telegdi Ágnes műveinek bemutatása; a természetfotóihoz kapcsolódó meséi kisiskolások természetismeretét és természetszeretét erősítik. Az idén nyugdíjas korosztály számára is tartott előadást (Gádoros, Telekgerendás, Kétsoprony).
- Az Országos Könyvtári Napok rendezvényeihez kapcsolódva 4 települési könyvtár olvasói találkozhattak Bauer Barbara írónővel (Bélmegyer, Magyarbánhegyes, Kaszaper, Pusztaföldvár).
- Vig Balázs meseíróval az idén is 7 településen találkozhattak a gyerekek, ahol hagyományosan visszavárják az írókat. Az idén Békés megye délkeleti és északi részén található települések 10-11-12 éves gyerekeinek is tartott interaktív foglalkozást (Bélmegyer, Bucsa, Csabacsúd, Ecsefalva, Gádoros, Kevermes, Kétegyháza, Lőkősháza).
- Péter Erika Méhkeréken, Okányban és Zsadányban tartott író-olvasó találkozót.
- Kínálatunk szélesítéseként 2018-ban a Holden Rose néven író Kovács Attila számos Békés megyei kistélepülés vendége volt. A 2016-ban Moly Merítés-díjas író 3-4. osztályos gyerekeknek az olvasásról, 5-6. osztályosoknak az írásról is tartott könyvbemutatóval egybekötött előadást (Kevermes, Lőkősháza, Méhkerék, Bélmegyer, Kétsoprony, Csabacsúd, Tarhos, Lőkősháza, Zsadány).

Ismeretterjesztő előadások:

- Az általános iskola felső tagozatos diákjainak Orvoslástörténet dióhéjban címmel szervezünk könyvtári órát Mitykó György előadásában (Csabacsúdon és Kevermesen).
- Gyermekekre leselkedő veszélyek az interneten című előadására Göcző-Erős Emőke, pedagógiai szakpszichológus várta a kistélepüléseken élő szülőket (Bélmegyer, Kétegyháza, Pusztaföldvár, Zsadány).

- Az egészségmegőrzéssel, életvezetéssel kapcsolatos témák évről-évre érdeklődésre tartanak számot, 2018-ban Segítőink úton, útfélen címmel a környezetünkben fellelhető gyógynövényekről és felhasználási területükről volt szó, valamint előadást hallgathattak a holisztikus szemléletű gyógyításról is (Bélmegyer, Csabacsúd, Csárdaszállás, Geszt, Okány, Kétsoprony, Zsadány).
- 5 kistelepülés középkorosztályú lakosságának „Teendők a kiskertekben” címmel praktikus mezőgazdasági ismeretekről tartott előadást Szelekovszky László nyugalmazott megyei környezet- és természetvédelmi szakfőtanácsos (Bélmegyer, Csabacsúd, Gádoros, Kétsoprony), 2 településen Békés megye famatuzsálemeiről beszélt.

Kézműves foglalkozások:

- A Békés Megyei Népművészeti Egyesület szalmabábkészítő és fazekas foglalkozásokat tartott Ecsegfalván.
- Az idei évben tovább folytatódott a papírfonó kézműves foglalkozás népszerűsége. A kosárfonáshoz hasonlítható technika elsajátítása után a kötegyáni könyvtárban szakkör is alakult. A hagyományos karácsonyi ünnepekhez is sok településen papírfonásos kézműves foglalkozások kapcsolódtak.

A Körös-Maros Nemzeti Park növény- és állatvilágát bemutató kiállítás 24 településen volt megtekinthető.

2018-ban 1 391 rendezvényen 50 551 alkalom volt a látogatások száma a 47 településen.

Szakmai képzés, továbbképzés

Hagyománnyá vált, hogy kihelyezett szakmai továbbképzéseket tartunk a korábbi években megújult települési könyvtárakban. 2018-ban a továbbképzés helyszíne a biharugrai Szabó Pál Könyvtár lett, ahol előző évben került sor a könyvtári tér modernizálására. A továbbképzés központi témája a biblioterápia volt; a közösségek kialakításában, a mentális jól-lét megőrzésében betöltött szerepe. A továbbképzés további súlypontjait a statisztikakészítés és a kölcsönzői modul gyakorlati kérdéseinek megbeszélése jelentette.

- Úljünk vissza a lócára, avagy biblioterápiás beszélgetések a könyvtárban – Előadó: Pertovszki Mária könyvtáros, fejlesztő biblioterapeuta
- Statisztika a gyakorlatban – Darida Márta, könyvtáros
- Corvina kölcsönzői modul a gyakorlatban – Kóti Hajnalka, könyvtáros
- Biharugra látnivalói – Szabó Pál Irodalmi Emlékház

2018-ban 2 alkalommal tartottunk összevont szakmai napot, témáik:

Battonya

- A közösségi alapú működés a könyvtárak mindennapjaiban
Bódog András, kutatási csoportvezető, OSZK Könyvtári Intézet
- Egy városi könyvtár tapasztalatai
Baginé Tóth Erika, könyvtárvezető, Tessedik Sámuel Múzeum és Szárazmalom, Városi Könyvtár
- MKE – A szervezeti élet időszerű kérdései, Keszthely – Vándorgyűlés
Dézsi János, elnök, MKE Békés Megyei Szervezete
- RÉGI IDŐK MOZIJA” című előadás, Helyismereti séta

Békéscsaba

- Önkéntes menedzsmen a könyvtárban – Buzai Csaba előadása
- GDPR workshop – „A GDPR alkalmazása a magyarországi könyvtárakban” címmel rendezett tanácskozás tapasztalatai
- Az „Év könyvtárosa Békésben 2018” díj és az „Év KSZR könyvtárosa Békésben 2018” díj átadása,
- Békés Megyei Kollabor: látogatás és bemutató
- Sikereink és gondjaink: kötetlen beszélgetés

Eszközbeszerezés

A kistélepülések számítástechnikai és irodatechnikai gépparkjának folyamatos fejlesztéseként és kiegészítéseként **371 403 Ft** értékben vásároltunk informatikai, irodatechnikai eszközöket, **983 160 Ft** értékben festékpatronokat. Gépjárművet **4 480 000 Ft** értékben vásároltunk annak érdekében, hogy legyen megfelelő rakterünk, illetve szükség esetén több munkatárs tudjon egyszerre kiutazni a településekre.

operációs rendszer	1
legorobot	2
egér	6
lamináló	3
router	2
fényképezőgép	3
vetítőképernyő	1
vágó	1
billentyűzet	2
diavetítő	22
monitor	3
festékpatron	80

A kistépülési megállapodásban vállalt további szolgáltatás

A Nemzeti Kulturális Alap 2018-ban is kiírta könyvtári szakmai eszközfejlesztési pályázatát, mely a könyvtári szolgáltatási terek berendezésének korszerűsítését teszi lehetővé a nyertes könyvtárak számára. Az idén 4 település nyújtott be pályázatot, szakmai tanácsadással és véleményezéssel segítettük munkájukat. A négy pályázó közül 3 település nyert támogatást, Békéssámson, Kétegyháza és Okány összesen 9 636 136 Ft értékben.

A 2017. évi pályázatok közül a terveknek megfelelően 2018-ban került sor az új könyvtári terek átadására Gádoroson, Méhkeréken és Kétsopronyban, így részben 2018-ban került sor az NKA-s pályázati támogatás kiegészítésére ezeken a településeken is, összesen 667 214 Ft értékben.

2017.	Település	NKA támogatás	KSZR támogatás	Összesen:
	Gádoros	2 237 035	95 707 Ft	2 332 742 Ft
	Kétsoprony	2 005 736		2 005 736 Ft
	Méhkerék	2 682 535	176 041 Ft	2 858 576 Ft
2018.				
	Békéssámson	2 717 852 Ft	-	2 717 852 Ft
	Kétegyháza	3 462 113 Ft	-	3 462 113 Ft
	Okány	3 456 171 Ft	491 173 Ft	3 947 344 Ft

3.5. Nemzetiségi könyvtári ellátás

(szöveges ismertető, tendenciák bemutatása)

A Békés Megyei Könyvtár fontos feladata hogy nemzetiségi hovatartozástól függetlenül segítse az egyetemes kultúrához, anyanyelvhez, nemzeti identitáshoz, hagyományokhoz kötődő könyvtári ellátást. A könyvtár közösségi színtérként is egyre erősebben van jelen. A kisebb közösségeknek fokozottabb az igénye az anyanyelvhez, kultúrához, hagyományokhoz kötődő nemzetiségi programokra, továbbá az anyanyelvű nemzetiségi lakosság szám egyre csökken, talán emiatt is kevesebb a nemzetiségi dokumentumok kölcsönzési gyakorisága. A folyamat nem megállítható, de reményeink szerint lassítható a közösségi programok, bemutatók szervezésével, és a legújabb megjelenésű, kurrens idegennyelvi könyvek, magazinok dokumentumok beszerzésével.

A Békés Megyei Könyvtár nemzetiségi ellátás tevékenysége az alábbi formákban valósul meg:

1. nemzetiségi dokumentumellátás (igényfelmérés alapján)
2. letétek gondozása
3. tájékoztatás, tanácsadás, módszertani feladatok
4. szakmai közösség működtetése
5. közös pályázatok elkészítése
6. bemutató foglalkozások szervezése
7. egyéb nemzetiségi könyvtári programok

Az előző évben a BMK-ban megalakult nemzetiségi munkacsoport tagjai együttműködve végezték el a tervezett feladatokat: programok szervezése (Nemzetiségek Napja a Békés Megyei Könyvtárban 2018), nemzetiségi könyvajánlók készítése és megjelenítése a könyvtár weboldalán és közösségi oldalán, online kvíz, könyvkereső játék.

Szlovák, német, roma, román, szerb nemzetiségi programok:

Június 8. péntek

Békés megyei nemzetiségi táncok (román, roma, szlovák, német) bemutatója és táncház a Belencéres együttes (Mahovics Tamás művészeti vezető) tagjainak közreműködésével a Békés Megyei Könyvtárban. A táncok bemutatásán túl röviden összefoglalták a Békés megyei táncok és viseletek jellemzőit is.

Szeptember 15. szombat

Könyvtári séta a Szlovák Tájháza

A programot a Kulturális Örökség Napjaihoz kapcsolódva szerveztük. A megvalósításban a helyi Szlovák Önkormányzat munkatársaitól kaptunk támogatást. A programon részt vettek a helyi siketek és nagyothallók egyesületének tagjai is. Lészko Attila tárlatvezető bemutatta a résztvevőknek a tájházat. A jó hangulatú programot hagyományos receptúra alapján készült csabai lángos elfogyasztása zárta.

December 18. kedd

Nemzetiségek napja a Békés Megyei Könyvtárban

A rendezvény második alkalommal került megrendezésre a Europe Direct Békéscsaba, az Alföldvíz ZRT., a Békés Megyei Hírlap és a mezőberényi Tópart Étterem támogatásával.

A rendezvényhez kapcsolódva „Nemzetek hangszerei” címmel online kvízt hirdettünk, célunk a helyi nemzetiségek különféle hangszereinek megismertetése és a könyvtár népszerűsítése volt. Újdonságként, első alkalommal, a könyvtárban könyvkereső játékot indítottunk, ami tetszett a játékos kedvű olvasóinknak. A nemzetiségi dokumentumokat, könyveket, Cd-eket, DVD-eket megadott információk (pl. szerző, cím, leltári szám, jellemző leírás) alapján kellett megtalálni a résztvevőknek. A játékba bekapcsolódott a Szent Györgyi Albert Gimnázium 10. E. osztálya is. Az egésznapos programról tudósított a helyi média (Békés Megyei Hírlap print és online, Csaba tv, 7tv és az M5 Kulturális csatorna híradója is).

Az előző évben nyugdíjba vonult szlovák referens kollégánál feladatait a jelenlegi kondíciókkal nehezen tudjuk ellátni. A jövőben törekedni fogunk évente legalább 2 alkalommal nemzetiségi könyvbemutatót és 1 alkalommal kiállítást szervezni.

3.6. Statisztikai adatszolgáltatás:

(saját statisztikai feldolgozás megvalósult-e? Ha igen, milyen formában?)

A könyvtári statisztika a könyvtári munkafolyamatokról, eseményekről, tranzakciókról ad pontos képet, elősegíti a felhasználóbarát és hatékonyan működő szolgáltatási rendszer kialakítását. A magyarországi könyvtárak 1998 óta szolgáltatnak statisztikai adatokat az éves tevékenységükről. A statisztikai adatgyűjtést több jogszabály rendeli el, az adatszolgáltatás minden könyvtár számára kötelező

Az elektronikus adatszolgáltatás a <http://kultstat.emmi.gov.hu> weboldalon történik a kulturális statisztikai adatgyűjtő rendszerben. A könyvtárak önállóan töltik ki az elektronikus statisztikai adatlapot. Az ellátott települési szolgáltató helyek papíralapú jelentést küldenek, amely kitöltéséhez segítséget nyújtanak a BMK KSZR-ben résztvevő munkatársai.

Feladatok a statisztikai adatszolgáltatásban:

- Békés megye települési-, főiskolai- és szakkönyvtárainak értesítése a Könyvtári Intézet részére történő éves statisztika adatszolgáltatásról.
- A beküldött adatlapok regisztrálása, ellenőrzése, egyeztetése a könyvtárakkal, a hibák kijavítása. A visszaküldött adatok folyamatos bevitele a kulturális statisztikai rendszerbe.

A kulturális statisztikai összesítő adatok éves bontásban a <http://kultstat.emmi.gov.hu> weboldalon található.

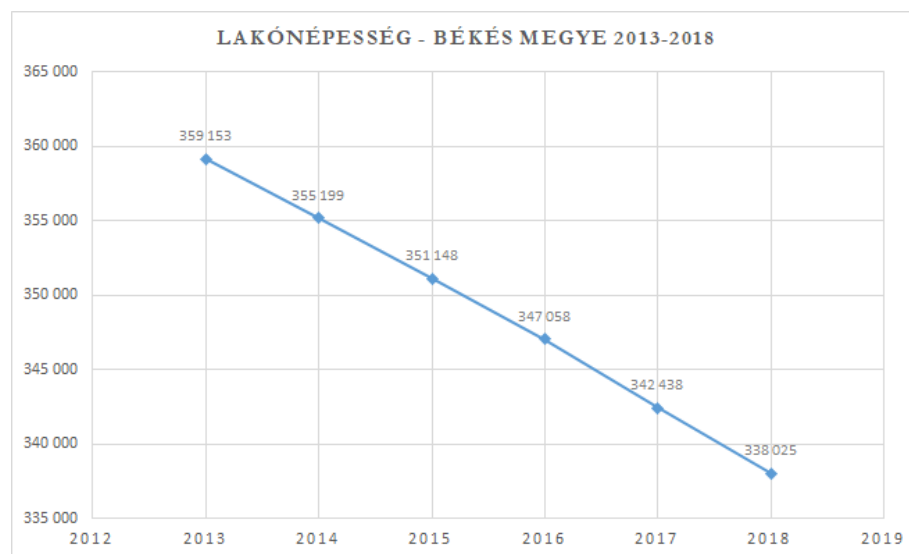
Adatszolgáltató könyvtárak	2017. évi adatszolgáltatásról
száma	92
ebből papíralapú jelentés	28

4. Mutatók

4.1. Könyvtárhasználat

A 2018. évi tevékenység rövid szöveges értékelése.

2018-ban folytatódott a negatív trend, Békés megyében kevesebben születtek és többen haltak meg, mint egy évvel korábban. A népesség természetes fogyása 14%-kal több volt, mint az előző év azonos időszakában. Békéscsaba lakosság száma is csökken.

Az elvándorlás a könyvtár használóinak a számát is befolyásolja, 2018-ban szerencsére a beiratkozottak száma nem csökkent. Az aktív használat száma sem mutat csökkenést. Ezek az adatok a szolgáltatások minőségbiztosított megújítási kezdeményezéseinek is köszönhető. Munkatársaink igyekeznek megjelenni minden városi, kistéleplési eseményen, ahol a könyvtárat tudják reklámozni, pl. a Garabonciás napokon játékot hirdettünk Instagram követésre. A látogatók száma némileg csökkent mind személyesen, mind virtuálisan, viszont akik jönnek, azok több szolgáltatást vettek igénybe.

Könyvtárhasználat (KSZR nélkül)	2017. évi tény	2018. évi terv	2018. évi tény	változás %-ban
Beiratkozott olvasók száma (fő)	6 104	7 325	7 340	+20
A tárgyévben a könyvtárat aktívan használók száma (fő)	5 582	6 140	6 313	+13
A könyvtári látogatások száma (db)	180 359	180 359	175 688	-3
ebből: személyes:	83 105	83 105	93 919	+13
ebből: virtuális:	97 254	97 254	81 769	-16
Ebből csoportok (db)	132	145	135	+2

4.2. Dokumentumforgalom

A 2018. évi tevékenység rövid szöveges értékelése.

A kölcsönzött dokumentumok száma jelentősen megugrott, ez köszönhető a két fiókkönyvtárunkban bevezetett elektronikus kölcsönzésnek. Békéscsaba adottságaiból következik az elektronikus dokumentumkölcsönzés hiánya, sajnos a felsőoktatás a térségben nem támaszt akkora igényt, amely esetleg a könyvtár ezirányú törekvéseit erősíthetné. A jelenlegi jogszabályi környezet szintén nem támogatja ezt a kölcsönzési módot. A könyvkiadók félnek még mindig az illegális másolatoktól.

Könyvtárközi kölcsönzés – az elmúlt 5 év statisztikai adatainak elemzése

Beérkezett kérés						
	2013	2014	2015	2016	2017	2018
kérések száma	647	677	646	741	716	604
<i>teljesített</i>	<i>586</i>	<i>607</i>	<i>614</i>	<i>705</i>	<i>699</i>	<i>593</i>
<i>nem teljesített</i>	<i>61</i>	<i>70</i>	<i>32</i>	<i>36</i>	<i>17</i>	<i>11</i>

A hozzánk beérkezett kérések számában a kezdeti stagnálást követően egy kisebb emelkedés figyelhető meg, ugyanígy a teljesített kérések (a ténylegesen elküldött dokumentumok) számában is. A nem teljesített kérések számában látványos javulás mutatkozik, jelentősen csökkent. Míg 2013-ban ez a szám 61 volt, addig 2017-ben 17, 2018-ban már csak 11. A nem teljesített kérések abból adódnak, hogy például 1945 előtti vagy helytörténeti dokumentumot kértek tőlünk, ami védett állomány, ezért nem kölcsönözzük, továbbá DVD-t, állományvédelmi okokból szintén nem kölcsönzünk. Nagyon ritkán fordul elő, hogy kallódik a kért dokumentum, emiatt nem tudjuk küldeni. A beérkező kérésekre a lehető leggyorsabban reagálunk és küldjük a kért dokumentumokat. Mind a beérkezett kérések, mind az általunk kért kérések kapcsán megfelelő kezelési időről számolt be a két kolléganő. Nem érkezett panasz az olvasók felől amiatt, hogy későn kapták meg a kért dokumentumot. Sőt az ODR rendszeren keresztül gyakran meg is köszönik a kérő könyvtárban a gyorsaságunkat.

Általunk kért dokumentumok						
	2013	2014	2015	2016	2017	2018
kérések száma	137	149	166	118	155	108
<i>teljesített</i>	<i>131</i>	<i>140</i>	<i>157</i>	<i>104</i>	<i>148</i>	<i>99</i>
<i>nem teljesített</i>	<i>6</i>	<i>9</i>	<i>9</i>	<i>14</i>	<i>7</i>	<i>9</i>

Az általunk kért dokumentumok száma az utóbbi öt évben viszonylag stagnáló, a 2016-os évben volt egy kisebb visszaesés, a nem teljesített kérések száma viszont magasabb volt a korábbi évekhez képest. 2018-ban újra csökkentek az igények, ez magyarázható az elektronikus szakkönyvtárak térnyerésével, de egy kérdőíves megkérdezés adhatna választ a tendencia okaira. A nem teljesített kérések oka nagyrészt megegyezik az általunk nem teljesített kérések okaival. A CD-t, DVD-t állományvédelmi okokból nem küldték, 1945 előtti dokumentumot nem küldenek más könyvtárak sem szintén állományvédelmi okokból. Volt rá példa, hogy kallódott a dokumentum, de ez ritkán fordult elő. Az általunk kért dokumentumok kapcsán egy-két esetben van hosszabb átfutási idő, de ez nem jellemző. Különösebb oka nem volt a kiemelkedő számoknak, egyszerűen több volt a nem teljesíthető kérés.

Témafigyelési szolgáltatást nem végzünk, irodalomkutatást is ritkán kérnek a használók. Ez 2018-ban 8 alkalommal történt meg olvasói kérésre. Saját magunk számára, a BékésWiki szócikkeihez 194 esetben kerestünk forrásokat. Egyre jellemzőbb, hogy a kutatók, a képzésben részt vevők nem igényelnek irodalomkutatást, témafigyelést. Jellemzően az az ok, hogy ez az olvasói kör évek óta viszonylag állandó, illetve az online elérés lehetőségeit már ismerik, tudnak adatbázisokat használni, ismerik a könyvtár állományát és az elérési lehetőségeket.

Könyvtárhasználat (KSZR nélkül)	2017. évi tény	2018. évi terv	2018. évi tény	változás %-ban
Kölcsönzött dokumentumok száma (db)	131 541	138 118	151 628	+15
E-dokumentumok kölcsönzése (db)	0	0	0	0
Helyben használt dokumentumok (db)	12 550	12 550	13 498	+7
Könyvtárközi kölcsönzés - küldött dok. (db)	699	699	604	-14
Könyvtárközi kölcsönzés - kapott dok. (db)	155	155	108	-31
Irodalomkutatások, témafigyelések száma (db)	640	640	202	-69

4.3. Olvasói számítógépek

A Digitális Jólét Program pályázati támogatásával történt gyarapodás a technikai eszközökben (kültéri és beltéri wi-fi, 1 db színes nyomtató, 1 db projektor, 3 laptop, 2 db tablet, 2 db okostelefon, projektor), mely eszközfejlesztés a központi könyvtárban és a fiókkönyvtárakban (5 DJP ponton) segíti a DJP projektben résztvevők oktatását. Az EFOP-4.1.8 és EFOP-3.7.3 projektek eszközgyarapítása 2019-ben realizálódik, azonban itt is fontos megemlíteni, hogy az adott projektek megvalósítását segítik ezen eszközök, használatuk valamilyen szervezett formához (foglalkozás, szakkör stb.) köthető. A táblázatban az internet- és katalóguselérést biztosító gépek száma látható.

Olvasói számítógépek száma helyben használatra	2017. évi tény	2018. évi terv	2018. évi tény	változás %-ban előző évhez képest
Katalógus	4	4	4	0%
Olvasói munkaállomás	10	10	10	0%

Internethasználati alkalmak száma évente

2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
2 296	6 120	6 216	4 999	4 628	4 537	3 736	2 959	1841

A folyamatos csökkenés csupán átstrukturálódást jelez, használóink körében egyre gyakoribb a vezeték nélküli eszközök használata, ezért elsősorban wifi hozzáférést és áramvételezési lehetőséget kérnek. Jelenlegi rendszerünk alkalmatlan ezen használati adatok monitorozására, ennek technológiai megvalósításához további információk szükségesek. A földszinten 2 számítógép speciális céllal üzemel, ezeken az Evangélikus egyház anyakönyvei kutathatók az olvasók számára.

4.4. Online szolgáltatások

A 2018. évi tevékenység rövid, átfogó szöveges értékelése.

Honlapunk három nyelven kommunikál, viszont az aktuális hírek, rendezvények nem kapnak fordítást. Ez utóbbi bejegyzések nemzetközi tapasztalatok alapján is mindenütt saját nyelvűek és nem készítenek belőle fordításokat. A könyvtári honlap frissítésének gyakorisága az előző évhez képest növekedett, nem fix időpontos frissítésekkel üzemel. A bejegyzések az információk beérkezésének sorrendjében kerülnek ki a honlapra. A Facebook bejegyzéseket a honlapon lévő bejegyzések vagy a BékésWiki tartalmi alapján készítjük. Utóbbi esetében új szócikk felkerülésekor vagy a meglévő adatbázis alapján aktuális évfordulóhoz köthetően. Könyvtárunk az EISZ keretében 5 adatbázisra fizetett elő 2018-ban: Akadémiai Kiadó MERSZ és Szótár, Arcanum Digitális Tudománytár, L'Harmattan kiadó adatbázisa, USC SOÁ Alapítvány Vizuális Történelmi Archívum. Ezen felül előfizettünk az Opten Cégtár szolgáltatására, így hat fizetős adatbázis elérhető a könyvtárból. Az Akadémiai Kiadótól kaptunk egy lehetőséget otthoni használatra, amely a következő évtől elérhetővé teszi az általa üzemeltetett adatbázisokat a könyvtár beiratkozott olvasói számára. A tervezett és megvalósult fizetős adatbázisok száma közötti különbség az Opten Jogtár megszűnése, új üzemeltetőjének árszabása miatt keletkezett, így a tervezett hét helyett hat szolgáltatást tudunk megvásárolni. Honlapunk hamarosan 10 éves, emiatt létrejött egy munkacsoport, amely azt vizsgálja, hogy hogyan lehetne megújítani, célszerűbben használhatóvá tenni a honlapot. Az EFOP-4.1.8-as pályázat ad forrást a megújításhoz, a kivitelező a Monguz Kft.

Online szolgáltatások	2017. évi tény	2018. évi terv	2018. évi tény	változás
Távhasználatok száma	97 254	106 979	81 769	-16
A könyvtár honlapja (teljes webhely) mely nyelveken érhető el	magyar, szlovák, angol	magyar, szlovák, angol	magyar, szlovák, angol	0
A könyvtári honlap tartalomfrissítéseinek gyakorisága (alkalom/hónap átlagosan)	20	20	45	+125
A könyvtári honlap tartalomfrissítésének száma összesen	483	483	548	+13
A könyvtárban használható adatbázisok száma	5	7	6	+20

A Web 2.0 interaktív könyvtári szolgáltatások száma (db)	6	6	6	0
A Web 2.0 interaktív könyvtári szolgáltatásokat igénybe vevő használók száma (fő)	566 180	594 489	526 455	-7
A könyvtári OPAC használatának gyakorisága (használat/év) (kattintás az OPAC-ra)	42 278	42 278	32 173	-24
Tárgyévben a könyvtár által nyílt hozzáférésű publikációként elérhetővé tett dokumentumok száma (db)	2 127	2 127	0	-

4.5. Szolgáltatások fogyatékkal élők számára

2018-ban a vakok és gyengénlátók számítógéphasználati alkalmá jelentősen csökkent. A szolgáltatást átalakítottuk, láthatóbbá tettük, a meglévő helyéről egy gépet próbaképpen áthelyeztünk a kölcsönzőtérbe. A számítógépek ugyan régiek, de műszakilag rendben vannak, a szoftverek üzemelnek. Az EFOP-4.1.8 projektben beszerzendő eszközök 2019-ben érkeznek meg. Jelenleg 5 db Jaws szoftverrel és Braille billentyűzettel felszerelt számítógép, 4 db elektronikus nagyító, 1 db videonagyító, 1 db felolvasógép, 2 db passzív nagyítólap használható.

Akadálymentes szolgáltatásainkat a továbbiakban is kínáljuk: akadálymentes honlap, vakok és gyengénlátók számára fenntartott informatikai terem.

Szolgáltatások száma	2017. évi tény	2018. évi terv	2018. évi tény	változás %-ban
Fogyatékossgal élők könyvtárhasználatát segítő IKT eszközök száma	13	15	15	+15
Fogyatékossgal élők számára akadálymentes szolgáltatások száma	2	2	2	0

4.6. Nemzetiségek számára biztosított dokumentumok

A megyében élő nemzetiségek KSH adatok alapján (nemzetiség/fő), a megye lakosságához viszonyított arány (%)

Dokumentumbeszerzés

A nemzetiségi könyvtári ellátás dokumentumvásárlásra fordítható keretösszege a korábbi évekkel megegyezően 2018-ban is 420 000 Ft volt. 2018. június 25-ig a Békés Megyei Könyvtár 11 települési könyvtár számára rendelt ebből az összegből idegen nyelvű könyveket: szlovák, román, német, cigány és szerb nyelvű dokumentumokat. Ebben az évben új csatlakozóként 3 települési könyvtár is részesült a támogatásból: Békés Doboz és Gyomaendrőd. Kétegyháza új KSZR szolgáltató helyként működött, így a korábbi évektől eltérően az idegennyelvű könyvekkel történő ellátása már nem ebben a formában valósult meg.

A könyvek megrendelése a települési igények igényfelmérése után történt az Országos Idegennyelvű Könyvtár Nella adatbázisán keresztül. Az igényes megjelenésű és tartalmú idegennyelvű könyvek jellemzően drágábbak, ezért a nemzetiségi ellátást nyújtó települési könyvtárak számára jelentős segítség volna, ha a támogatás már évek óta azonos keretösszege megemelkedne. A megrendelt könyvek között elsősorban a helyismereti vonatkozású, a szórakoztató- és gyermekirodalom, a kétnyelvű, a nyelvtanulást elősegítő nyelvkönyvek, valamint a könnyített olvasmányok szerepeltek.

Pozitívumként értékeljük, hogy 2018-ban több, tartalmában és kivitelében is jó minőségű kötet volt elérhető számunkra ajándék példányként (13 db kötet 27 740 Ft értékben).

nemzetiségi nyelvű kiadványok	db	Ft
szlovák	42	149 120
német	33	124 430
román	31	71 575
roma	17	45 111
szerb	6	20 833
kétnyelvű	5	7 306
OIK ajándék	13	21 740
összesen	147	440 115

A dokumentumokat feldolgozás után az alábbi települések könyvtáraiba juttattuk el:

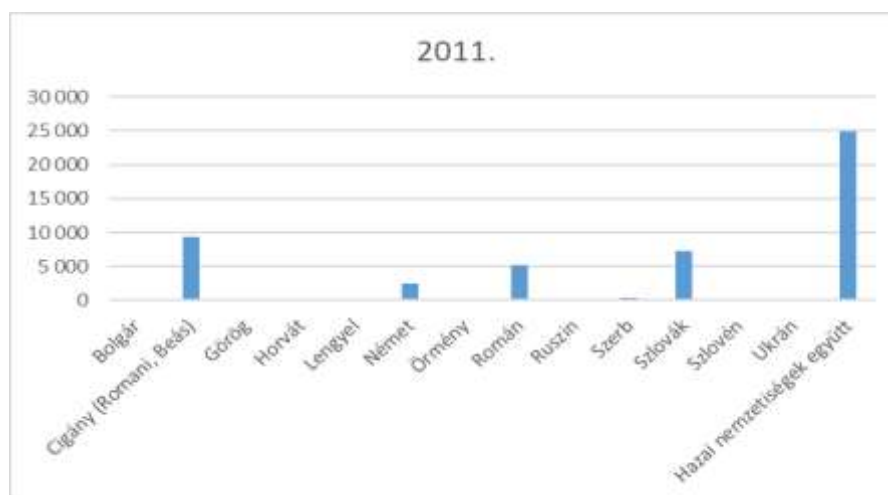
Német: Békéscsaba, Elek, Gyula, Gyomaendrőd, Mezőberény,
Roma: Békéscsaba, Doboz, Szarvas,
Román: Battonya, Békéscsaba, Gyula,
Szerb: Battonya,
Szlovák: Békéscsaba, Kondoros, Szarvas, Tótkomlós.

Letétbe **106 db** könyvetadtunk:

Battonya: 15 db
Békés: 7 db
Doboz: 6 db
Elek: 4 db
Gyomaendrőd: 8 db
Gyula: 22 db
Kondoros: 12 db
Mezőberény: 4 db
Szarvas: 16 db
Tótkomlós: 12 db

Békés megyében is jellemző egyrészt a megye lakosainak elöregedése, másrészt a népességi adatok csökkenése. A megyében az 1930-as adatok szerinti 465 000 fős népesség a 2011. évi KSH népszámlás adatai szerint alig 360 000 főre csökkent. 2011-ben közel 300 000 fő vallotta magát magyarnak, 24 000 fő vallja magát valamely nemzetiséghez tartozónak Békés megyében, 53 000 fő nem (kívánt) válaszolni. (Az adatokat 2013.04.17-én frissítették.)

Békés megye területén a 13 hazai nemzetiségből legnagyobb számban a roma és szlovák nemzetiségűek élnek (Békés, Békéscsaba, Doboz, Szarvas, Tótkomlós), de jelen vannak németek (Elek, Gyula, Mezőberény), románok (Battonya, Kétegyháza), szerbek (Battonya). A nemzetiségi népességre is jellemző az elöregedés, egyre kevesebben vannak, akik anyanyelvükön olvasnak vagy beszélnek, emiatt is szorgalmazzuk a fiatalabb generációk bevonását a nemzetiségi közösségi programokba. A nemzetiségek napjára szervezett könyvtári programon – A gyapjú újjászületése című nemezfűgurat bemutatója és készítése – 110 általános iskolás korú gyermek, felnőttek és középiskolások vettek részt.

A népeség anyanyelv, nemzetiség és nemek szerint. Területi adatok Békés megye.
 Forrás: http://www.ksh.hu/nepszamlalas/tablak_területi_04

Dokumentumok	2017. évi tény	2018. évi terv	2018. évi tény	változás %-ban előző évhez képest
Könyvek	135	161	155	+15
folyóiratok	13	13	12	-8
Elektronikus dokumentumok	13	13	13	0
Összesen	161	187	180	+12

4.7. Használói képzések száma

A 2018. évi tevékenységek átfogó, rövid szöveges értékelése.

2018 nyarán elkezdődtek az EFOP-3.7.3-16-2017-00337 *Az egész életen át tartó tanuláshoz hozzáférés biztosítása* című pályázati projektben tervezett kompetenciafejlesztő szakkörök. A foglalkozások köre 2019-ben tovább bővül, a résztvevők száma is várhatóan nő, bár a jelentkezők egy időben akár több foglalkozásra is járhatnak. A táblázat a 2018-ban indított foglalkozások ütemezését mutatja. Törekedni fogunk minél több hátrányos helyzetű bekapcsolására, a projekt célja a kompetenciák fejlesztése, a munkaerőpiaci helyzet javítása.

Tevékenységek – 2018	6	7	8	9	10	11	12
1. Kezdő fotósok szakköre – havi szakkör (2 óra)					%	%	%
2. Helyismereti foglalkozások – havi szakkör (2 óra)					%	%	%
3. Könyvjelző olvasóklub – havi szakkör (2 óra)						%	%
4. Kézműves foglalkozások – havi szakkör (2 óra)					%	%	%
5. Életmód, egészségfejlesztés, sport – havi szakkör (2 óra)	%	%	%	%	%	%	%
6. MS Word (2 óra) – havi szakkör					%	%	%
7. MS Excel (2 óra) – havi szakkör				%	%	%	%
8. MS Publisher (2 óra) – havi szakkör				%	%	%	%
9. Stílus-divat-trend? – havi szakkör (2 óra)					%	%	%
10. Jóga – foglalkozássorozat				%	%	%	%
11. Újrakezdő angol – heti szakkör (heti 2 óra)				%	%	%	%
12. Középszintű angol – foglalkozássorozat (heti 2 óra)				%	%	%	%
13. Papírfonás – havi szakkör (2 óra)						%	%

A kompetenciafejlesztő szakköri foglalkozásokon 2018-ban 189 főt regisztráltunk, a megjelenések száma 463 alkalom volt.

	„szakkör” neve	kezdés	tanulási forma	összes eddigi résztvevő	részvevők száma alkalmanként - átlag
1	Életmód, egészségfejlesztés, sport	június	havi szakkör	20	8
2	Jóga	szeptember	foglalkozássorozat	39	11
3	Újrakezdő angol	szeptember	heti szakkör	15	14
4	Középhaladó angol	szeptember	foglalkozássorozat	14	11
5	Microsoft Office Excel	szeptember	havi szakkör	16	12
6	Microsoft Office Publisher	szeptember	havi szakkör	10	8
7	Microsoft Office Word	október	havi szakkör	6	6
8	Helyismereti foglalkozások	október	havi szakkör	13	9
9	Kezdő fotósok szakköre	október	havi szakkör	20	20
10	Stílus – divat – trend?	október	havi szakkör	9	9
11	Kézműves foglalkozások	október	havi szakkör	8	7
12	Könyvjelző olvasóklub	november	havi szakkör	8	8
13	Papírfonás	november	havi szakkör	11	7
				189	

A fenti táblázatban több olyan kompetenciafejlesztési alkalom is szerepel, amelyet a korábbi évekkkel összehasonlítást engedő táblázatba nem lehet beilleszteni (nyelvi kompetencia, az egészség-fejlesztéssel, a mentálhigiénével kapcsolatos foglalkozások). Az év során a szakkörök szervezésénél az is fontos volt, hogy a munkaerőpiaci helyzet javítását segítsük elő olyan programokkal, amelyek eredményeként a résztvevők új lehetőségeket találjanak; önbizalmuk, önérvényesítő készségük legyen jobb, fedezzék fel azokat a képességeiket, amelyek esetleg jobb munkavállalói pozíciót teremtenek számukra. Ezek a foglalkozások azonban mégsem sorolhatók pl. a „könyvtár által szervezett hátrányos helyzetűeket, romákat célzó, a társadalmi együttélést erősítő, diszkrimináció-ellenes, szemléletformáló, toleranciára nevelő és multikulturális programok” körébe.

A táblázat jól mutatja, hogy elsősorban az olvasásfejlesztés és a digitális kompetenciák fejlesztésére volt több jelentkező.

Az adatok arra hívják fel a figyelmünket, hogy jobban kell népszerűsíteni a nyugdíjasok és a hátrányokkal élők számára szervezett programjainkat, az események számát is emelni kell a következő évben. Van kapcsolatunk szervezeteikkel, több alkalommal adtunk is helyet a programjaiknak, melyeket ők maguk szerveztek.

Kompetenciaképzés	2017. évi tény	2018. évi terv	2018. évi tény	változás %- ban előző évhez képest
A könyvtár által szervezett olvasási kompetenciafejlesztést, szövegértés fejlesztését támogató nem formális képzések száma	8	8	27	240
A könyvtár által szervezett olvasási kompetenciafejlesztést, szövegértés fejlesztését támogató nem formális képzéseken részvevők száma	256	281	416	63
A könyvtár által szervezett digitális kompetenciafejlesztési, információkeresési ismereteket nyújtó nem formális képzések száma	61	61	167	174
A könyvtár által szervezett digitális kompetenciafejlesztési, információkeresési ismereteket nyújtó nem formális képzéseken részvevők száma	919	1 010	1986	116
A könyvtár által szervezett engedélyezett képzések, továbbképzések száma	0	0	0	0
A könyvtár által szervezett akkreditált képzéseken, továbbképzéseken részvevők száma	0	0	0	0
A könyvtár által szervezett könyvtárhasználati foglalkozások száma	25	25	8	-68
A könyvtár által szervezett könyvtárhasználati foglalkozásokon részvevők száma	2 080	2 080	273	-87
A könyvtár által szervezett hátrányos helyzetűeket, romákat célzó, a társadalmi együttélést erősítő, diszkrimináció-ellenes, szemléletformáló, toleranciára nevelő és multikulturális programok száma	6	6	3	-50
A könyvtár által szervezett hátrányos helyzetűeket, romákat célzó, a társadalmi együttélést erősítő, diszkrimináció-ellenes, szemléletformáló, toleranciára nevelő és multikulturális programokon részvevők száma	236	236	114	-52
A könyvtár által szervezett nemzetiségi közösségi identitást erősítő programok száma	4	4	6	50
A könyvtár által szervezett nemzetiségi közösségi identitást erősítő programokon részvevők száma	259	259	127	-51
A könyvtár által szervezett fogyatékkal élők könyvtárhasználatát segítő képzések, programok száma	2	2	2	0
A könyvtár által szervezett fogyatékkal élők könyvtárhasználatát segítő képzéseken, programokon részvevők száma	89	89	77	-13
A könyvtár által a nyugdíjas korosztály számára szervezett programok, képzések száma	12	12	8	-33
A könyvtár által a nyugdíjas korosztály számára szervezett programokon, képzéseken részvevők száma	315	315	107	-66
Összes képzés száma	116	116	221	90
A képzésen résztvevők száma összesen	4 065	4 065	3100	-24
A könyvtár oktatást, képzést, könyvtári tevékenységeket támogató kiadványainak száma	4	6	3	-25

4.8. Rendezvény, kiállítás

A 2018. évi tevékenység szöveges ismertetése és értékelése.

Kiemelt rendezvényeink

A könyvtár 2018-ban a **Családok éve** és a **Kulturális Örökség évéhez** csatlakozva szervezte programjait.

Békéscsaba 300 – középiskolások vetélkedője

Békéscsaba újratelepítésének 300. évfordulója alkalmából a megyei könyvtár újszerű, játékos csapatversenyt hirdetett középiskolások részére. Sikerült a helyi középiskolások érdeklődését felkelteni, már az Ünnepi Könyvhéten elkezdődött a felkészülés az őszi eseményre. A vetélkedőre szeptember 27-én került sor a főtéren. Szerencsére, az időjárás is kedvezett a szabadtéri versenynek. A csapatok elméleti és gyakorlati feladatokban mérték össze a tudásukat (pl. kolbásztöltő összeszerelése, online kvíz). A vetélkedő remek hangulatban telt a diákok és a versenyt lebonyolító könyvtárosok körében is. A tartalmas program biztosan sokáig emlékezetes marad a résztvevők számára. Az értékes jutalmat Békéscsaba Megyei Jogú Város biztosította.

Az én könyvtáram projekt

A „Múzeumi és könyvtári fejlesztések mindenkinek” című program országos hatókörű könyvtári projektje **„Az én könyvtáram”** címen valósul meg 2020-ig.

A projekt kiemelt szakmai céljai:

- olvasáskultúra-fejlesztés segítése
- digitális írástudás közvetítése
- könyvtárhasználat és információkeresés fejlesztése
- szövegértés támogatása

2018-ban a 2 Békés megyei szaktanácsadó is részt vett a program képzésein, szakmai rendezvényein, valamint megszervezték a megyei szakmai napot és közreműködtek 4 mintaprogram kipróbálásában (BMK, Doboz, Gyomaendrőd, Szarvas).

Gyermeknap a Békés Megyei Könyvtárban

A Mátyás emlékév jegyében a gyermeknap eseményei Mátyás király személye köré fonódtak. A gyermeknapi program a könyvtár egyik legnépszerűbb és a legnagyobb családi rendezvénye. Mindössze 4 óra alatt a látogatók száma eléri az 1500 főt. A program megvalósításában minden munkatárs részt vesz. Az érdekes, tartalmas, ötletes programok megszervezésének oroszlánrészét a gyermekkönyvtáros kolléganők vállalták ebben az évben is magukra. A remek hangulatú családi programon az évről évre visszatérő vendégek mellett mindig akadnak új érdeklődők is. A könyvtár falai megtelnek élettel, szinte egy gombostűt sem lehet leejteni, annyi a látogató. A programon az életkori sajátosságoknak megfelelően a kisebbek és nagyobbak is találnak érdeklődésüknek megfelelő, tartalmas elfoglaltságot. Ez a könyvtári rendezvény egy igazán remek hangulatú, örömteli közösségi esemény és élmény a résztvevők számára.

Országos Könyvtári Napok Békés megyei rendezvényei

Minden év kiemelt eseménye a könyvtárak életében az Országos Könyvtári Napok (OKN) rendezvénysorozat. A programok megvalósítása a Nemzeti Kulturális Alap és az együttműködő partnereink, szponzoraink támogatásával történt. Ebben az évben elsősorban a helyi kötődésű írók kaptak bemutatkozási lehetőséget. Az olvasói elégedettségmérések szerint és a könyvtárosok visszajelzése alapján is sikeresek voltak a programok. Kiemelkedő volt a hét folyamán a beiratkozások száma is.

A programok Békés megyében a Békés Megyei Könyvtár koordinálásával 66 településen 80 intézményben 269 programmal, 14 845 résztvevővel valósultak meg.

Könyvtári éjszaka

Évről évre nagy sikere van a Könyvtári Éjszaka programsorozatunknak, amelyet néhány éve már az OKN idején, általában szombatonként valósítunk meg a Europe Direct Békéscsaba támogatásával. A rendezvény ebben az évben a „Kastélyok, várak a kulturális örökség bástyái” címet viselte, és ezen téma köré szerveztük a könyvtári programokat. Az érdeklődők száma kimagaslóan magas volt, kb. 1 000 fő vett részt a programon.

Könyvbemutatók

- Csillag Tamás: A megtalált ország
- Grecsó Krisztna: 30 év napsütés. Könyvbemutató beszélgetés
- Kovács-Torija Vera: Bermuda 4
- Bod Péter: Barátom Kim Ir Szen. (Szilágyi-Herman Erzsébet) könyvbemutató beszélgetés
- Találkozásom az Alfölddel. Beszélgetés Lenhardtné Bertalan Emma könyvről
- A negyvenkettedik széken ülő nő. Beszélgetés Tallér Edinával
- Cserna Szabó András: Tsak sömme Paczal?
- Szurovecz Kitti: A sokszívű. Könyvbemutató beszélgetés
- Gerlóczy Márton: Altató.
- A félkarú bringakirály. Novák Ferenc és Kiss Erzsébet élménybeszámoló könyvbemutatója
- Péter Erika: A fönixmadár dala. Beszélgetés a Békés megyei prima-díjas íróval
- Dragomán György: A kenyérsütéstől a regényírásig.
- Pillár Csaba: Nehéz idők.
- Hajdú Hajnalka: Nika csendje.
- Hartay Csaba: Rajongók voltunk.
- Bauer Barbara: A leggazdagabb árva.
- Magyar cukrászdák és kávéházak – kötetbemutató

Előadások

- A magyar széppróza napja alkalmából Szilas László irodalomtörténész előadása
- Internet Fiesta. Robotméhecske bemutató
- Szablyavívó előadás bemutató
- 3D modellezés és oktatás a könyvtárban
- A Föld napja jegyében. Legendás fáink Békés megyében Szelekovszky László előadása
- Hon-vágy. Beszélgetés Jeanne-Marie Wenckheim Dickens grófnővel
- Másfél nap az Élet. Lubics Szilvia ultrafutó előadása
- Felhőmesék-zseblámpásmesék. Tóth Krisztina író, költő
- Békés születés. Mátyusné Gálik Zsuzsanna
- Minden „zöld-ség” számít. A Gyulai Ehető Közösségi Kert bemutatkozása

Sorozatok

- Sola Scriptura Kocsis Péter közgazdász-teológus előadássorozata
- Olvasás és ugatás. Mesés mese szakkör. Gulyás Bianka gyógypedagógus, kutyás terapeuta foglalkozása

Kiállítások

- Körök, egyletek; a civil társadalom története
- Holó 75 Holó Hóbel László festőművész kiállítása
- Madarak és fák napja (papírfonás)
- Tábori nyomdák termékei
- A Békéscsabai Stark Adolf Kertbarát Kör termékbemutatója és kiállítása
- Haditáborok nyomdái 1848-49-es kiállítása. Gécs Béla tipográfus
- Békés születés fotókiállítás
- Emlékek az első világháborúból – tábori levelezőlapok kiállítása
- Képeslap kiállítások

- Simon Rózsa mandalakiállítás
- A Csodaműhely Karácsonyi újraperpír-díszek kiállítás

Egyéb

- Valentin nap
- Vitézi játékok
- Gyermeknap Mátyás király udvarában
- 89. Ünnepi Könyvhét és 17. Gyermekkönyvnapok
- Könyvtári séta a Szlovák Tájházba
- Őszi könyvvásár
- Országos Könyvtári Napok
- Idősek napi kedvezményes beiratkozás
- Könyvtári Éjszaka
- Könyves Vasárnap. Autóbuszos helyismereti kirándulás
- Nemzetiségek napja
- Világító üdvözlőlapp készítés
- Varázsének a könyvtárban Hevesi Imrével
- Adventi kedvezményes beiratkozás
- Online kvízek

Mutatók	2017. évi tény	2018. évi terv	2018. évi tény	Változás %-ban az előző évhez képest
A könyvtárban a tárgyévben szervezett helyi, megyei és országos szintű közösségi programok, rendezvények száma összesen	258	258	828	+221%
A könyvtárban a tárgyévben szervezett helyi, megyei és országos szintű közösségi programok, rendezvényeken résztvevők száma	11 819	11 819	21 732	+84
A könyvtárban szervezett időszak kiállítások száma	48	48	109	+127
A könyvtárban szervezett időszak kiállítások látogatóinak száma	2 130	2 880	2 601	+22
Tárgyévben a családok számára meghirdetett rendezvények száma	7	7	4	-43
Tárgyévben a családok számára meghirdetett rendezvényeken résztvevők száma	2 936	2 936	3 011	+2
A megyei hatókörű városi könyvtár esetében az általa ellátott kistélepléseken szervezett rendezvények száma	1 764	1 764	1 391	-22
A megyei hatókörű városi könyvtár esetében az általa ellátott kistélepléseken szervezett rendezvényeken résztvevők száma	44 611	44 611	50 551	+13
Egyéb rendezvények száma	25	25	231	+824
Egyéb rendezvényeken résztvevők száma	4 427	4 427	5 265	+19

4.9. Használói elégedettségmérés

A 2018. évi tevékenység rövid szöveges értékelése.

Használói elégedettség mérések	2017. évi tény	2018. évi terv	2018. évi tény	változás %-ban
A használói elégedettség-mérések száma	14	13	12	-14
A használói elégedettség-mérések során a válaszadó használók száma	358	1 680	601	+68

Mérés		Válaszadó (fő)
1.	Nagyszalontai szakmai nap	28
2.	Ünnepi Könyvhét – partnerek elégedettségmérése	16
3.	GreCsó Krisztián könyvbemutató	76
4.	Óvónők szakmai nap – partnerek elégedettségmérése	16
5.	Irodabérlők – partnerek elégedettségmérése	2
6.	Mártély – tábor résztvevői elégedettségmérése	9
7.	Békéscsaba 300 vetélkedő résztvevői	33
8.	Garabonciás napok résztvevői – igényfelmérés	55
9.	OKN rendezvénysorozat – résztvevők elégedettségmérése	115
10.	2018 – BMK használói elégedettségmérés	220
11.	KSZR – szakmai nap, Biharugra	20
12.	MKE-BMSZ szakmai nap	11
		601 fő

Minőségirányítási munkánk fontos eleme, hogy az olvasók, látogatók és partnereink véleményét, elégedettségét rendszeresen figyelemmel kísérjük, az eredményeket értékeljük, és ha szükséges, változtatásokat vezetünk be munkánkba.

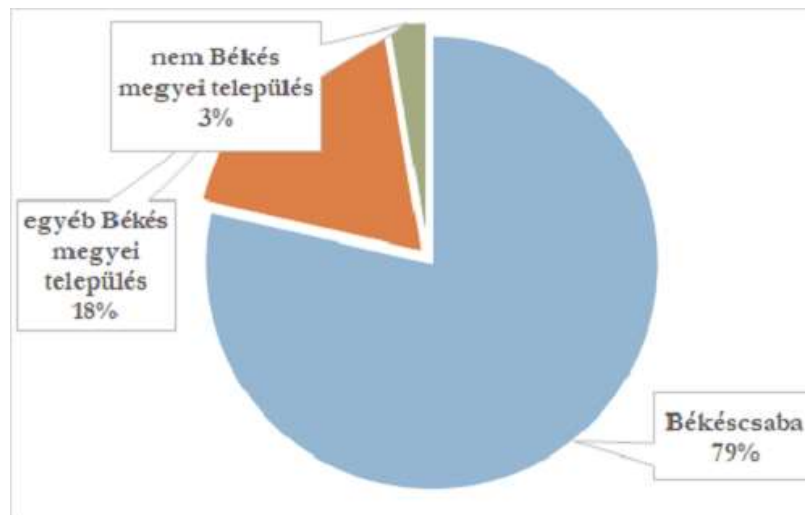
A Békés Megyei Könyvtár mérés-értékelés munkacsoportja 2018-ban is munkaterv alapján végezte munkáját. A tervezett méréseket elvégeztük.

A látogatók, használók mérése mellett idén kiemelten figyeltünk a partnereink véleményére. Összesen 12 alkalommal készítettünk mérést, amelyek során 601 főt értünk el.

Az idei év kiemelt feladata volt a célkitűzésünk szerinti, két évente ismétlődő általános könyvtárhasználati mérés elvégzése. A mérést egy hónapon keresztül végeztük – 2018. október 1-31-ig – papír alapon valamint on-line kérdőíven. 220 db válasz érkezett kérésünkre. A válaszadók közül 149-en beiratkozott olvasóként töltötték ki a kérdőívünket (pár hónapos tagsági viszonytól 50 éve tag is töltött ki lapot). A feldolgozás folyamatban van, a részletes értékelés és elemzés elkészítésének határideje 2019. február 28-a.

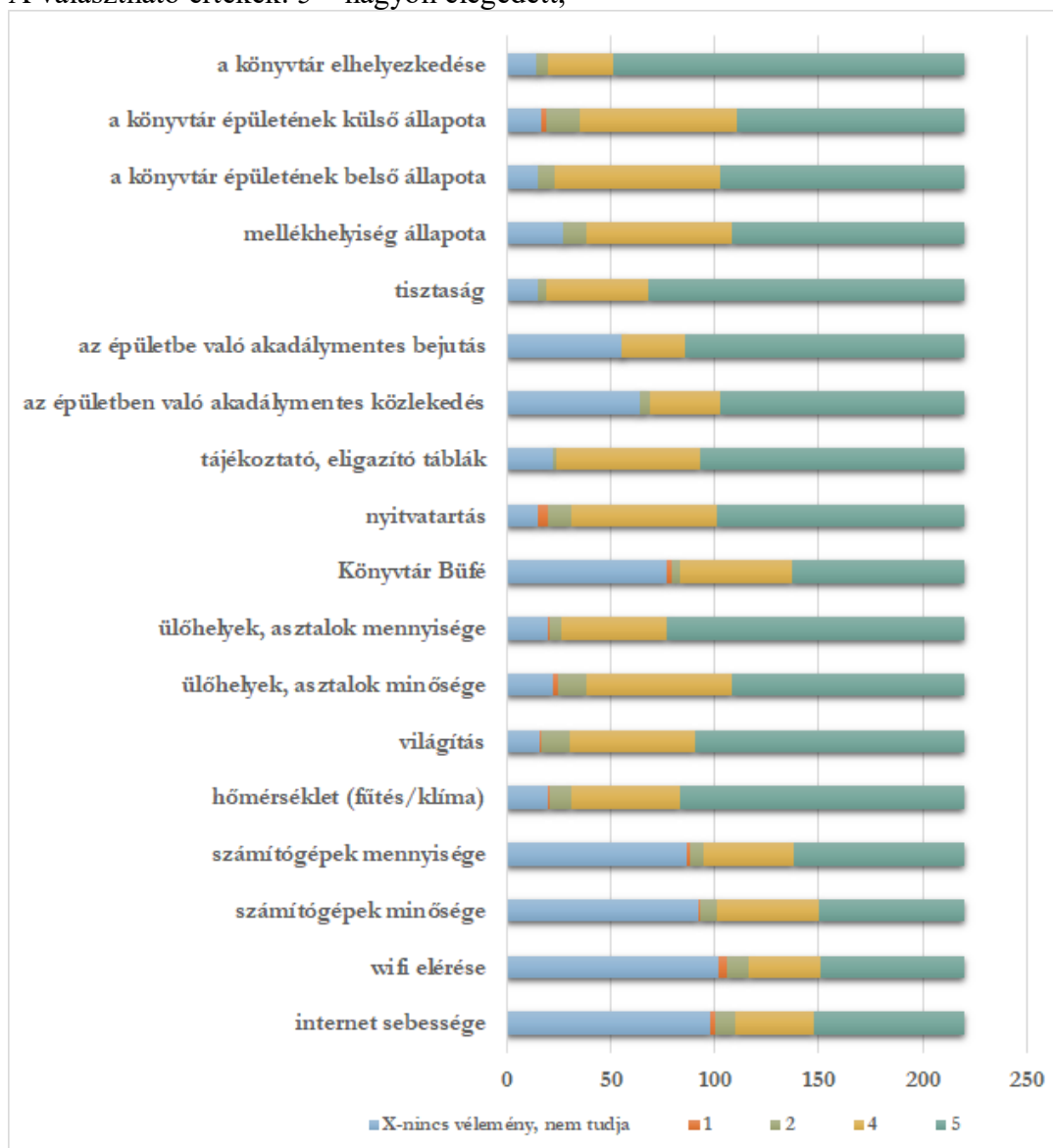
Előzetesen az alábbi diagramokon mutatjuk be a válaszadók lakóhely szerinti arányát és a „Mi a véleménye...?” kérdésre adott válaszokat.

A *Kitöltők lakóhely szerinti arányai* diagramról leolvasható, hogy válaszadóink legnagyobb része békéscsabai volt:

Mi a véleménye...?

A választható értékek: 5 – nagyon elégedett,

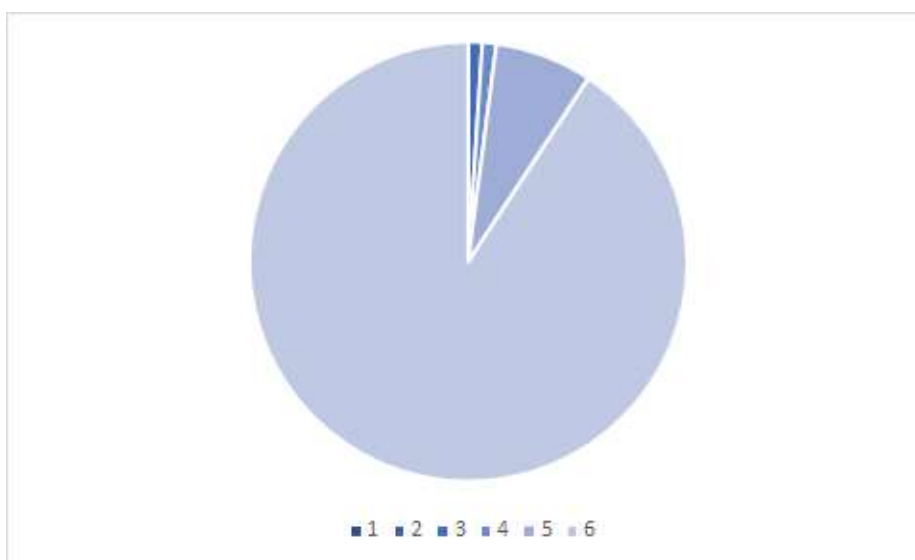

A diagram részletes, soronkénti elemzése még későbbi feladatunk. Vizsgálunk kell az internet elérés minőségére adott válaszokat – meg kell találnunk az okát, annak, vajon miért adtak többen „nem tudok róla” választ.

Legpozitívabb vélemény a könyvtár elhelyezkedésével kapcsolatosan alakult ki. A városban központi helyen, jól megközelíthetően helyezkedik el könyvtárunk.

Az Országos Könyvtári Napokon végzett mérés egyik kérdéséről a megkérdezettek válaszait az alábbi diagram mutatja be:

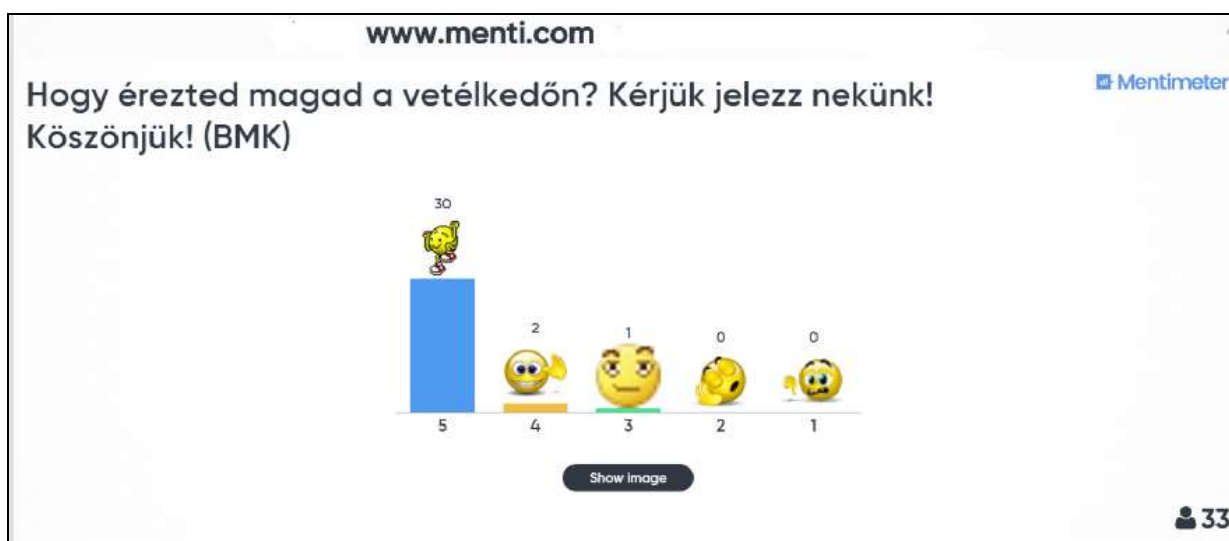
Milyen érzésekkel távozik rendezvényünkről? (1= elégedetlen, 6 = nagyon elégedett)

A kördiagram szerint a rendezvényeinken résztvevők legtöbbször elvárásának megfelelően, elégedetten tért haza könyvtárunkból.

A mérések egy új módszerét vezettük be az idén a fiatalok körében, melynek kulcsszava az azonnaliság.

A Menti.com segítségével nem csak on-line játékot bonyolítottunk le az idei városi, középiskolai vetélkedőn, hanem véleményüket is így adhatták meg.

4.10. Települési könyvtárak számára nyújtott szolgáltatások

A szöveges ismertetést a 3.3. fejezet tartalmazza.

Települési könyvtárak számára nyújtott szolgáltatások	2017. évi tény	2018. évi terv	2018. évi tény	változás %-ban előző évhez képest
Műhelynapok száma	4	6	5	+25
Résztevő települési könyvtárak számaránya – KSZR nélkül (%)	85	90	85	0
A megyei hatókörű városi könyvtár koordinációjával minősítésre készülő települési könyvtárak száma	5	5	5	0

4.11. Közösségi szolgálat/önkéntesség

A 2018. évi tevékenység rövid szöveges értékelése.

2013-tól a középiskolai tanulmányokat folytató diákok a Békés Megyei Könyvtárban, mint fogadóintézményben is teljesíthetik a kötelező 50 óra közösségi szolgálatot. A Nemzeti Köznevelési Törvény hatályos rendelkezése alapján a diákoknak érettségi előfeltétel a közösségi szolgálat elvégzésének igazolása.

Azokat a tanulókat tudjuk foglalkoztatni, akiknek iskolája a könyvtárunkkal együttműködési megállapodást kötött. A kapcsolatfelvételt könyvtárunkkal kezdeményezheti az iskola, a diák vagy a szülő is.

2018-ban az 50 órás közösségi szolgálat keretében részt vettek:

- Andrassy Gyula Gimnázium és Kollégium diákja: 8 fő
- BÉKSZI Trefort Ágoston Műszaki Tagiskola: 1 fő
- Kemény Gábor Logisztikai és Közlekedési Szakközépiskola: 3 fő
- Petőfi Sándor Evangélikus Gimnázium, Mezőberény: 3 fő
- Szeberényi Gusztáv Adolf Evangélikus Gimnázium: 20 fő
- Széchenyi István Két Tanítási Nyelvű Közgazdasági Szakközépiskola: 7 fő
- Szent-Györgyi Albert Gimnázium, Szakközépiskola és Kollégium: 9 fő
- Vásárhelyi Pál Szakközépiskola és Kollégium: 2 fő
- BÉKSZI Zwack József Kereskedelmi és Vendéglátóipari Szakközép.: 2 fő
- Gépészeti Szakközépiskola: 4 fő
- Bartók Zeneművészeti Gimn.: 7 fő
- Szlovák Gimnázium: 1 fő

Összesen **67** tanuló vett részt, **1032** óra közösségi szolgálatot teljesítettek.

A diákok által végzett feladatok:

- dokumentumok (könyv, CD, DVD) rendezése a polcokon,
- könyvek karbantartása: leválogatás, ragasztás, radirozás,
- könyvtári rendezvényeken közreműködés, fotózás,
- játékos foglalkozásokon, vetélkedőkön való részvétel,
- szórólapok másolása, vágása, terjesztése,
- felolvasás gyengénlátó olvasóknak,
- informatikai feladatok: képek letöltése, szerkesztése, digitalizált állományok ellenőrzése,

- fiókkönyvtárakban végzett közösségi munka,
- papírfonó-szakkörben segítség,
- szócikkekhez forráskeresés,
- adminisztratív feladatok: adatlapok, számlák rendezése

Közösségi szolgálat/önkéntesség	2017. évi tény	2018. évi terv	2018. évi tény	változás %-ban
Az iskolai közösségi szolgálatot a könyvtárban teljesítők száma	58	58	67	+16
Az iskolai közösségi szolgálat fogadására a köznevelési intézményekkel kötött megállapodások száma	15	15	12	-20
A könyvtárban dolgozó önkéntesek száma	3	4	1	-66

4.12. Partnerség

A 2018. évi tevékenység rövid szöveges értékelése.

Stratégiai és működési céljainak megvalósításához, a pénzügyi, információs, technológiai és munkatársi erőforrások mellett elengedhetetlen a közvetlen környezetből és távolabbi térségekből származó partnerkapcsolatok megléte. Ahhoz, hogy a könyvtár eredményesen, a jelenlegi és a potenciális használók igényeinek megfelelően tudjon működni, terveinket jó minőségben tudjuk megvalósítani, a partnerek körét folyamatosan bővítjük, illetve arra törekszünk, hogy hatékonyan, megújuló módszerekkel tudjuk menedzselni.

A partnerek azonosítása megtörtént, grafikus ábrázolás mellé szöveges leírást is készítettünk. Eljárásrend, folyamatleírás és kockázatelemzés is rendelkezésünkre áll. A partnerlista a munkatársak számára elérhető a titkárságon és a minden szakmai munkát végző munkatárs által elérhető közös meghajtón.

A partnerek folyamatos tájékoztatását a szerepüktől függően különböző módszerekkel valósítjuk meg.

Az olvasók számára elektronikus hírlevelet szerkesztünk, folyamatosan frissítjük a honlapunkat és a közösségi oldalainkon napi szinten adunk hírt programjainkról, eseményeinkről és szakmai eredményeinkről.

A közvetlen környezetünkben működő kulturális intézmények vezetőit legalább negyedévente, a városi szintű Kulturális Tanács ülésein tájékoztatjuk, a megyében működő könyvtárosok számára az évi legalább 4 szakmai napon az aktuális szakmai tartalom mellett beszámolunk a működésünkről is.

Műszaki ügyintézőnk napi kapcsolatban van az épületben működő intézményekkel, illetve szükség esetén az üzemelést érintő eseményekkel kapcsolatban írásos tájékoztató levelet írunk.

A nyilvános könyvtárak vezetőit többnyire írásban (hivatalos levél, e-mail) esetenként telefonon tájékoztatjuk a szakmai teendőkről, arról, hogy működésükhöz mit tudunk nyújtani.

Több partnerünkkel – elsősorban a szolgáltatást nyújtókkal és a pályázati megvalósításban érintettekkel – van keretszerződésünk (pl. a Kincses Kultúróvoda program, helyi médiaszolgáltatók). Egyes programok, események után köszönőlevelet küldünk a partnereknek, szponzornak.

Együttműködési keretszerződéseket elsősorban pályázatok megvalósításához, szolgáltatások teljesítése érdekében kötünk. Terembérlettel kapcsolatban több szervezettel, intézménnyel van megállapodásunk (pl. Kőrösi Csoma Nyelvészeti Egyesület, óvodák).

Évek óta megszervezzük a békéscsabai kulturális intézményekkel közös városi szintű gyereknapot, a Békéscsabai Jókai Színházzal a nyári szabadtéri könyvtári pavilont, a Lapozgatót.

A nevelési intézményekkel közös projektek, az óvodai Mesejártat és az Irodalmi könyvtárbusz is több éves múltra tekint vissza.

A korábbi együttműködő partnerek (kulturális intézmények, civil szervezetek, önkormányzatok, hivatalok, oktatási intézmények, média, vállalkozások stb. munkatársai) köre 2018-ban bővült. A programjaink szervezéséhez anyagi támogatást is nyújtó szponzorációs partnereink (Alföldvíz Zrt., Gyulai Almásy-kastély Látogatóközpont, mezőberényi Tópart vendéglő) mellett különösen a könyvtárszakmai tevékenységek minőségében jelentett változást például a határon túli könyvtárakkal (pl. Vajdaság, Székelyudvarhely) való kapcsolattartás.

Terveztük, hogy az egyik helyi bankot megnyerjük a könyvtár szponzorációs partnerének; ez az elképzelésünk nem valósult meg.

A munkatervben tervezettnek megfelelően alkalmaztuk a társadalmiasítás módszereit, eszközeit, partnereink számára:

1. Tájékoztatást adtunk: hírlevélben, weben, a kölcsönzési szolgáltatásban ügyfélszolgálatként.
2. Bevonás: műhelymunkára hívtuk a város lakóit a Digilaborba és a Digikomp szolgáltatásainak igény mérésére
3. Konzultáció: Részben tudtuk teljesíteni a konzultáció különböző formáinak megvalósítását, amennyiben közösségi találkozókat (partnertalálkozókat) szervezünk a szolgáltatási igények feltérképezése céljából (pl. könyvtárostánárok, nyugdíjasok).
4. Fókusz csoportos kutatás: A tervek ellenére nem tudtunk ilyen típusú tevékenységet végezni.
5. Állampolgári tanácsadó testület létrehozása: Nem teljesült maradéktalanul; a stratégia és cselekvési tervek kialakításához történő döntéshozatali részvételükre 2019-ben számítunk.
6. Partnertalálkozó: A tervezett partnertalálkozók közül a könyvtárostánári és az iskolavezetői eredményes volt, könyvtári informatikai szolgáltatások tekintetében tudtunk egyeztetni óvodavezetőkkel, iskolai intézményvezetőkkel.

Különösen jó kapcsolatunk van a megyei közgyűjteményi társszervezetekkel (Munkácsy Mihály Múzeum, Magyar Nemzeti Levéltár Békés Megyei Levéltára) és más kulturális intézményekkel (pl. Békéscsabai Jókai Színház, Csabagyöngye Kulturális Központ, Gyulai Almásy-kastély Látogatóközpont).

Közösségek hete – „Cselekvő Közösségek” projekt

A Közösségek hetét 2018. május 7-13. között szervezte az országos projekt, melyhez a BMK is csatlakozott. A helyi közösségek bemutatkozásának teret adtunk a Békés Megyei Könyvtárban és a fiókkönyvtáraiban. A projekt országos tapasztalatcsere célú tanulmányútjaihoz csatlakozva októberben fogadtunk egy csoportot, akik megismerhették a hagyományos tevékenységeinken túl a legújabb fejlesztéseket, a kialakított közösségi tereket (Digilabor, Kollabor).

A táblázat az írásban rögzített partnerekre vonatkozó adatokat tartalmazza, de ezt jelentősen meghaladja a valóságosan működő partneri kapcsolatok száma.

Civil szervezetek

írásos: Életfa, Békés Megyei Népművészeti Egyesület,

írásban nem rögzített: pl. Téglagyáriak Baráti Köre, Békéscsabai Hagyományörző Kulturális Kör

Határon túli könyvtárak

írásos: még nincs

írásban nem rögzített: Vajdasági Kapocs könyvtári kör, Székelyudvarhely, Nagyszalonta, Arad, Nagyvárad Battonyán

Vállalkozók

írásos: még nincs

írásban nem rögzített: TopLaptop, Nagy és Társa Kft.

Oktatási intézmények

írásos: pályázati támogatással megvalósított projektekhez minden esetben készül együttműködési megállapodás, a partnerek számára ez elengedhetetlenül fontos: Kincses Kultúróvoda projekt (2 óvoda), Kollabor közösségi műhely (21 iskola)

írásban nem rögzített partnerség: minden békéscsabai nevelési és oktatási intézménnyel (óvoda, általános és középfokú iskolák, kollégiumok) van kapcsolatunk. Folyamatosan küldünk tájékoztatást a szolgáltatásainkról, programjainkról. Az eredményes kapcsolattartást az is biztosítja, hogy a könyvtárostánárokkal többévtizedes múltra visszatekintve élő a munkakapcsolat. Nagyban hozzájárul az eredményességhez az is, hogy a fenntartó önkormányzat évente megszervezi a többnapos évkezdő, tapasztalatcserét lehetővé tevő szakmai konferenciát, amelynek a kulturális intézmények vezetőin kívül résztvevői a nevelési és oktatási intézmények vezetői is.

Kistéleplési önkormányzatok

A Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer keretében csak az az önkormányzat részesülhet támogatásban, amely írásos megállapodást kötött a megyei hatókörű városi könyvtárral. Ennek köszönhetően 2018-ban 47 kistélepléssel volt szolgáltatásokat is nyújtó partneri kapcsolatunk.

Egyéb

írásos: 2 felsőoktatási intézmény

írásban nem rögzített: A helyi médiával való partneri kapcsolatunk kiváló. 2 helyi rádió, 1 médiacentrum (7TV, Csabai Mérleg, Csabai Mérleg online portál) és a Békés Megyei Hírlap is partnerünk.

A könyvtárral írásos együttműködést kötő partnerek száma	2017. évi tény	2018. évi terv	2018. évi tény	változás %-ban előző évhez képest
Civil szervezetek	2	1	2	0
Határon túli könyvtárak	0	1	0	0
Vállalkozók	3	6	0	-100
Oktatási intézmények	6	10	23	+283
A kistéleplési önkormányzattal kötött megállapodások száma	45	47	47	+4
Egyéb	9	9	2	-78
Összesen	67	74	74	0

4.13. Digitalizálás

Rendelkezik-e a könyvtár digitalizálási stratégiával? Melyek a főbb célkitűzések? Stratégiai környezethez (pl. Közgyűjteményi Digitalizálási Stratégia) való kapcsolódás

2017-ben a korábbi intézményi digitalizálási stratégia korrekciója megkezdődött. Jelenleg munkaanyagként kezeljük, véglegesítése után szándékunk szerint hosszabb távra meghatározza a Békés Megyei Könyvtár digitalizálási munkáit. A tervet az országos stratégiával összhangban készítettük el, a cselekvési terv középtávra szól 2020-ig. A PDCA elv alapján a dokumentumban leírtakat évente ellenőrizni fogjuk és ez alapján korrekciók várhatók. A munkához kapcsolódó felelősöket és a tevékenységeket végző személyeket a folyamatleírásban megjelöltük.

Vállaljuk, hogy Békés megye, különösen az itt élő nemzetiségek dokumentumait (könyvek, folyóiratok, hang és videofelvételek) megóvjuk, archiváljuk.

A könyvtárnak, mely a megye felbecsülhetetlen értékű örökségét őrzi, kiemelt felelőssége van helytörténeti értékek megőrzésében és azok minél szélesebb körű hozzáférhetővé tételében. A könyvtárak a tudásalapú társadalom legfontosabb tartalomszolgáltatói. A kultúrafogyasztók – köztük kiemelten a felnövekvő nemzedék és a helytörténet kutatók – érdeke a lehető legteljesebb körű és a lehető leghatékonyabb formában történő hozzáférés a megye helytörténeti vonatkozású kulturális javaihoz. Ebben a folyamatban kitörési pontot jelent a digitális világ eszköztárára.

Digitalizáló eszköz neve, típusa	Darabszám
A3 méretű síkágyas szkennerek	3
A4 méretű síkágyas szkennerek	2

Online szolgáltatásainkat szívesen használják az olvasók, a tartalmi fejlesztésben alkalmanként közreműködnek.

- Békés Megyei Elektronikus Könyvtár (<http://ek.bmk.hu/jadox/portal/>)
- BékésWiki online helyismereti enciklopédia (<http://bekeswiki.bmk.hu>)
- EuropeanaLocal adatbázis (<http://europeanalocal.bmk.hu/jadox/>)
- 56-os emlékhelyek térképe (<https://drive.google.com/open?id=16pyqEZ8zbnIxLxDQGmzXucv5H4o&usp=sharing>)

A digitalizálás célok szerint	Arányszám (%)
Szolgáltatás	60 %
Állományvédelem	30 %
Elektronikus dokumentumküldés	5 %
Reprográfia	5 %

Digitalizálás	2017. évi tény	2018. évi terv	2018. évi tény	változás %-ban előző évhez képest
Digitális objektumok száma	17 103	17 103	3 419	-80
Teljes dokumentumok száma	2 555	2 555	950	-63
Könyv	28	28	15	-46
Folyóirat	232	232	310	+33
Hanganyag	13	13	2	-85
Audiovizuális dokumentum	5	5	2	-60
Kép	150	150	154	+2
Egyéb	10 015	10 015	387	-96
Összesen	17 103	17 103	3 419	-80
Online elérhető	2 127	2 127	0	0
Helyben használatra elérhető	0	2 127	3 419	+60

IV. Fejlesztések:

1. Intézményi terek / épületek infrastrukturális fejlesztési tervek bemutatása

Békéscsaba Megyei Jogú Város Önkormányzata a Terület és Településfejlesztési Operatív Program keretében 2018-ra energetikai felújítást tervezett a Kiss Ernő utcai központi épületen. A tervezés időszaka volt 2018, a földszint és az első emelet külső nyílászáróinak cseréjére és a fűtési rendszer megújítására nem került sor. A 393 millió Ft-os beruházás megvalósításának határideje 2020. szeptember lesz.

Kisebb átalakítással járt a Természettudományos élményközpont és a Digilabor kialakítása. A földszinti terek belső átalakítása (belsőépítészeti kialakítás, elektromos rendszer felújítása) szeptemberre befejeződött, a Kollabor nevű informatikai közösségi tér ünnepélyes megnyitója 2018. november 12-én volt. A Digilabor felszerelése a pályázati ütemterv szerint folyamatban van, de a tér már október eleje óta használható.

2. Megvalósult infrastrukturális fejlesztések

Az EFOP-4.1.8 jelű projekt keretében belül az egész életen át tartó tanulás támogatása érdekében a kompetenciafejlesztést, oktatást és a területi ellátást elősegítő infrastruktúrafejlesztést terveztünk. A 119 millió Ft-os projektből a költségterv szerint tudunk eszközöket vásárolni. A projekt megvalósításának végső határideje 2020.

A kialakított terek már most is alkalmasak a kezdeményezőkézség és a vállalkozói kompetenciák növelésére, a funkcionális analfabetizmus csökkentésére, a hagyományos és online kulturális szolgáltatások hozzáférhetőségének növelésére.

A szabadtéri mobil e-pavilon, a Digikomp megvalósítására beszerzési eljárást indítottunk, ami nem lett eredményes, 2019-ben ismételtlen közbeszerzésen kívüli meghívásos beszerzési eljárást indítunk. Több éve működtetünk a belváros sétáló övezetében egy könyvcserélő standot. Folyamatosan felmerül az igény a beiratkozásra, a honlap vagy a közösségi oldal szabadtéri elérésére. A mobil e-pavilon szorosan kapcsolódik a digitális labor tevékenységéhez. Lehetőséget ad arra, hogy a laborban zajló tevékenységeket olyan helyszíneken is láthatóvá tegyük (nagyképernyős kivetítés, interaktív kapcsolat képpel, hanggal, szöveges dokumentumok kollaboratív létrehozása stb.), ahol a lakosságnak az a része érhető el nagy számban, akik érdeklődését fel lehet kelteni a kreatív tér tevékenysége iránt, akik potenciális használók, de a könyvtár lehetőségeiről való tájékozottságuk nem megfelelő. Az e-pavilon felszereltsége a digitális laborral kompatibilis lesz. Az e-pavilon nem jármű (nem is hasonlítható a könyvtárbuszhoz), hanem egy bárhol felállítható szabadtéri digitális könyvtár. Lehetővé fogja tenni az olyan helyszíneken való könyvtári jelenlétet, ahol sok ember fordul meg – akár nehezen megközelíthető terepen is (pl. városi szabadtéri fesztiválok, strandok, szabadtéri kampányok, előadások stb.).

A Tini digi-lépcső kialakítása megtörtént, csupán néhány ülőbútorral és textilekkel kell kiegészíteni 2019-ben.

A tervezett **digitális labort**, az egyéni és kiscsoportos tevékenységekre alkalmas kreatív tanulóteret a központi épület földszinti részében alakítottuk ki.

A kreatív foglalkoztató tér a szabad kísérletezésnek teret engedve teszi lehetővé a tanulás elsajátítását, miközben a tevékenységekhez szükséges hagyományos könyvtári dokumentumok (könyvek, folyóiratok) is könnyen elérhetők, használhatók.

A kreatív foglalkoztató térben elhelyezett, nélkülözhetetlen kompetenciafejlesztő eszközöket pedagógusok, szülők és – már az óvodás kortól kezdődően – a gyermekek számára is kínáljuk a tanulási feltételek fejlesztését célozva, akár külső helyszínen tartott foglalkozásokat is viszünk iskolákba és óvodákba. A felnőtt korosztály erőteljesebb bevonása célunk a digitális labor segítségével.

A projektben tervezett könyvtári IKT eszközök beszerzése a tervek szerint történik; 2018-ban már használható pl.: 1 lézervágó, 1 lapvágó, 2 varrógép, hangtechnikai eszközök, kompetenciafejlesztő játékok. Az eszközök a beszerzési eljárások függvényében folyamatosan érkeznek. A számítógépek a központosított közbeszerzési eljárásban csak 2019-re érkeznek meg.

3. Jelentősebb eszközbeszerzések

A legjelentősebb fejlesztés a Digilabor, a Tini-dígi-lépcső, a Digikomp nevű szabadtéri könyvtári pavilon eszközeinek beszerzése, a megvalósítási idejét és értékét a közbeszerzési eljárások befolyásolják.

A kistélepülési ellátáshoz felhasználható központi költségvetési támogatásból több személy és nagyobb méretű könyvesomag szállítására alkalmas személygépkocsit megvásároltunk.

Megnevezés	darab	forint	megjegyzés
Gépjármű	1	4 488 500	KSZR-támogatási forrás felhasználásával
ebből személygépkocsi	1	4 488 500	KSZR-támogatási forrás felhasználásával
Számítógép	2		-
ebből olvasói	2	260 350	-
ebből szerver	0		-
ebből dolgozói	0		
Fénymásoló	1	730 000	
Szkenner	1	210 000	
Storage, egyéb adattároló (kapacitását a megjegyzésbe kérjük megadni Tb-ban)	1	19 980	1 TB
Storage, egyéb adattároló (kapacitását a megjegyzésbe kérjük megadni Tb-ban)	1	30 988	32 MB
IKR fejlesztés	0		-
egyéb: táblázat szerint	128	10 218 261	-
Eszközbeszerzésre fordított összeg összesen (Ft)			

Eszközbeszerzések 2018.

Megnevezés	db	Bruttó (Ft)	Megjegyzés
Elektrolux EAPC53IS Porzsák nélküli porszívó	1	26993	BMK székhely
Indesit IWSC 51051 előtöltős mosógép	1	62900	BMK székhely
Maxima 6 kg-os porralöltő	1	11176	Jaminai fiókkönyvtár
Philips FC9331 porzsák nélküli porszívó	1	34994	Lencsési úti fiókkönyvtár
Aluminiomezüst fogasállvány	2	135575	BMK székhely
Elektrolux EAPC53IS Porzsák nélküli porszívó	2	53606	BMK székhely
Molnárkocsi	2	93792	BMK székhely
EFOP-4.1.8 Bútorok	70	3193994	Digicomp, Digilabor
CANON IXUS 190 BL digitális fényképezőgép	1	49999	EFOP-3.7.3 Szakkörös pályázat
ARTENGO FT860 Pingpongasztal tartozékokkal	1	135100	EFOP-3.7.3 Szakkörös pályázat
Gymnastick fitnessbag	5	128549	EFOP-3.7.3 Szakkörös pályázat
TRENDY egyensúly labda pmpával 55 cm	1	31890	EFOP-3.7.3 Szakkörös pályázat
GFLEX PRO GRAVITGY GYM	2	71980	EFOP-3.7.3 Szakkörös pályázat
NIKON COOLPIX A100 Digitális fényképező	1	40200	Kötegyán
NIKON COOLPIX A100 Digitális fényképező	1	29970	Medgyesbodzás
NIKON COOLPIX A100 Digitális fényképező	1	29970	Magyarbánhegyes
OFF Vágógép karos REXEL "CL100"	1	18710	Kaszaper
Gyereksarok	1	227330	Okány
LEGO 31313 Mindstorms robot	2	230000	Kunkágota, Kaszaper
Karcher WD 6 P Premium nedves száraz porszívó	1	68900	BMK székhely
Gyerekönyvtári bútor	13	1626787	BMK székhely
Ibiza bluetooth hangfal	1	88773	KSZR
Samsung HDMI monitor	1	36703	Örménykút
Samsung Galaxy mobiltelefon	1	47989	BMK székhely
Funscreen elektromos vetítővászon	1	82804	Kertészsziget
AKG vezeték nélküli mikrofon	1	63373	KSZR
Samsung Full HD TV	1	117729	Kötegyán
Xiaomi mobiltelefon	1	18449	BMK székhely
Huawei mobiltelefon	1	33990	BMK székhely
RFID önkiszolgáló kölcsönző és könyvtárosi munkaállomás	8	3378156	BMK székhely
Philips monitor	1	47880	BMK székhely
	128	10218261	

4. Pályázatok, projektek

A 2018. évi tevékenység rövid szöveges értékelése.

Intenzív pályázati tevékenységünknek köszönhető, hogy a tervezett költségvetésen túli forrásokat tudtunk felhasználni eszközfejlesztésre, programok szervezésére.

A Nemzeti Kulturális Alap támogatásával 6 irodalomnépszerűsítő könyvbemutató programot szerveztünk, olvasótábort valósítottunk meg, a megye könyvtárainak bevonásával megyei szintű rendezvénysorozatot, az Országos Könyvtári Napokat tudtuk megszervezni. Szintén megyei szintű volt az a szakmai nap, amely a battonyai könyvtár megalakulásának évfordulóján nagyváradi kollégákat is vendégül látott. A KönyvtárMozi programot támogató pályázat több éven is átívelt, lehetővé tette, hogy a legkisebb településekre is eljussanak olyan előadók, akiket szívesen hallgattak a helybeliek, akik a bemutatott filmekhez értő magyarázatot adtak, akikkel interaktív közösségi élményt tudtunk nyújtani az érdeklődőknek. A Tevan Kiadó évfordulójára készülő kiadványra és programsorozatra 2018-ban adtunk be pályázatot, a megvalósítás 2019-ben lesz.

A Digitális Jólét Program pályázatot minden telephelyünkre is beadtuk. A kapott informatikai eszközöket üzembe helyeztük, a központi könyvtárban megkezdődtek az eszközök használatával

megvalósítható képzések. A telephely könyvtárak munkatársainak felkészítése csak 2019-ben kezdődik meg, de az eszközöket már 2018-ban is használták programjaikon (laptopok, projektorok, nyomtatók, tabletek, mobiltelefonok, szabad wifi elérést lehetővé tevő technikai eszközök).

Az Európai Bizottságtól kapott támogatás egy lakosságot tájékoztató iroda működtetését teszi lehetővé. A könyvtár alapvető céljához, a minél szélesebb körű tájékoztatáshoz illeszkedik az iroda tevékenysége, hiszen munkavállalásról, tanulási lehetőségekről, utazási tudnivalókról ad információkat, miközben az iroda feladatait ellátó könyvtáros munkatársak könyvtári szakmai tevékenységet is végeznek. A projektben megvalósított események alkalmával a könyvtár népszerűsítése is minden alkalommal megtörténik.

Hazai pályázatok megnevezése	Pályázott összeg	Elyert összeg (Ft-ban)	Támogató	Kezdet	Befejezése
107108/02401 Szépirodalmi kiadványnépszerűsítő sorozat	391.890	391.890	NKA	2018. 02.21.	2018. 06.23.
107108/02377 Minőségelvű szépirodalmi kiadványok népszerűsítése	440.390	440.390	NKA	2018. 03.07.	2018. 09.19.
204107/00331 Olvasótábor Mártélyon	1.321.058	1.321.058	NKA	2018. 01.15.	2018. 09.28.
204104/01503 Társadalmiasítás könyvtári környezetben – nemzetközi szintű szakmai továbbképzés	531.945	500.000	NKA	2018. 10.15.	2018. 10.15.
204108/01527 Közös tudás közösségi hozzáférés - az OKN programsorozat Békés megyei rendezvényeire	1.932.800	1.500.000	NKA	2018. 10.01.	2018. 10.07.
107108/02496 Tevan 30 rendezvénysorozat	1.724.959	bírálat alatt	NKA	2019. 01.17.	2019. 06.09.
NKA- 204107/00239 Könyvtármozi programsorozat lebonyolítására Békés megye kistérségein	1.580.000	1.580.000	NKA	2016. 10.01.	2018. 03.01.
GINOP-3.3.1-325 Digitális Jólét Program Pontok fejlesztése	informatikai eszközök térítésmentes használata	támogatott	EMMI	2018. 01.01.	2018. 12.31.
GINOP-3.3.1-325 Digitális Jólét Program Pontok fejlesztése	informatikai eszközök térítésmentes használata	támogatott	EMMI	2018. 01.01.	2018. 12.31.
GINOP-3.3.1-325 Digitális Jólét Program Pontok fejlesztése	informatikai eszközök térítésmentes használata	támogatott	EMMI	2018. 01.01.	2018. 12.31.
GINOP-3.3.1-325 Digitális Jólét Program Pontok fejlesztése	informatikai eszközök térítésmentes használata	támogatott	EMMI	2018. 01.01.	2018. 12.31.
GINOP-3.3.1-325 Digitális Jólét Program Pontok fejlesztése	informatikai eszközök térítésmentes használata	támogatott	EMMI	2018. 01.01.	2018. 12.31.

Európai Unió pályázatok megnevezése	Pályázott összeg	Elnyert összeg (Ft-ban)	Támogató	Kezdet	Befejezése
GCI-C-2013-2017-HU-10 Partnerségi megállapodás Europe Direct	4.984.650	4.984.650	Európai Bizottság	2018.01.01.	2018.12.31.
EFOP-3.3.6-17-2017-00021 Ember és Környezete Természettudományos Élményközpont kialakítása Békéscsabán	107.729.800	107.729.800	EMMI	2017.09.01.	2020.09.04.
EFOP-4.1.8-16-2017-00146 Digikomp - tanulást segítő infrastrukturális fejlesztések a Békés Megyei Könyvtárban	119.760.371	119.033.844	EMMI	2018.04.16.	2020.04.15.
EFOP-3.7.3-16-2017-00337 Az egész életen át tartó tanuláshoz hozzáférés biztosítása	38 456 877	31.706.394	EMMI	2018.06.01.	2020.05.31.

Egyéb, nem hazai forrásokra épülő pályázatok megnevezése	Pályázott összeg	Elnyert összeg (Ft-ban)	Támogató	Kezdet	Befejezése
nem releváns	0	0	nem releváns	nem releváns	nem releváns

5. A menedzsment és a minőségirányítási tevékenységek megvalósulása 2018-ban, kommunikációs tevékenységének bemutatása

(Kiadványok száma, Kommunikációs költségek nagysága (Ft), TV megjelenés száma, rádió megjelenés száma, írott sajtó megjelenés száma, e-sajtó megjelenés, fizetett hirdetések száma, stb.)

Menedzsment

A könyvtár működésére, vezetésére vonatkozó szervezési kérdésekben 2018-ban a minőségirányítási tanács közreműködésével, a munkacsoportok bevonásával készítettünk tervet, A kölcsönzés szolgáltatás volt kiemelt feladat, eredményként év végére ideiglenesen megoldódott a munkatárs pótlása.

A statisztikai adatgyűjtés, a beszámolók és munkatervek készítésének zökkenőmentessé tétele érdekében negyedéves adatgyűjtést és szöveges összefoglalást készítünk. A felelősök:

- április 15-ig Lukoviczki Anna igazgatóhelyettes
- július 15-ig Benkóné Tóth Edit
- október 15-ig Kertész Zoltán

A tervezett adatgyűjtési rend csak részben hozott eredményt, a következő évben módosítunk, más módszert fogunk alkalmazni. Az éves tapasztalat, hogy az ellenőrzésre nagyobb figyelmet kell fordítani, újabb technikákat szükséges kidolgozni.

A 2018-ban elkezdődött ÁSZ vizsgálat felhívta a figyelmünket arra, hogy a korábban alkalmazott módszerek, technikák nem elegendőek, a kockázatkezelési gyakorlatunkat tovább kell pontosítani,

a belső ellenőrzéssel kapcsolatban is újabb technikák alkalmazását látjuk szükségesnek. A megvalósítás a következő év feladata.

Minőségirányítás

A minőség fejlesztése és a minőségbiztosítás ösztönzése érdekében a kultúráért felelős miniszter a könyvtárak minősítésére pályázatot írt ki, melynek eredményeként 2018. november 13-án átvehettük a Minősített könyvtár címet.

A könyvtári önértékelést tartalmazó pályázati anyagunkat a bírálók elfogadták, a bírálatban szereplő javaslatokat a következő évi munkatervbe beépítjük.

A minőségbiztosítás érdekében a könyvtár minden munkatársának bevonásával a Minőségirányítási Tanács (továbbiakban MIT) koordinálta a munkát. A MIT döntés-előkészítő, véleményező, tanácsadó testület, célja a Békés Megyei Könyvtár minőségirányítási rendszerének felelősségteljes működtetése és fejlesztése. Havi rendszerességgel ült össze 2018-ban is, javaslatokat dolgozott ki, melyeket a minőségirányítási munkacsoportok továbbfejlesztettek, operatív tevékenységeket végeztek: méréseket állítottak össze, folyamatleírásokat dolgoztak ki, megoldási javaslatokat adtak.

A Békés Megyei Könyvtár minőségirányítási tevékenységének 2018-ra vonatkozó stratégiai jelentőségű feladatai voltak:

- a Minősített Könyvtár cím megszerzéséhez szükséges minőségirányítási feladatok elvégzése, a pályázati anyag elkészítése, összeállítása az újonnan szerveződött munkacsoportok aktív közreműködésével – teljesült
- a beiskolázási terv frissítése a „saját nevelésű leendő könyvtári vezetés” szempontjának figyelembe vételével – a beiskolázási teret frissítettük
- a szervezeti struktúrából fakadó munkahatékonyság folyamatos monitorozása, szükség szerint módosítások, átalakítások elvégzése – folyamatban van, a monitorozás részben teljesült, a módosításokat a futó pályázatok megvalósításával párhuzamosan tovább folytatjuk

Új elemmel bővül a minőségirányítási palettánk: a Balanced Scorecard gyakorlati megvalósítását célul tűzzük ki.

Kommunikáció

A helyi médiamegjelenéseinkben új elem, hogy két helyi rádióval is szerződést kötöttünk, így több potenciális használat érünk el. A helyi televíziókat minden rendezvényünkre meghívtuk, törekedtünk arra, hogy a riportokban az intézmény képviselőjén kívül a programon részt vevő olvasó is szót kapjon – részben teljesült.

Az a tapasztalatunk, hogy a közösségi médiában való megjelenéseink a leginkább hatékonyak a programok és a szolgáltatások népszerűsítésére. Több oldalunk van, melyek a célközönséget viszonylag hatékonyan érik el. A gyakoriságot azzal tudjuk növelni, hogy a hírekről, eseményekről folyamatosan pontos adatgyűjtést végzünk, illetve időről-időre szorgalmazzuk, hogy a munkatársak is aktívak legyenek a megosztásokban és a meghívásokban.

Fizetett hirdetéseket csak különleges alkalmakkor tudunk megjelentetni (Országos Könyvtári Napok, karácsonyi üdvözet), ez a gyakorlat sajnos nem változott meg elegendő forrás hiányában.

A kommunikációs költségek táblázatban szereplő adatok azért mutatnak nagy eltérést, mert a korábbi években nem azokat a tartalmakat jeleztük, amelyeket a 2019. évben a városi könyvtárak beszámolójához kaptunk instrukcióként. A jelenlegi beszámolóban igazodunk az új szempontokhoz.

Online hírek alatt csak azok a hírek szerepelnek, amelyeket más internetes fórumok, újságok írtak rólunk. Amit mi teszünk ki a saját honlapunkra, vagy Facebook felületünkre, az itt nem szerepel.

A kommunikációs költségek sor a korábbiaktól eltérően csak az egyéb kommunikációs költségek sorra könyvelt telefonhasználat költségeit tartalmazza. Az előző években ezen a soron szerepelt még a fizetett hirdetések értéke is.

Kommunikáció	2017. évi tény	2018. évi terv	2018. évi tény	változás %-ban
Kommunikációs költségek (Ft)	1 543 116	1 500 000	987 392	-36
TV megjelenés (fizetett hirdetések nélkül) db	28	52	26	-7
Rádió megjelenés (fizetett hirdetések nélkül) db	24	48	14	-42
Írott sajtó megjelenés (fizetett hirdetések nélkül) db	105	110	84	-20
Online hírek db	88	132	81	-8
Közösségi médiában megjelenő hírek db	600	800	77	-88
Hírlevelek db	23	23	23	0
Fizetett hirdetések száma (médiumtól függetlenül) db	26	23	32	+23
Fizetett hirdetések (médiumtól függetlenül, becsült érték) Ft	799 695	800 000	755 000	-6
Egyéb:....	26	23	0	-100

6. Elektronikus szolgáltatások

(Távolról elérhető és helyben igénybe vehető szolgáltatások fejlesztése.)

Szolgáltatás 2018-ban megvalósult	(I/N)	Részletek
Honlap	I	A Corvina IKR KSZR adatbázisának feltöltése folyamatos, településenként folyik a feldolgozás. A fejlesztőkkel állandó kapcsolatban vagyunk, kéréseinket beépítik a rendszerbe. A szoftver frissítését évente többször elvégzik.
OPAC	I	A KSZR települések dokumentumait tartalmazó adatbázis fejlesztése folyamatos. Több, belső munkát segítő adatbázis készül.
Adatbázisok	I	A portál segítségével online referenz szolgáltatásra van lehetőség. Különösen helytörténeti adatbázisunk fejlesztésére fordítunk figyelmet.
Referenz szolgáltatás	I	A konyvtar.bmk.hu oldalon üzemel ilyen szolgáltatás.
Közösségi oldalak	I	A Facebook oldal rendkívül kedvelt. A fiatalabb korosztálynak és szüleiknek, valamint a pedagógusoknak külön Facebook oldalt indított a Gyermekkönyvtár. A kistelepülési ellátásba tartozó könyvtáraknak is készült saját Facebook oldal. Mindhárom lapnak külön szerkesztője van. Kísérletképpen elindult Instagram oldalunk, ahol életképek, háttér munkák kerülnek bemutatásra. Ennek ismertsége egyelőre alacsony, megismertetése további munkát igényel.
RSS	I	A honlapon elérhető szolgáltatás folyamatosan működik.
Hírlevél	I	A hírlevélküldés e-mailben történik (konyvtar.bmk.hu/hirlevel.hu oldalról is elérhető) kétheti rendszerességgel.
Digitalizálás	I	A gyakran használt régi napilapok digitalizálása a kutatómunkához, a születésnapú újságok készítéséhez folyamatos. Az

		aprónyomtatványok digitalizálása folyik, jelenleg a publikálási metódusok tanulmányozása van soron, ezt követheti majd a közzététel. A Nemzeti Kulturális Alap pályázatán az Arcanum Kft-vel közösen újabb Békés Megyei Hírlap lapszámok (2001-2007) kerültek fel a Hungaricana-ba. 2018-ban forrás híján ez a szolgáltatás nem bővült, ellenben a visszajelzések alapján nagyon népszerűnek bizonyult.

A távolról elérhető szolgáltatások népszerűsége folyamatosan nő, a használói visszajelzések alapján nagyon keresett a Hungaricana-ban szolgáltatott tartalom. (<http://arcanum.hu/hu/adt/>, <http://hungaricana.hu>). A BékésWiki online helyismereti enciklopédia tartalom bővítését a szócikkek számának bővítésével, a kategorizálás javításával értük el, a 2018-as Békéscsaba 300. újrateremtési évfordulójára emlékezés okot adott további tömeges tartalomfrissítésre. Ebben segítségünkre volt közfoglalkoztatott munkatárs is. Az elektronikus könyvtár és az Europeana aloldal hardver hiba miatt 2017-ben nem üzemelt. A fejlesztőkkel folyó tárgyalások 2018-ra is áthúzódtak. Jelenleg az elektronikus könyvtár harmada érhető el.

A különféle tartalomszolgáltatások megismertetésére bemutatókat, ismertetőket szerveztünk az Internet Fiesta és az Országos Könyvtári Napok alkalmából rendszeresen, illetve alkalmanként iskolákban, klubokban valamint a hírlevélben rendszeresen megjelennek a frissítések.

- Békés Megyei Elektronikus Könyvtár (<http://ek.bmk.hu/jadox/portal/>)
- BékésWiki online helyismereti enciklopédia (<http://bekeswiki.bmk.hu>)
- Europe Direct honlap (<http://ed.bmk.hu/>)
- Gyermekportál (<http://konyvtar.bmk.hu/web/gyermekportal>)
- Békés Megyei Könyvtárak Portál (<http://ekteszt.bmk.hu/>)
- Katalógushasználat a honlapról (Corvina IKR: <http://konyvtar.bmk.hu/>)
- Hosszabbítás a honlapról (<http://konyvtar.bmk.hu>)

A Békés Megyei Elektronikus Könyvtár (<http://ek.bmk.hu/jadox/>) Békés megye könyvtárainak közös elektronikus könyvtára, amely Békés megyéről, a megye településeiről szóló, illetve valamilyen módon a megyéhez kapcsolódó dokumentumokat szolgáltatja a megye lakosságának, segíti az oktatást, tájékozódást, valamint a helyismereti információszolgáltatását a települések múltja, lakossága, értékei iránt érdeklődők számára. A későbbi problémák megelőzése érdekében 2018-ban távfelügyeleti szolgáltatást vásároltunk a rendszer üzemeltetéséhez. A tartalmi részen további pótlásokat kell végrehajtani. Alapvető célja, hogy összegyűjtse, rendszerezze és elektronikus formában bárki számára hozzáférhetővé tegye a dokumentumokat, ingyenes és nyilvános szolgáltatásként minden hálózathasználónak egyforma eséllyel biztosítsa a digitális tartalmakhoz való hozzáférést. Műfaji megkötés nélkül gyűjti és szolgáltatja azokat a magyar és idegen nyelvű elektronikus dokumentumokat, illetve a nyomtatott dokumentumok digitalizált változatait, melyek nem kereskedelmi célú, számítógépes formátumban történő szabad terjesztése megengedett.

Az elektronikus könyvtárban elérhető dokumentumok köre a közfoglalkoztatásban résztvevők munkájának eredményeként bővült. Könyvtáros irányításával szkenneltek, képet szerkesztettek, korrektúráztak. 2018 áprilisában elkészöntek a könyvtártól. Pótlásukra csak 2018 végére sikerült alkalmas közfoglalkoztatottakat találni.

A BékésWiki adatbázist a 2018-ban nyári diákmunkára érkező középiskolások, egyetemisták, közfoglalkoztatottak és a megyei könyvtár munkatársai által írt szócikkekkel gyarapítottuk.

2018	január	február	március	április	május	június	július	augusztus	szeptember	október	november	december	
konyvtar.bmk.hu	50	32	48	37	49	55	46	58	45	49	45	34	548
békéscsaba.hu naptár	6	13	12	12	7	13	3	0	3		1	5	75
BMK Facebook poszt	34	35	37	40	49	52	18	31	48	60	37	61	502
BMK Facebook esemény	3	9	8	8	8	7	3	2	6	17	8	12	91
Csabai Mérleg	2	2	3	2	2	2	1	2	2	3	2	1	24
Hírlevél	2	2	2	2	3	1	1	3	2	2	2	1	23
Lencsési FB poszt	12	10	9	18	6	2	6	2	7	6	5	13	96
Lencsési FB esemény	2	2	1	3	1	2	1	2	2	3	1	2	22
Rádió1			2	2	2	2		0	3		1		12
Instagram													41

7. Innovatív megoldások, újítások:

Megnevezés	Leírás, ismertető
Digilabor működtetése	A fejlesztések pontban leírtak szerint megtörtént a tér kialakítása, a foglalkozásleírások kialakítása megkezdődött.
Tini lépcső	A fejlesztések pontban leírtak szerint kialakult a tér, a folyamatos működés.
Digikompi	A szabadtéri könyvtári pont kialakítása céljából beszerzési eljárást indítottunk, melynek nem lett nyertese. Új eljárást kell indítanunk.
Kollabor	A fejlesztések pontban leírtak szerint konzorciumi partnerként részt veszünk a közösségi műhely működtetésében.
Állományvédelmi rendszer kialakítása	Az RFID rendszer kialakítása elkezdődött, a beszerzési eljárás eredményes volt. Az eszközök a következő évben érkeznek.

8. Gazdálkodással kapcsolatos főbb adatok és értékelésük

8.1. Bevételi és kiadási előirányzatok alakulása

Békés Megyei Könyvtár költségvetése 2018-ban is kiegyensúlyozott működést tett lehetővé. A költségvetésben megtervezett eszközbeszerzések és karbantartások nagy része megvalósult, a technikai problémák miatt (nem kapható alkatrész a lifthez, beszerzési eljárás elhúzódása stb.) nem megvalósíthatókat 2019. évre tervezzük. A táblázatból kitűnik, hogy a működési bevétel hasonlóan alakult, mint a 2017. évben. A beiratkozási díjbevételekben 5 %-os csökkenése és késedelmi díjbevételek csökkenése adódhat a fegyelmezettebb (célszerűbb tájékoztatáson alapuló) könyvtárhasználati szokásokból vagy abból, hogy az olvasók gyakran a kedvezményeket kínáló alkalmakkor iratkoznak be. 2017-ről 2018-ra az állami támogatás (16%) jelentős növekedést, a KSZR támogatás kisebb mértékű (4%) növekedést mutat. A pályázati támogatások nagymértékű emelkedést mutatnak, a jelenleg is (2020-ig) folyamatban lévő nagy volumenű pályázatok miatt. A személyi juttatás emelkedését a garantált bérminimum és a minimálbér emelkedése okozta és ez a járulék mértékének növekedését vonta maga után. A kiadások hétszeres növekedését a pályázati kifizetések (közösségi terek kialakítása, szakkörök működtetése) okozták.

Pénzügyi adatok (ezer Ft-ra kerekítve)		2017. évi tény	2018. évi terv	2018. évi tény	eltérés %-ban
Bevétel	Az intézmény működési bevétele	44 799	24 000	46 701	4%
	Ebből a könyvtár szolgáltatásaihoz köthető bevételek (nem fenntartótól származó bevételek)	5 466	5 000	3 261	-40%
	– ebből a késedelmi díjbevételek (forint)	705	700	601	-15%
	– ebből beiratkozási díjbevételek (forint)	2 780	3 000	2 660	-5%
	Támogatás, kiegészítés és átvett pénzeszköz	207 176	211 135	444 506	115%
	– ebből fenntartói támogatás	33 835	30 385	31 858	-6%
	– ebből felhasznált maradvány	2 367	0	2 891	22%
	– ebből központi költségvetési támogatás	155 779	180 750	180 750	16%
	– ebből kistéleplési kiegészítő (KSZR) támogatás	39 679	41 350	41 350	4%
	– ebből pályázati támogatás	15 195	0	223 890	1470%
	– a pályázati támogatásból EU-támogatás	5 506	0	5 117	-7%
	Egyéb bevétel összesen	29 727	0	19 401	-35%
	Bevétel összesen	281 702	235 135	510 608	81%
Kiadás	Személyi juttatás	109 531	87 150	129 130	18%
	Munkaadókat terhelő összes járulék	24 872	18 953	25 536	3%
	Dologi kiadás	135 647	103 032	160 289	18%
	Egyéb kiadás	7 207	16 000	50 994	707%
	Kiadás összesen	277 257	235 135	365 949	32%

8.2. Létszám és bérgazdálkodás (változásmagyarázat)

A tervezett 1 fő létszámemelést a 2018. évi költségvetési igényünk benyújtásakor terveztük, a lehetőséget megkaptuk, informatikus könyvtáros végzettségű, iskolai könyvtári gyakorlattal rendelkező munkatársat tudtunk felvenni.

A közfoglalkoztatási jogviszonyban alkalmazott munkatársak körében többször történt változás. Egyre nagyobb problémát jelent megfelelő motivációval rendelkező munkatársat találni, kevesen vállalnak munkát a meghatározott bérért. Jellemzően takarítókat és adminisztrációs háttértevékenységet végzőket alkalmaztunk közfoglalkoztatásban. Ebben a körben nehéz tervezni, a cél az, hogy a hasznos munkát végzőket közalkalmazottként tudjuk továbbfoglalkoztatni. Ez a szándékunk 2018-ban 1 esetben valósulhatott meg. Szükség lenne további legalább 2 fiókkönyvtáros, 1 kölesző, 1 feldolgozó, 2 digitalizáló, 1 műszaki/technikai, 1 adminisztrációs, 2 takarító tevékenységet végző közalkalmazotti jogviszonyban történő alkalmazására.

A gyermekgondozási szabadságon lévő Mecseki Éva gyermekkönyvtáros ősszel visszatért az intézménybe, de a gyermeke egészségi állapota miatt mégsem tud munkát végezni. Helyettesítőjeként korábban is az intézményben dolgozó, közfoglalkoztatási jogviszonyban alkalmazott munkatársat vettünk fel határozott időre, közalkalmazotti jogviszonyban.

A nyugdíjba vonuló informatikus könyvtáros helyett olyan munkatársat kerestünk, akinek a bére nem magasabb, és megfelelő a végzettsége, a szakmai tapasztalata – a pótlás sikerrel teljesült.

A 2018. évi garantált bérminimum emelése a tervezett költségvetésünket módosította.

Békéscsaba, 2019. január 28.

.....
Rakonczás Szilvia
igazgató